

DARBININKAS

Vol. LXIII, N.R. 42
Spalis - October 27, 1978

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

25 centai

Savaitės
įvykiai

I Washingtonė vykstančias taikos derybas tarp Egipto ir Izraelio turėjo įsikišti ir prez. Carter tarp jų kilusiems nesutarimams dėl vakariniam Jordano krante ir Gazos ruože gyvenančių palestiniečių ateities ir dėl pilnų diplomatinį santykių užmezgimo termino išlyginti.

Rodezijos karo lėktuvai tuo pačiu metu puolė Zambijoje ir Mozambike esančias Rodezijos partizanų bazines ir gerokai jas apnaikino.

JAV vyriausybės delegacijai į popiežiaus Jono Pauliaus II įvesdinimo iškilmes vadovavo atstovų rūmų pirm-kas Thomas O'Neill ir prezidento patarėjas saugumo reikalams Zbigniew Brzezinski.

Prez. Carter kovai su infliacija paskelbė planą, pagal kurį atlyginimų pakėlimas turės ribotis 7 proc. ir kainų — 5.75 proc. Šis planas bus savanoriškas, tačiau prieš plano nesilaikančius bus panaudotos federalinės spaudimo priemonės.

JAV, Britanijos, Prancūzijos, V. Vokietijos ir Kanados užsienio reikalų ministrai sutarė su P. Afrikos vyriausybe įvykdyti JT priežiūroje parlamento rinkimus P. Afrikos valdomos Namibijos vyriausybei sudaryti.

Indija atsakė užmezgti normalius santykius su Kinija tol, kol bus tarp jų išspręstas ginčas dėl sienų.

Rodezijos min. pirm. Ian Smith sutikus be iš anksto nustatytų sąlygų derėtis su Rodezijos juodųjų partizanų vadais Joshua Nkomo ir Robert Mugabe, prez. Carter sutiko priimti JAV besilankančius Rodezijos min. pirm. Ian Smith ir jo bendradarbių Sithole.

Federalinio teismo rasti kalti dėl šnipinėjimo Sov. S-gai JT tarnautojai Rudolf Černiajev ir Valdik Eger iki bausmės paskyrimo buvo palikti laisvi Sov. S-gos ambasadoriaus prie JAV priežiūroje.

Libane pasiektom paliaubom sustiprinti Sirijos prezidentas sutiko pakeisti Beirute kovojusius su krikščionių milicija Sirijos kariuomenės Saudi Arabijos ir Sudano kariais.

Šiaurės Jemeno kai kurie kariuomenės daliniai bandė nuversti prezidento Ali Absullah Salem vyriausybę, bet buvo nugalėti. Visa eilė šamokso vadų buvo areštuota.

Sovietinės Armenijos Helsinkio susitarimų vykdymui sekti nario Robert Nazarian byla bus nagrinėjama lapkričio 10 Armenijos sostinėje Erevane. Jis kaltinamas antisovietine propaganda ir agitacija.

Nobelio fizikos premija buvo paskirta JAV Bell laboratorijų mokslininkam dr. Arno A. Penzias ir dr. Robert W. Wilson ir Sov. S-gos mokslininkui Piotr L. Kapitsa už jų darbus kosminių mikrobangų radiacijos srityje, o chemijos premija — anglų mokslininkui dr. Peter Mitchell už jo tyrimus apie žmogaus celių energiją.

Tarp Kambodijos ir Vietnamo suintensyvėjo abipusiai karo lėktuvų puolimai. Spėliojama, kad tai esanti Vietnamo užplaukusių didesnių karo veiksmų prieš Kambodiją pradžia.

Per kelis mėn. Kinijos sostinės pastatų sienose buvo pastebimi plakatai, puolę jos burmistą Wu Teh. Šiuo metu burmistro vietą jis turėjo užleisti Tien-tsin burmistui Lin Hua-chia, nors politbiuro nariu ir toliau pasiliko. Tai dar vienas vice-premjero Teng Hsiao-ping laimėjimas.

NAUJASIS POPIEŽIUS IŠKILMĖSE
PASVEIKINO IR LIETUVIŲ TAUTĄ

Naujojo popiežiaus Jono Pauliaus Antrojo investitūra ir oficiali popiežiavimo pradžia sulaukė rekordinių momentų, įvykusių tik pirmą kartą, kaip ir pats lenko kardinolo išrinkimas Romos vyskupu — katalikų Bažnyčios popiežium.

Spalio 22, sekmadienį, 10 val. ryto, atsiskęs karūnacijos iškilmių ir popiežiškos tijos, galvą pridengęs vyskupiška mitra, naujasis Šv. Tėvas pradėjo investitūros apeigas, trukusias tris valandas ir 10 minučių. Su Jonu Paulium II mišias koncelebravo 117 kardinolų.

Apeigos vyko Šv. Petro aikštėje, dalyvaujant 300,000 žmonių miniai. Čia buvo įvairiausių tautų atstovų ir delegacijų. Oficialių delegacijų iš viso buvo 125, iš kurių 111 atstovavo įvairiomis valstybėms, o kitos — didžiosiomis tarptautinėmis organizacijomis. Pirmą kartą katalikų popiežiaus investitūroje oficialiai dalyvavo ir Rytų Europos komunistinių — satelitinių kraštų delegacijos, kaip, pvz., Lenkijos, Vengrijos, Rytų Vokietijos, Jugoslavijos, Sovietų Sąjungai atstovavo jos ambasadorius Romoj Nikita Rjov.

Iškilmėse dalyvavo 23 nekatalikiškos religinės delegacijos. Pirmą kartą katalikų popiežiaus investitūroje dalyvavo oficialūs anglikonų Bažnyčios atstovai: Canterbury primas arkivyskupas Donald Coggan ir trys aukšti anglikonų dvasiškiai.

Sikstinos koplyčios chorui atgiedojus "Veni, Creator Spiritus" — giesmę į Šv. Dvasią, lotyniškai atgiedota ir tradicinė tokiose iškilmėse visų šventųjų litanija. Kardinolas Pericle Felici, pirmas tarp kardinolų dia-

(nukelta į 4 psl.)

Popiežius Jonas Paulius Antrasis

ATEIZMO KURSO NESĖKMĖS

Iš Lietuvos K.B. Kronikos Nr. 33

Kaunas

1977 lapkričio 11 Kauno Medicinos institute ateizmo kurso paskutinę paskaitą pravestį doc. A. Tytmonas pasikvietė Kauno m. Požėlos rajkomo I sekretorių A. Guigą. Studentams jis buvo pristatytas kaip ateistas-praktikas, kuris supažindinsias su ateistinės veiklos aktualijomis.

Iš Š. Korėjos atbėgusiems kariam P. Korėja moka tokias premijas: eiliniui 10,300 dol., o generolui net 103,000 dol. Be to, už pagrobimą karo lėktuvą 1 mil. dol., o už karo laivą 5.7 mil. dol. Panašias premijas moka ir Š. Korėja. P. Korėjos pabėgėliams. Taivanas paskelbė, kad pabėgusiems iš Kinijos lakūnui su moderniu Sov. S-gos gamybos TU-16 bombonešiu bus sumokėta 900,000 dol., o Kinija žada už jį atskraidintą JAV gamybos Phantom naikintuvą sumokėti 1,050,000 dol.

Prez. Carter įsakė pradėti gaminti neutroninei bombai reikalingas dalis ir jom svaidyti prietaisus. Neutroninė bomba savo radiacijos spinduliais naikina gyvus taikinius, o ne pastatus.

Paskaitos metu A. Guiga pabrėžė, kad dar yra reakcingų kunigų. Jam nuolat užkliūdavo Adutiškio klebonas kun. Laurinavičius. Anot jo, šis kunigas stengiasi kuo daugiau pritraukti vaikų patarnauti Mišioms.

Kitas, jau tarybinių laikų kunigas, Valančiauskas (Švenčionių raj.) neapsiriboja vien bažnyčia. Jis tiesiog skverbiasi į fermas, dirbtuves ir t.t. Kai kurie kunigai sugalvoja statyti įvairius statinius. Tai buvo Alytaus, Prienų raj. Studentams užklauskas, kas tie statiniai, lektorius paaiškino, kad tai maždaug ūkinio priestato ar tvarto lygio pastatai. (Alytaus raj. Simno bažnyčios šventoriuje buvo pastatyta ne "priestatas" ar "tvarto lygio" statynys, o Dievo Motinos statula. Sekretorius tur būt sąmoningai "suklydo" — Red.).

Paskaitos metu auditorija buvo apsnūdus. Doc. Tytmonas studentams pasiuntė lapelį su pasiūlymu, kad šie paklaustų sekretorių tokiais klausimais: "Aš esu komjaunuolis, ir kaip man pasielgti, jei mano giminė ruošiasi priimti šliubą bažnyčio-

je? Kaip pasielgti, jei giminė laidojama su bažnyčia?" Lektorius atsakė: "Viską darykite, kad tik be to apsieitų. Tik reikia elgtis taktiškai, kad neužgautumėte kitų jausmų".

Sekretorius pažymėjo, kad dauguma tikinčiųjų tuokiasi, krikštija vaikus ne savo bažnyčioje. Pvz. 1977 m. Labanoro bažnyčioje buvo užregistruoti 36 krikštai, o tuo tarpu naujagimių toje parapijoje buvo tik septyni. Dauguma tikinčiųjų yra dviveidžiai. Jie bijo parodyti savo tikrą veidą. Na, jei dar bijo dėl to išriedėti iš aukštesnio posto, tai ir važiuoja, ir slepiasi.

Po paskaitos A. Guiga gavo nemaža raštelių. Dauguma jų "auklėjo" sekretorių. Pabaigoje jis liūdnu balsu prisipažino, kad gavęs laiškelių, kuriuose studentai nepatenkinti tiek paskaitos turiniu, tiek jos forma. Po to visų nelygumų užlyginti atsistoję doc. Tytmonas. "Atrodo, kalbėjome, kalbėjome, aiškinomės pusę metų, o galiausiai išėjo taip, jog susidarė vaizdas, lyg aš būčiau aiškinęs persiškai, o jūs supratumėte tik serbiškai" — pastebėjo Tytmonas.

-o-

IŠ PAVERGOTOS LIETUVOS
KULTŪRINIO GYVENIMO

— Lietuvos kamerinis orkestras dalyvavo "Varšuvos rudens" festivalyje. Greta rusų ir kitų kompozitorių kūrinių pagrojo ir lietuvio B. Kutavičiaus kūrinių. Orkestras dar koncertavo Katowiuose, Poznanėje, Zeligna Guroje ir kituose Lenkijos miestuose.

— Viešnių saviveiklininkai per 25 metus pastatė 50 premjerų. Iš viso buvo apie 1000 spektaklių. Daugiausia yra nuveikusi kultūros namų direktorė R. Saladžiuvienė ir mokytojas S. Ablingis. Paskutinė premjera buvo K. Sajos linksmas veikaliukas "Pasimatymas sodo nemelyje".

— Tarp naujų knygų yra minėtinos: Justino Marcinkevičiaus nauja eilėraščių knyga GYVENIMO ŠVELNUS PRISIGLAUDIMAS (128 psl., 30,000 egz.); taip pat naujas Vinco Giedros eilėraščių rinkinys NUBUNDA ŽODIS (88 psl., 14,000 egz.); Ramutės Girkontaitės nauja eilėraščių knyga AVILIAI PRIE KELIO (80 psl., 7000 egz.); Petro Venclovos pirmoji apsakymų knyga RUDENS EILĖRAŠTIS; Jadvygos Gabriūnaitės pirmoji eilėraščių knyga VARDYNOS: Počio ir Petro Dirgelių periodikoje spausdintas romanas POGODALIS dabar išleistas atskira knyga (303 psl., 20,000 egz.); K. Maruko pasakojimų knyga vaikams SUNKU BŪTI GERAM (133 psl., 30,000 egz.); Mykolo Sluckio pasakėlės vaikams GANDRO BATAI (tik 32 psl., 75,000 egz.); Rimanto Vanago pirmoji eilėraščių knyga AUTOBIOGRAFIJOS PRADŽIA (67 psl., 5000 egz.); Prano Raščiaus satyrinių eilėraščių rinkinys MUŠE PER PUSĘ (206 psl., 14,000 egz.); Vytauto Mačiūkos eilėraščių rinkinys RITMAI (103 psl., 6000 egz.); Gedimino Jokimaičio eilėraščių rinkinys TU ESI VASARA (82 psl., 7000 egz.); Inezos Janonytės apsakymų knyga VEIDAS (135 psl., 7000 egz.); Marijos Rolnikaitės apsakymų PRATINKIS PRIE ŠVIESOS (271 psl., 10,000 egz.); Jono Strielkano eilėraščių knyga VARPO KĖLIMAS (117 psl., 12,000 egz.); Algimanto Zurbos apsakymėliai vaikams IŠMESKIT NARVELĮ (56 psl., 30,000 egz.); J. Janušienės paruoštas mezgimo vadovėlis VISKAS IŠ LINO (62 psl., 80,000 egz.); pasakėlių rinkinys LIETUVIŲ PASAKĖČIA, paruošė V. Vanagas (250 psl., 14,000 egz.).

— Juozas Kėkštas, gyvenęs Lenkijoje, į lenkų kalbą išvertė Alfonso Bieliausko "Kauno romaną". Šis romanas jau esąs išverstas į 10 svetimų kalbų.

— Kultūros Barų Nr. 7 išspausdintu J. Bruverio straipsniu pagerbiama Lietuvos dabartinės operos primadona Birutė Almonaitytė. Straipsnyje rašoma: "...graži, sceniška ir talentinga, turi puikų balsą ir išmano, ką su juo daryti, be to, yra sukaupusi gausų koncertinį repertuarą". Operos scenoje ji esanti nepamainoma Carmen, "Aidos" Amneris. Puikius mezzosoprano vaidmenis ji yra sukūrusi ir lietuviškose operose: V. Klovos "Du kalavijai", V. Laurušo "Paklydę paukščiai", A. Račiūno "Saulės miestas", V. Paltanavičiaus "Kryžkelė". Jau 15 metų B. Almonaitytė dainuoja Lietuvos operoje, ir dabar esanti pačiame menininkės brandume, pačiame balso žydėjime. Jos koncertinių įdainavimų yra išleistas jau 5 plokštelės, rengiama šešta.

— Jau baigėsi treji metai, kai statomas tiltas ties Jurbarku per Nemuną. Tai būsias pats didžiausias tiltas Lietuvoje. Be abejonės, tiltas yra svarbus ekonominis ir kultūrinis atžvilgis. Jis sujungs Sūduvą su Žemaitija, priartins ją prie pajūrio. O Žemaitijai atsidarys patogus kelias užaugintus linus pristatyti į Kudirkos Naumiesčio linų perdirbimo fabriką. Statybos darbams vadovauja inžinierius A. Jankauskas. Statybos vietoje yra

pastatyta barakų darbininkams gyventi. Tiltui jau sunaudota 16 tūkstančių kubinių metrų gelžbetonio. Darbai kainavo per 4 milijonus rublių. Tiltu atidarymas numatomas dar šiais metais.

— Rytų Vokietijos filmų studijos Defa pagamintame filme apie L. v. Beethovoną pagrindinį vaidmenį vaidina Panevėžio dramos aktorius Donatas Banionis. Filmas jau rodomas ir Lietuvoje.

— Vilniaus Lėlės teatrą išvyko gastrolių į Rytų Vokietiją. Lėlių teatro meną rodys Erfurte, Veimare ir Rytų Berlyne. Iš viso duos 16 spektaklių.

— Žymiojo lietuvių architekto Lauryno Stuokos-Gucevičiaus, pastačiusio Vilniaus katedrą, Vilniaus rotušę, Verkių dvorą rūmus, 225 metų gimimo sukaktis iškilmingai buvo paminėta jo žymiajame kūrinyje, Vilniaus katedroje, deja, dabar paverstoje paveikslų galerija. Minėjime gražią kalbą pasakė poetas Justinas Marcinkevičius, "Katedros" autorius. Kalbėjo ir architektų sąjungos, dailininkų ir paminklų apsaugos atstovai. Gimtuosiuose L. Stuokos-Gucevičiaus Migonyse, Kupiškio rajone, atidengtas paminklinis akmuo. Buvusioje katedroje surengta jubilato architektūrinio darbų nuotraukų paroda. Ir kokia ironija: architekto pagerbimas vyksta išniekintame jo gražiausiame kūrinyje — katedroje!

— Gimtajam Kraštui pasikalbėjimus davė praėjusios vasaros lituanistinių kursų Vilniuje lankytojos: čikagiškė Margarita Kulytė, paryžietė Karolina Masiulytė ir vašingtonietė Daina Penkiūnaitė. Visos trys pripažįsta kursų naudą, bet labiausiai jas žavėjo Lietuvos gamta, kaimo žmonių nuoširdumas ir Vilniaus senamiesčio grožis. Okupantų primestinės santvarkos nei viena negyrė. Pasitenkino tik padėka kursų rengėjams ir lektoriams. Bet santūrumo pasikalbėjime su to laikraščio bendradarbiu per mažai parodė Vak. Vokietijoje gyvenęs evangelikų kunigas Juozapas Urdzė. "Tėviškės" draugija jį nuvežė į jo gimtinę, leido aplankyti senelių kapus, leido laikyti pamaldas ir pasakyti pamokslą. Už tai kunigas labai suminkštėjo ir žavėjosi pakitimais žemės ūkyje ir savo dėkingumą globejams reiškė supervaltyvais.

— Lietuvos architektų sąjunga susidomėjo kaimo gyvenviečių statyba. Spauldoje dažnai pasigirsta nusiskundimų, kad nauji kumetynai, į kuriuos suvaromi iš viensėdžių žemdirbiai, dažnai statomi be skonio, be estetinio jausmo, nepriderinti prie gamtinių aplinkos. Dabar nauji gyvenviečių namai dažniausiai statomi iš Alytaus statybinių medžiagų fabriko pagamintų cementinių plokščių. Į tokias statybas architektų sąjunga pradėjo ruošti ekskursijas. Tokių kelionių patyrimai vėliau aptariami architektų posėdžiuose. Tuo tikimais pagerinti kaimo gyvenviečių statybą.

— Juodkrantėje buvusioje bažnyčioje (būtinai reikia išnėkinti bažnyčias!) įsteigta miniatūrinis muziejus. Jį suorganavo dail. Romualdas Budrys ir architektas Vladas Vizgirda. Muziejuje telkiami smulkios meno kūrinių: medaliai, knygženkliai, maži portretai, skulptūrėlės, vėduklės — daugiausia senesnių laikų taikomųjų dailė. Jau dabar sutelkta daug istorinės medžiagos.

— Už "tarybinius" nuopelnus nusipelnusių Lietuvos meno veikėjų garbės vardai suteikti: Vilniaus pedagoginio instituto estetiško lavinimo katedros dėstytojai Margaritai Gedvilaitėi, inžinierinio statybos instituto estetiško lavinimo dėstytojai Justinui Jonušui, valstybinės konservatorijos Klaipėdos fakultetų orkestrinio dirigavimo katedros vedėjui Algirdui Radzevičiui.

Pr. N.

XII MOKYTOJŲ STUDIJŲ SAVAITE PRISIMENANT

A. MASIONIS
Fair Lawn, N.J.

10

**Mokslo priemonių stoka
atsiliepia į mokinių skaičių
lituanistinėse mokyklose**

Svarstant mokinių skaičiaus mažėjimą lituanistinėse mokyklose ir kaip tą skaičių padidinti ir ilgiau mokykloje išlaikyti, buvo nuomonių, kad šiame reikale labai svarbų vaidmenį vaidina mokslo priemonės, t.y. jų tinkamumas, kokybė, patrauklumas.

Vyresnės kartos lit. mokyklų mokytojas, ėjęs mokslus Lietuvoje ir vėliau ten dirbusiems mokytojo darbą, dabartiniai mūsų vadovėliai čia gal nedaug kuo skiriasi, o savo iliustracijom kai kurie gal net ir geriau atrodo negu anuometiniai Lietuvoje, bet mūsų jaunesnės kartos mokytojai, ėję mokslus šio krašto mokyklose, ir mokiniai, dabar praleidžią penkias dienas amerikietiškoje mokykloje ir tik šeštosios dalį lituanistinėje, mato didžiausią skirtumą.

Amerikiečių vadovėliuose didžiausia gausybė iliustracijų, dažniausiai spalvotų. Kitos mokslo priemonės taip pat nepalyginamos su mūsų. Ten spalvoti sieniniai paveikslai, žemėlapiai, ten beveik kasdien rodomos skaidrės, filmai ir net televizija pamokoms pailiuoti, ten kiekviena klasė turi magnetofoną, kuriuo mokiniai gali klausytis deklamacijų, vaidinimų, garsių aktorių, sportininkų ir kitų žymių žmonių kalbų, ten mokomasi žaidimais, kaip, pvz., bingo, kur vietoj skaičių yra žodžiai ir paveikslai, atskiros serijos mokyti daiktavardžiams, atskiros būdvardžiams ir kitoms kalbos dalims, arba žaidimai praturtinti žodynui, ypač mokantis svetimų kalbų, ir t.t., ir t.t.

Ten, mūsų lit. mokyklų mokinių žodžiais, kai jie tarp savęs kalbasi, "a lot of fun", o kas pas mus? Pas mus jiems — nykuma, tuštuma. Šiuo atžvilgiu mūsų lituanistinės mokyklos, iš tikrųjų, dar yra tikros vargo mokyklos. Tad ar ne laikas mums, jau visiškai atkutusiams, ir ne tik atkutusiams, bet net gerokai prisigvenusiams, šito visiškai atsikratyti, bet ne savo kalbose ar spaudos puslapiuose, o realybėje.

Jau ir seniau mokytojų studijų savaitėse buvo keliamas klausimas, ką daryti, kad ir pas mus šeštadieniais mokykla nebūtų prievarta, o atgaiva, kad mokinys nesakytų savo draugams, o kartais ir tėvams arba net tiesiai į akis mokytojams "I hate it", bet kad jaustų joje malonumą, patraukimą praleisti smagiai laiką malonioje aplinkoje su savo amžiaus draugais lietuviukais, kad jis ir savo draugams, neišsakytiems į lit. mokyklą, pasakytų, jog ir čia gali rasti daug to "fun".

Žinoma, mes niekada neprilygsime amerikiečių mokykloms, kurios finansuojamos iš dalies atskirų valstijų, iš dalies tos vietovės, kur yra mokykla, gyventojų visiems privalomų mokesčių formoje. Taip, visiems privalomų, ne taip, kaip pas mus privalomų tik tėvams, naudojančiais, žinoma, dar šiek tiek kai kurių institucijų, kaip Lietuvių Fondas ir Lietuvių Bendruomenė, šioji tokia finansinė parama. Kad ir neprilygsime, bet turime iš naujo pergalvoti ir perplanuoti savo visą akciją lituanistinio švietimo srityje, kad ši sritis susilauktų efektyvesnės finansinės paramos iš visų, ir institucijų, ir pavienių asmenų, kuriem rūpi mūsų ateitis išeivijoje.

**Daugiau planavimo rengiant
naujus vadovėlius ir skaitinius**

Jaunesnės kartos mokytojai labai teisingai nusiskundė studijų savaitėje, kad mūsų vadovėliai parašyti, galima sakyti, be jokio koordinacinio plano. Kiekvienas atskiros vadovėlio autorius, matyt, rašė kas sau, neatsižvelgdamas, kas kito žemesniam skyriui parašyta. Trūksta koordinacijos net to paties vieno autoriaus jo paties vadovėlyje.

Amerikiečių metodiniai reikalavimai yra, ypač svetimų kalbų vadovėliams, net ir aukštesnėms klasėms, kad naujoje pamokoje, su visais pratimais ir klausimais pamokos skaitinio pabaigoje, nebūtų daugiau kaip 35 nauji žodžiai.

Pas mus tokio planavimo nėra. Pasitaiko, kad mokinys, rodos, labai gerai išstudijavęs vieną pamoką ir išmokęs visus naujus žodžius, atsiverčia naują pamoką ir nustemba, radęs ten visai naują pasaulį, visai kitus žodžius, ir tokią jų daugybę, kad jį apima nusivylimas. Jam atrodo, jog lietuvių kalboje yra tiek tų žodžių, kad jis vis tiek jų neišmokės, ir tokių keistų (turiu galvoje ištraukas iš senesnių laikų autorių veikalų), kurių jis negirdi nei savo šeimoje, nei kitų kalboje, taip, kad jam, galvojančiam, kyla klausimas, ar iš viso prasminga to mokytis.

Ne tik vadovėliai, bet ir skaitiniai jaunimui turėtų būti rengiami kitokiu pagrindu; turima galvoje tokie skaitiniai, kurie vartojami mokykloje žodynui papildyti, jam praturtinti. Del to buvo užsiminta, jog ir vėl reikėtų pasekti amerikiečiais ir vartoti tą patį principą, kad nauji žodžiai būtų įvesti palaipsniui, iš palengvo.

Amerikiečiai tokius laipsniško sunkėjimo skaitinius vadina "graded readers". Šitas principas vartojamas ypač svetimų kalbų vadovėliuose (o argi taip jau mažam skaičiui mūsų mokinių lietuvių kalbos mokymasis neprilygsta svietimos kalbos mokymuisi?). Ten suskaičiuoti nauji žodžiai iki paskutinio žodžio.

Jei tai pačiai klasei yra išleistos dvi, trys papildomų skaitinių knygelės, tai leidėjai įžangoje paaikšina, kad pirmoje knygelėje mokins ras, sakysim, 546 naujus, jam negirdėtus ir nerastus žodžius tos pačios leidyklos jo klasei išleistame vadovėlyje, o antroje skaitinių knygelėje jis, pvz., ras, palaipsniui sunkinant tekstą, jau 689 ar gal net 750 naujų žodžių.

Šitoks autorių ir leidėjų planavimas padeda ir mokiniui lengviau dalyką išmokti, paskatina jį daugiau skaityti, nes, jei tik vieno kito žodžio jis nesusipras, tas dar nekludys jam tekstą sekti ir neprives taip greitai prie nusivylimo, padeda ir mokytojui, nes jis tada susilaukia didesnio mokinių dėmesio mokomam dalykui ir didesnio jų kooperavimo su mokytoju.

**Keletas pastabų dėl to,
kas jau parašyta**

Jaučiu, kad skaitytojams, skaitantiems mano rašinius apie mokytojų studijų savaitę, gali kilti tokie klausimai: koks čia mums įdomumas skaityti tokius dalykus, kurie tinka tik mokytojams ir liet. mokyklų mokinių tėvams, arba kodėl mokytojai vis nori sekti amerikiečiais, juk amerikiečių metodai nėra jau tokie geri, žinom, kas darosi jų mokyklose, arba kodėl vis pareižiama, kad to ir to reikalauja jaunieji mokytojai. Kokie ten mokytojai, gal galvoja ne vienas, jei kai kurie iš tų mokytojų patys neseniai sėdėjo lituanistinės mokyklos suolo.

Atsakyti visai trumpai. Lituanistinė mokykla rengia visai išeivijai ateities darbininkus visoms gyvenimo sritims, tad mes visi turime pažinti lituanistinės mokyklos rūpesčius ir jais gyventi, ir nuo mūsų pri-

klausys, kokie tie darbininkai bus parengti.

Amerikiečių metodų ir jų mokslo priemonių, kurių yra labai gerų, mokytojai neminėti, jei negyventumėm šiame krašte ir jei mūsų vaikai nelankytų jų mokyklų. Tokių pačių metodų vartojimas nepaprastai palengvintų darbą.

O dėl jaunosios kartos mokytojų — turime džiaugtis, kad jie ateina ir mums dirba. Tiesa, daug yra baigusį tik lituanistines mokyklas, bet jie grįžta į tas pačias ar kitas lituanistines mokyklas jau su mokslo laipsniais, net su doktoratais, ir iš tokių sričių, kurios dažnai artimos švietimui ir auklėjimui. Jei kai kurie yra tik moksleiviai ar studentai ir dar studijuoja, tai neturime žiūrėti į juos, iš aukšto, bet priimti juos išskęstomis rankomis ir padėti jiems finansiskai, kad jie galėtų pasitobulinti studijų savaitėse, konferencijose, vasaros ar nuolatiniuose lietuvių kalbos kursuose šio krašto universitetuose, nes dar keletas metų, ir senosios kartos mokytojų nebeliks lituanistinėse mokyklose. Tuomet lituanistinės mokyklos remsis tik šia jaunąja mokytojų karta.

Šios mokytojų kartos uolus dalyvavimas mokytojų studijų savaitėse, jų rimtos ir aktualios mintys švietimo klausimais rodo jų subrendimą ir norą stoti į išeinančių ir išeisiančių vietą. Tad toliau visa lituanistinio švietimo ateitis priklausys ne tiek nuo jų, kiek nuo visos visuomenės, kaip ta visuomenė papildys tuštelėjancius suolus lituanistinės mokyklose ir su koku entuziazmu ji remis šios ateinančios mokytojų kartos pastangas ir darbus.

(Bus daugiau)

DAR APIE JAUNIMO RAŠINIŲ KONKURSA

Šių metų pradžioj Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjunga paskelbė pasaulinio masto rašinių konkursą visam jaunimui 16-35 m. amžiaus. Nors konkursas jau artėja prie galo (darbai turi būti atsiųsti iki š.m. gruodžio 1), vis dar girdim pasiteiravimų apie taisykles. Vėl pristatome visas PLJS rašinių konkurso taisykles.

Šiuo metu taip pat norime padėkoti konkurso mecenatams. Ligi šiol mum prižadėjo ar jau įteikė auksas šie vienetai ar paskiriami asmenys: Rodney miestelio lietuvių klubas, Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, Žurnalistų Sąjunga, Vyduo Jaunimo Fondas, Kanados LJS, P. Adamonis (Montrealis), V. Matulaitis (Weston), V. ir G. Agurkiai (Hamiltonas), L. Balsys (Torontas), O. Šurmienė (Delhi), J. ir A. Kutra (Santa Monica). Nuoširdžiai ačiū! Kadangi šių mecenatų aukų neužteks visom premijom, PLJS mielai priims auksas ir iš kitų žmonių, kurie domisi lietuviško žodžio išlaikymu mūsų jaunimo tarpe.

Kas gali dalyvauti? — visų

kraštų lietuvių jaunimas 16-35 m. amžiaus, išskyrus centrinės PLJS valdybos narius.

Amžiaus sritys — konkursas padalintas į dvi dalis, pagal amžių: a) 16-24 m., b) 25-35 m.

Rašinių sritys — a) beletristika — grožinė literatūra: apysaka, anekdotas, novelė ir pan., poezija — eilėraštis ar eilėraščių rinkinys, c) žurnalistika — reportažas, aprašymas tikro įvykio, svarstymas aktualaus klausimo ir pan., d) dvikalbė sritis nemokantiems lietuviškai — dalyvis parašo straipsnį savo krašto kalba. Rašinio turinys turi liesti lietuvišką temą. Rašinys turi būti ne beletristinio, bet žurnalistinio pobūdžio. Autorius pasirūpina, kad kas nors išverstų jo darbą į taisyklingą lietuvių kalbą.

Temos ir ilgis — dalyviai laisvai pasirenka temą ir rašinio ilgį.

Kur ir kaip siųsti — rašiniai turi būti mašinėle rašyti, naudojant kas antrą eilutę (ant kiekvieno lapo pažymėti slapnyvardį, o į atskirą vokelį įdėti tikrą pavardę ir adresą), pažymėti amžiaus grupę ir rašinio sritį. Dvikalbės srities dalyviai siunčia ir originalą ir vertimą. Rašinius siųsti į būstinę: "PLJS konkursas", 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont., Canada M6P 1A6 iki 1978 gruodžio 1.

Vertinimo komisiją sudaro trys akademikai: dr. R. Šilbajoris, dr. D. Valiukėnaitė, V. Mickevičius

Premijos — 16-24 m. — pirmą premiją kiekvienoj rašinių srity — \$150, antrą premiją kiekvienoj rašinių srity — \$50, 25-35 m. — pirmą premiją kiekvienoj rašinių srity — \$200, antrą premiją kiekvienoj rašinių srity — \$75. (Išmokama kanadiškais doleriais).

Brošiūra. PLJS paskelbs visų dalyvių pavardes, kraštų ir rašinių temas. Jei atsiras labai gerų rašinių ar eilėraščių, PLJS juos išspausdins specialioj brošiūroj, kuri bus platinama IV jaunimo kongreso metu.

K. Parėšytė
PLJS

DOVANA — IRENOS VELONSKIENĖS SIUNTINIŲ ĮSTAIGA. Greitas išsiuntimas, prekių pasirinkimas žemomis kainomis. Negalint atvykti, sudaromi pageldaujamų daiktų siuntiniai pagal užsakymus. SUDAŽOMI GIMINIŲ IŠKVIETIMO IŠ LIETUVOS DOKUMENTAI. Persiunčiamas iš Lietuvos atvykusių svečių asmeninis bagažas. Darbo valandos: trečiadi. ir penktadi. nuo 12 iki 6 val. Šeštadi. nuo 10 val. iki 4 val. Kitomis dienomis — susitarus. Tel. 296-5250. Namų tel. 268-1594. 80-14 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421.

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas, 357 Larkfield Rd., E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 368-3733, namų vakarais (516) 757-4296. Antradi. 2-8 val. vak., šeštadi. 9:30-12:30 val. Lito patalpose: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. (212) 441-2811.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laido tuvių direktorius, New-ark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Elizabeth office: 216 Palmer St. (Bet. 2nd and 3rd Aves), telef. 353-2999. Paruošiamos garbingos laido tuves. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

GARSZVOS LAIDOTUVIŲ ĮSTAIGOS — ŠERMENINĖS: Haven Hill Funeral Home, Inc., 104-38 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418; ir Garszva Funeral Home, 231 Bedford Ave., Brooklyn, N.Y. 11211. Modernios, erdvios ir vėsinamos koplyčios. Jau trečia Garszvos šeimos generacija yra New York State laido tuvių direktoriai ir balzamuotojai. Tel. 846-1970. Pageidaujant parūpinamos šermeninės bet kurio miesto daly.

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Apdraudimas gyvybės namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investacijos, Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421; VI 7-4477.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami palaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

SPARTA — Rašomos mašinėlės įv. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, įv. biznio mašinos — pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

NAUJAUSIUS 1979 METŲ JAV GAMYBOS AUTOMOBILIUS galima įsigyti gamintojo kaina. Tai galimybė sutaupyti iki 750 dol. ir daugiau. Dėl informacijos skambinti: L. Juozapavičius, 424-2109, arba rašyti: 60-54 70th St., Maspeth, N.Y. 11378.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimai, šeštadi. 4-5 val. WEVD 1330 AM ir 7 v.v. 97.9 FM bangomis. Music of Lithuania, pirmadi. 7:30-8:30 v.v. WSOU-FM 89.5 anglų kalba. dr. J.J. Stukas, 1487 Force Dr., Mount-ainside, N.J. 07092. Tel. 201 232-5565.

NEW YORK — Laisvės Žiburys, sekm. 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. R. Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių par-duotuvė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454-9527; vakare: 835-4149 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. Čia veikia Darbininko spau-dos kioskas.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI
SUKURIAMI IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK,
NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJO-
SE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino
MEMORIALS
66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150
TAI MŪSŲ VIENINTELĖ VIETA —
— GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

Lietuviška REAL ESTATE įstaiga St. Petersburg, Floridoj

ANGELĖ E. KARNIENĖ
Broker-Realtor

3701 Gulf Blvd., St. Petersburg Beach, Fla. 33706
Telef. (813) 360-2448, vakare (813) 345-2738

Rezidencijos-Moteliai-Sklipai
Apartmentai-Kondominiumai
Nuomavimas — Notary Public

VYTIS
KELIONIŲ IR TURIZMO
AGENTŪRA

- LĖKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
TEL.: (212) 769-3300

Dalis Dainavos stovyklos direktorių tarybos, posėdžiavusios spalio 7 Dainavoje. Iš k. Bronius Polikaitis, Jadvyga Damušienė — Dainavos administratorė, Vacius Lelis, Simas Ilaniauskas, kun. Viktoras Dabušis — tarybos pirmininkas, Arūnas Udrys ir Jonas Urbanas. Nuotr. Jono Urbanas

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 Highland Blvd. Editorial Office (212) 827-1352
Brooklyn, N. Y., 11207 Business Office (212) 827-1351

Publication No. 148360

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year — \$13.00. Single Copy 25 cents

Eina nuo 1915 m., 1951 m. sujungė AMERIKA, LDS organą DARBININKA ir LIET. ZINIAS • Prenumerata metams \$13.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuožūra • Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Redaguoja REDAKCINE KOMISIJA

Tradicija ir idėja

Artėja Vėlinės, pirmą dieną po Visų Šventų. Ji ateis ir praėjus nepastebimai. Ne taip, kaip anais laikais laisvoje Lietuvoje, kada gyvenimas nebuvo taip sumechanintas.

Gyvenimas, kuriame esame dabar atsidūrę, yra vilties mašina, o žmogus — jos rateliu. Kaip ratelis mašinoje, jis sukasi diena iš dienos tais pačiais judesiais: nuo ryto skubus užkandis, skubi kelionė į darbotvietę, skubus darbas, kuriame reikalaujama tempo, varginga išvarginto kelionė atgal ir pagaliau organizmo poilsis — juk ir mašinai leidžiama sustoti, pailsėti.

Ir taip, iki žmogus staiga sulūžta, kaip ratelis, ar laimingai atveju amžiaus 65 metais randa užtenkamai jį susidėvėjusį ir pakeistiną naują ratelį.

Individas, kuris nenori būti vien rateliu, kuris jaučiasi esąs ir bendruomenės narys, poilsui skirtus savaitgalius atiduoda organizacijom. Tokiom pertempom jėgom ir remiasi mūsų visuomeninio gyvenimo pažanga. O dvasiškai pasipildyti, intelektualinį savo lygį panaujinti skaityba reikalinga susitelkimo.

Tai tik ir plečia žmogaus intelektualinį pažinimą. Deja, kaip dažnai tam nebelieka nei laiko nei energijos.

Toks mūsų amžiaus sumechanintas gyvenimas nėra palankus tradicijom, kurias reiškia ir artėjantis Vėlinių vakaras.

Vėlinės anais laikais reiškė dieną, kada žmonių žingsniai nukrypavo į kapines. Kapai vakarais pasipuošdavo žvakių žvakelėmis. Prie dažno kapo buvo ir palinkusios galvos su atgijusiais mirusiųjų prisiminimais...

Tai būdavo diena, kada gyvu gyvenimu virsdavo Tikėjimo išpažinimo tiesa: Tikiu šventųjų bendravimą...

Tai buvo išraiška tikėjimo, kad Mirtis nėra "geležinė už-

danga", kuri sulaiko dvasinį bendravimą tarp esančių šiapus ir anapus Mirties slenksčio.

Ir kiek šviesių tradicijų plaukė iš to tikėjimo, nuteikiančio optimistiškai tuos, kurie liko šiapus. Kiek tos tradicijos davė įkvėpimo rašytojų vaizduotei (Adomo Mickevičiaus "Vėlinės", Vinco Krėvės "Bedievis"...).

Šias tradicijas sumechanintas gyvenimas stumia ar jau išstūmė lauk. Stumia ir tikėjimą į "šventųjų bendravimą".

Dabarties kai kurie mintytojai nuleido uždangą sulig gyvenimo galu šiapus. Anapus mirties tematė sunykimą, nebūtį, nieką. Vietoj optimizmo jie tegalėjo nusiteikti juodai — tematė žmogaus buvimo beprasmybę, absurdą.

Taip mąstant, ir į kapus tebuvo galima žiūrėti kaip į gyvenimo fabriko atlaikų duobę.

Tai jau naujas tikėjimas. Bet jis priešingas žmogaus prigimčiai. Prigimtis nenori prarasti ryšių su mirusiais. Ties ryšiai papildo jo dvasinę savijautą. Žmogus nesijaučia toks nereikalingas, toks vienišas, kaip tą vienišumą dainuoja dabar poetai, praradę tikėjimą į "šventųjų bendravimą".

Vėlinių masinės, visuotinės tradicijos dingsta. Vainikų diena, kuri išreiškia panašią idėją — gyvųjų su mirusiais bendravimo idėją, masėm tevirto poilsio diena.

Tegu ir be išorinių iškilnių, tegu ir tik individualiai tebus prisimenama Vėlinių paguodžianti idėja — prisiminimas artimųjų bei nežinomųjų kovotojų nežinomuose kapuose gaivina šviesų pergyvenimą; nors esame lašeliai, bet su visais tais lašų lašais pasijuntame dalyviai srovės, tekančios gyvenime ir anapus gyvenimo.

Iki 1972 ALP (Australian Labour Party) nebuvo viešai pareiškusį priešingo Baltijos valstybių interesams nusistatymo. Atvirkščiai, keliais atvejais netgi jos lyderis G. Whitlam parodė pabaltiečių reikalų supratimą. Tačiau 1972, laimėjusi rinkimus, jau neberodė ypatingų simpatijų, bet vis tiek viešai tebesilaikė ankstesnio nusistatymo. Kai laimėjo rinkimus antrą kartą (nepilnos kadencijos), nors sumažintu atstovų skaičium, jau neilgai teko laukti ALP politikos Pabaltijo valstybių atžvilgiu pakitėjimo. Netrukus susilaukta ir de jure Sov. Sąjungai pripažinimo. Nežiūrint didelių pabaltiečių ir jiems prijauniančių demonstracijų, peticijų, laisvų parlamento atstovam ir spaudai, politika nebuvo pakeista.

Bet 1975 ALP rinkimus katastrofiškai pralaimėjo, tegadama tik apie pusę anksčiau turėtų vietų. Naujoji Liberalų — Country Party koalicija, vadovaujama min. pirm. M. Fraser, vienu iš pirmųjų veiksmų išpildė savo ankstesnę pasižadėjimą ir pripažinimą atšaukė. Prieš naujus rinkimus (irgi nepilnos kadencijos) ALP vis tiek nebuvo savo nusistatymo pakeitusi, tą viešai tvirtino. Bet ir

IŠ AUSTRALIJOS LIETUVIŲ VEIKLOS

JUOZAS SLAVENAS

Šiuos rinkimus darbiečiai beveik tokiu santykiu pralaimėjo. Daug nebaigus skaičiuoti balsų, bet neabejotinai paaiškėjus rinkimų duomenim, G. Whitlam viešai per televiziją pareiškė, kad, kai paaiškės galutiniai rinkimų rezultatai, įvyks nauji partijos vykdomųjų organų rinkimai ir jis savo kandidatūros nebestatys. Taip pasibaigė Whitlamo era.

ALP partijos viduj buvo jaučiamas didelis sukrėtimas. Reikėjo perkratyti partijos politiką, surasti pasitikėjimo visuomenėje praradimo priežastis. Jei ankstesnius rinkimus buvo galima kritikuoti dėl gen. gubernatoriaus veiksmų, tai antriesiems, tokia pat dauguma pralaimėjusiems, jau tas kaltinimas netiko. Nemaža partijos narių dalis Whitlamą laikė rinkimų pralaimėjimo priežastimi.

Renkant naujus vykdomuosius organus, partijos lyderius išrinktas B. Hayden, nuosaikus, ramesnio būdo žmogus, jau iš

anksčiau daugelio buvo laikomas tinkamesniu kandidatu į lyderius. Naujoji opozicija, nors skaičium beveik tokia pat silpna, kaip ir anksčiau, bet parodė savo veiklumą ir pamažu pradėjo tautos atgauti pasitikėjimą.

Pabaltiečių veikla po ALP vyriausybės jų tėvynių de jure pripažinimo Sovietų Sąjungai nepaliko tuščia: demonstracijos, eisenos, mitingai, kuriuose dalyvavo ne vienas ir žymus politikas, peticijos, literatūra, kuri nuolat buvo skleidžiama tarp parlamento atstovų, žurnalistų, šiaip žymių asmenų, laisškai spaudoj gal ne vienas ir ALP nariui pakuteno sąžinę.

Latvis prof. Ed. Dunsdorfs parašė rimtai dokumentuotą stambią knygą "The Baltic Dilemma". Prie lietuviškų laikraščių buvo leidžiamas anglų k. priedas Baltic Herald. Tasmanijoje H.E.L.P. leidžia Baltic News. Sydnejuje jau 15 metų leidžiamas žurnalas anglų kalba News Digest — International. Australijos piliečių komitetas žmogaus teisėms ginti išleido keletą informacinių knygelių anglų k., vaizduojančių Lietuvos kančias. Tai gi ir visa šita atliko savo įnašą.

Australijos Lietuvių Bendruomenės krašto valdyba nuolat darė žygius, kad ALP pakeistų savo negatyvų nusistatymą Baltijos valstybių reikalu. Ir pagaliau ALB krašto valdyba ir Baltų Taryba gavo iš ALP užsienio reikalų atstovo senatoriaus R. C. Wright raštą, kad ALP Caucus (parlamento narių visuma) š.m. gegužės 24 nutarė nekeisti (jei grįžtų į valdžią) dabartinės koalicinės Fraserio vyriausybės politikos Baltijos valstybių reikalu (taigi tik de facto pripažinimas).

Australijos lietuviai jaučiasi bent dalinai prisidėję prie šio ALP politikos pakeitimo.

Australijos viešose ir mokslo įstaigų bibliotekose, kaip A. Juškaitė savo studijoj (Lithuanian Literature in Australian Libraries) rašo, nedaug užtinkama medžiagos apie Lietuvą ir kitus Baltijos kraštus. Dalis tos medžiagos neaktuali, pasenusi. Šalia šios negausios medžiagos jau yra nemaža sovietų leidinių, atimty, kaip paprastai, propaganda, neobjektyviai nušviečiančia įvairius faktus. Greičiausiai tokia literatūra (sovietiška) aprūpina sovietų įstaigos ne

vien bibliotekas, bet ir daugelį politikų, mokslininkų, žurnalistų.

Tiesiog reikia stebėtis, kaip žymūs valstybės vyrai, pvz. buv. ministras pirmininkas G. Whitlam, buv. užsienio reikalų ministras senatorius Willesee savo kalbose viešuose susirinkimuose ar parlamente debatų metu kartoj "faktus", paimtus nekritiškai iš sovietų propagandinės mašinos.

Kada viename priešrinkiminiame susirinkime (Launceston, Tasmanijoje), min. pirmininkas G. Whitlam tais "faktais", atskleidė, buvęs salė mokytojas McGlynn pertraukė jį, paneigdamas kai kuriuos faktus; tada G. Whitlam įžeidė mokytoją, sakdamas, kad jis daręs savo profesijai gėdą, klaidinąs mokinius. Klausimas atsidūrė teisme. Byla baigėsi susitaikymu. G. Whitlam mokytoją atsiprašė. Šis politinis susirinkimas buvo plačiai aprašytas ir australų spaudoj, o mokytojo McGlynn platus pareiškimas visuomenei vieno atstovo buvo perskaitytas parlamente ir įrašytas į Daily Hansard (stenogramas).

Baltijos kraštų Sov. Sąjungai de jure pripažinimo diskusijų parlamente metu pasisakė daugelis atstovų, perskaitė daug pabaltiečių peticijų, laiškus. Tai gana įdomus dokumentų rinkinys, kuriame tiek užsienio reikalų ministras senatorius Willesee, tiek kiti jo partijos atstovai kartoj sovietų propagandos medžiagą. Kiti atstovai, net nuširdūs Pabaltijo reikalų gynėjai, ne visada galėjo tinkamai jų žodžius atremti, matyti, dėl objektyvios medžiagos trūkumo.

Š.m. gegužės 31 senato posėdy Canberros lietuvių pastangomis sen. Knight priminė prieš 6 metus Kaune susideginusį jaunuolį Romą Kalantą, protestavusį prieš sovietų okupaciją ir reikalavusį Lietuvai laisvės. Senatorius plačiai ir vaizdžiai papasakojo, kas Kaune vyko 1972 gegužės 14, atvaizdavo įvykius Lietuvoje ir po Kalantos mirties. Ta pačia proga paminėjo ir kitus įvykius, liečiančius lietuvių priešinimąsi sovietų okupacijai, jų tarpe ir S. Kudirką. Sen. Knight, naudodamasis įvairiais šaltiniais, supažindino senato atstovus su Lietuvos istorija.

Šiuo metu lietuvių ir kitų pabaltiečių pastangomis Australijos viešosios ir mokslo įstaigų aprūpina sovietų įstaigos ne

(nukelta į 4 psl.)

TIK ASILAS IŠ KELIONĖS ARKLIU NEGRĮŽTA

Kelionės išspūdžiai

ANTANAS RUBŠYS
MANHATTAN COLLEGE

3

Tunizietis užsigauna, kai nustebejęs pasakai: "Išėjo panašiai, kaip amerikiečiams su vokiečiais ir japonais po II pasaulinio karo. Romėnai savo buvusį priešą vėl ant kojų pastatė!" "Tai nebuvo romėnų nuopelnas, o pačių kartaginiečių darbas!" atsauna tunizietis.

Ką sako griuvėsiai ir muziejai? Senosios Kartaginos likučiai liudija, kad ji buvo iškilni daugelio kultūrų sampyna. Čia viena kultūra kitą praturtino su ja suaugdama. Kadangi Kartaginos miestas tarnavo sostine ir punam, ir romėnam, ji atspindi jų abiejų didybę. Puniškoji Kartagina ir dabar netyli, bet kalba apie save per smėlių užneštus uostus, kapinynus, Tofetą, garsiąją šventovę, kurioje buvo aukojami ne tik gyvuliai, bet ir žmonės, ypač jauni vaikai, deivei Tanitai. Ir raštija labai turtinga. Jos dėka galima apčiuopti punų buitį, tikėjimą, politinę sąrangą, meną, amatus. Romėniškoji Kartagina didžiujasi savo patogiomis ir milžiniš-

komis maudyklėmis, kurias pastatė imperatorius Antoninus. Pajunti, kad romėnai norėjo sukurti patogų gyvenimą Afrikoje. Masyvūs kolonų ir statulų likučiai puošia dabartinių gatvių sankryžas.

Dieną pradėjom su senove Kartaginoj, o baigėm su dabartim Tunize, dabartinėj Tunizijos sostinėj. Tunizas yra baltų namų miestas. Nors ir vargingiausia lūšna, bet ji balta. Tunizą vadiną Pranašo (Mahometo) apsiaustu. Mat, baltas ir vėsus dykumoj. Žmonės čia gyvena sausakimšai. Miesto planą sunku suprasti. Turbūt jo visai nėra. Tupi padrikas ant trijų kalvų. Gyventojų kone milijonas. Prekybos centras, kultūros židinys, krašto sostinė.

Norėdami į padrikus Tunizą pasižiūrėti iš toliau, nusikrausim ant vienos iš kalvų. Tai kalva su Belvederio parku. Kadaise čia Tunizo bėjus pasistatė vasamamį, kuris ir dabar sustabdo akis ir suvirpina širdį. Arabų architektūra ir menas yra mįslinigi ir sklidini aistra.

Iš bėjus vasarnamio gali matyti visą miestą ir susipažinti su jo istorija. Centre matai mediną, arba senamiestį. Mūrinės medinos sienos vos vos beatpažįstamos, nes ištrpsta namų sienose ir siaurų gatvelių džiuanglėj. Į pietų rytus nuo medinos stiebiasi daugiaaukščiai valdiški pastatai ir kasbah likučiai. Virš padrikusio miesto kyšo bent tuzinas minaretų su žalių čerpių stogais. Mečetė su minaretu, kaip ir mūsų maldos namų bokštas, įsakmiai veda akis aukštyn ir rodo į Anapus. Televizijos antenų miškas, nors ir tankus, bet nepajėgia nutelsti šių, popiečio saulėį tviskančių, rodyklių į dangų. Modernusis Tunizas, su alėjomis ir tiesiais bulvarais, bando augti tarp medinos ir jūros įlankos į šiaurės vakarus. Visą šimtmetį čia prancūzų statyta praktiški pastatai. Tačiau jie neturi nei sielos, nei veido. Ši miesto dalis yra akim nuobodi ir atrodo lyg šašai ant šachmatų lentelės.

Tiek mieste, tiek šalia miesto ir dabar daug statoma. Į šiaurę ir į pietus vingiuoja nauja autostrada. Dobilo mazgai įvažiuoti ir išvažiuoti knibžda eismu. Šalia autostrados dygsta visai nauji priemiesčiai. Tuniziečiai su pasididžiavimu kalba apie savo dabartį. Laisvi nuo svetimųjų, laisvi statyti miestus, kurti ir auklėti laisvę.

Pačiame Tunizo mieste mus sudomino du dalykai: Bab el-

Bahar, arba Vartai į jūrą, ir Kasbah su kasdieniu turgum.

Senovėj Viduržemio jūra plaukė medinos sienas. Bab el-Bahar tada buvo ne tik Vartai į jūrą, bet ir pagrindinis įėjimas iš jūros į miestą. Vartai į jūrą tebestovė ir dabar. Jūrą gi žmogus nustūmė. Per Vartus į jūrą eidamas, pajunti, kad kadaise visi gyventojai, saulei leidžiantis, ieškodavo saugumo nakties metu medinoj.

Kasbah yra gatvelių rezginy su dengtais souks. Souk reiškia turgavietę. Kasbah yra vertelgų ir amatininkų karalystė. Stogas apsaugo nuo vėjų ir karščio. Viduj — siaurų ir įmantriais nameliukais apodintų gatvelių labirintas. Be Ariadnos siūlo sun-

ku jame saugiai jaustis. Rodos, pasimesi, ir tiek. Galima čia domėtis krautuvėlių vitrinomis, stebėtis amatininkų apsukrumu, graužti bulkutę su riešutais ar datulėmis ir atsigeriti šviežios morkų sunkos. Viskas čia pat, kartu, — čia pat už kampo. Kasbah gatvelėse įdomu pabuvoti. Nejučiomis prarandi net laiko bėgą.

Kasbah — Tunizo širdis. Namukų architektūra daugiamžė. Nuo jų stipriai apšviestų slenksčių vertelgos pilna gerkle kviečia klijentus, girdami savo prekes ir pirkėjus. Prekės vos vos išsitenka krautuvėlėj. Pirkėjai nesileidžia lengvai įkviečiami vidun. Ir mudu su prelatu mielau ejom nuo lango prie lango,

Kairuan. Miesto siena. Nuotr. kun. A. Rubšio

nuo durų prie durų, pasilygdami su vienu kitu vertelga, paspoksodami į vieno kito amatininko darbą. Neregėtas skanėstas sumasina. Arbatos stiklas ar sunka, skanėstą suvalgius, padeda jį užmirti.

Kasbah išgyvena tikrą prekymetį nuo aušros iki pietų. Popietėj čia snūduriuojama. Penktadienį, musulmonų šventą dieną, krautuvėlės atrodo lyg didžiulės spintos, su storomis, melsvai dažytomis durimis, užrakintomis dviguba spyra ir grandine. Nakties metu souks tampa išmestų kačių karalyste. Tiesa, ir vienas kitas turistas, norėdamas viską pamatyti, išdrįsta paklajoti po vienias gatveles ir drumsti kačių karalystės ramybę.

Beklajodamas po kasbah, imi save klausiti: kaip ilgai gali išsilaikyti šie spalvingi vertelgos ir amatininkai? Juk nūdienis gyvenimas ir pramonė juos padaro atgyvenomus! Tas pats klausimas kyla ir Teherane, Istanbule, Damaske, Kaire, Jeruzalėj... Tačiau souks nesirengia mirti. Priešingai, jie žydi. Vertelgos ir amatininkai mokyklų nebaigia, tačiau jie patraukia turistus. Mat, jie jam žina krašto sielą. Jų rankdarbis yra tikras suvenyras, krašto sielos atgaminas, o ne gramozdas, kurį pagamina Japonija, Korėja, Taivanas.

(Bus daugiau)

Lietuvių išeivijos spaudoj

AR SULAUKSIM INFORMACINĖS TARNYBOS?

I Laišvę, Lietuvių Fronto Bičiulių leidžiamas ir Juozo Kojelio redaguojamas lietuvių politikos žurnalas, Nr. 73 (110) vedamųjų straipsnių skyriuje išspausdino Lietuvių Fronto Bičiulių tarybos pirmininko P. Algio Raulinaičio atvirą laišką dr. Kęstučiui J. Valiūnui, Vliko pirmininkui.

Laiške paliečiami labai aktualūs veiksmų rimto bendradarbiavimo ir profesinės informacijos tarnybos įkūrimo reikalai. Su šiuo svarbiu laišku ištiesai supažindiname ir Darbininko skaitytojus.

-o-

Šį kreipimąsi į Jus paskatino du neseni įvykiai, kurie yra arba turėtų tapti visų lietuvių giliu rūpesčiu, susimąstymu bei paskata daryti neatidėliotinus sprendimus. Vienas iš tų įvykių — tai 1978.VII.13 kovotojo už lietuvių teises okupuotoje Lietuvoje Viktoro Petkaus nuveikimas. Tuo pačiu metu Rusijoje buvo nuveisti ir du žydų kovotojai už žydų teises.

Gerai organizuota ir dar gerai finansuota žydų akcija už savo tautiečių sukelę tikrą audrą pasaulyje. Negalėdami prilygti žydų finansiniam pajėgumui, turime neribotas galimybes stiprinti pastangas ir tobulinti veiklos organizaciją. Deja, šių galimybių ribose mūsų akcija už Petkų toli gražu nebuvo pakankama.

Reikia pripažinti, kad Petkaus reikalu buvo daroma, ir nemaža buvo padaryta, tačiau visa akcija buvo neorganizuota, nekoordinuota ir, bent periferijose, buvo paremta tik privačia iniciatyva. Lietuviškųjų veiksmų centrai veikė patys, bet į savo padalinius ir visuomenę akcijos reikalu kreipėsi per spaudą, dažnai su savaitės pavėlavimu. Kitių kontinentų lietuviškos bendruomenės iš vis vargu į šią akciją ar buvo įtrauktos. Gi, iš tikro, Petkaus teismui turėjo būti pasirodęs ir numatyti planai išsiuntinėti visiems lietuviškųjų organizacijų vienetais iš anksto, o direktyvoms planams vykdyti, momentui atėjus, turėjo būti duotos telefonais ir telegramomis. Juk Sacharovas Maskvoje, "New York Times" ir kai kurie kiti laikraščiai Amerikoje apie Petkaus bylą paskelbė jau liepos 10. Jei tuoj pat būtų pradėjusi veikti gerai organizuota ir išmintingai vedama akcija, rezultatai būtų buvę keleriopai geresni.

Su informacija apie Petkų nuo pirmos valandos turėjome būti ofenzyvoje. Dabar gi teko kovoti už "prarastą teritoriją", kada pamatėme, kad šalia Ščaranskio ir Ginzburgo pasaulio viešojoje opinijoje Petkus liko užmirštas. Tai įvyko todėl, kad neturime kovojančios Lietuvos klausimui pasaulio opinijoje kelti, ryškinti ir ginti profesionaliai veikiančio centrinio organo nei viso pasaulio lietuvių organizacijas apimančio tinklo.

JAV LB Visuomeninių reikalų tarybos pirm. Aušra Zerr (k.) ir JAV LB Talkos Lietuvai komisijos narys Philadelphiaje dr. Jonas Stiklorius (d.) su Pensilvanijos valstijos senatoriumi Charles F. Dougherty, kandidatuojančiu į JAV Atstovų Rūmus respublikonų sąraše. Charles Dougherty siekia laimėti postą, kurį iki šiol užėmė kongr. Joshua Eilberg. Sen. Dougherty yra gerai susipažinęs su Lietuvos klausimu ir lietuvių jo kandidatūrą stipriai remia.

Jei Petkaus reikalu, p. Pirmininke, šis tas buvo atsiektas, tai balandžio 14 nuteistas Balys Gajauskas liko beveik visai pamirštas žmogus. Į Lietuvos pagrindžio šauksmą, deja, visai neat-siliepta. Abu, Petkus ir Gajauskas, iki teismo metus laiko buvo kalinami. Juk buvo aišku, kad teismas bus, ir per tą laiką tam momentui buvo galima pasirošti. Iš visų veiksmų apdairumą parodė tik JAV LB Krašto valdyba. Lietuvos kovotojams ginti paruošusi neblogą medžiagą. Tačiau, nesant profesionaliai veikiančio informacijos centro, ta medžiaga tik dalinai tebuvo panaudota.

Antras faktas, į kurį norime, p. Pirmininke, atkreipti Jūsų dėmesį, tai 1978.III.19 New Yorke įvykę VLIK-o ir ALT-os atstovų pasitarimai. Jūs pats šiuose pasitarimuose nedalyvavote, tačiau, manome, esate informuotas, kad tų pasitarimų metu jokių konkrečių nutarimų ne tik nepasiektas, bet atrodo, kad ir nebuvo siektas. Fotografijos spaudoje ir bendrybės skelbią komunikatai Lietuvos laisvės kovai nieko neduoda, nei sąmoningoje visuomenėje stiprina pasitikėjimą veiksmiais, nei pateisina aukotojų idealizmo. Daugiau negu ketvirčio šimtmečio tarpeivysminių pasitarimų istorija byloja, kad tokios konferencijos "tarpusavims klausimams išsiaiškinti", "nuomonėms suderinti", "veiks-

niams išrikiuoti", "kompetencijos riboms nustatyti" pozityvių rezultatų nėra atnešę.

Turint dėmesyje aukščiau iš-keltus faktus, Lietuvių Fronto Bičiulių sąjūdis Vyriausiajam Lietuvos Išlaisvinimo Komitetui siūlo:

a. Formaliuose tarpveiksniuose pasitarimuose ateityje Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas dalyvauja tik konkrečioms, su laisvinimo veikla susijusiems klausimams svarstyti, iš anksto tam paruošus atitinkamą dirvą;

b. Iki 1978.IX.6 Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas sukviečia veiksmų konferenciją, kurios darbotvarkę tebtų vienas klausimas: **profesionaliais pagrindais suorganizuotos, visų veiksmų finansuojamos informacinės tarnybos įkūrimas.**

Šito organo įkūrimas ir taip nedovanotinai yra nudelstas, ir tolimesnis delsimas, LFB sąjūdžio įsitikinimu, būtų nusikaltimas prieš okupacijoje rezistuojančią lietuvių tautą.

Prašome, didžiai gerbiamas p. Pirmininke, antrajam mūsų siūlymui duoti skubią eigą.

Teiktės priimti, p. Pirmininke, mano aukštos pagarbos pareiškima.

P. Algis Raulinaitis
Lietuvių Fronto Bičiulių
Tarybos Pirmininkas

1978 rugpjūčio 1 d.

IŠ AUSTRALIJOS LIETUVIŲ VEIKLOS

(atkelta iš 3 psl.)

bibliotekos aprūpinamos tinkama literatūra. Nors to dar nepakanka, bet susirūpinimas neat-vesta. Ne vienai bibliotekai įteikta Encyclopaedia Lituanica ar kiti rimti veikalai. Tai daro organizacijos ir atskiri asmenys. Galima tikėtis, kad netrukus, kas tik panorės, galės rasti įvairiose bibliotekose objektyvios, rimtos literatūros.

- o -

Australija šiuo metu yra Jungtinių Tautų žmogaus teisių komisijos narė. Federaliniame parlamente sudaryta speciali komisija (Subcommittee on Human Rights in the Soviet Union), kurios uždavinys — tirti žmogaus teisių pažeidimus ir diskriminaciją prieš žydus Sov. Sąjungoje. Vėliau, praėjusių metų spalio mėn., komisijos tyrimų apimtis buvo išplėsta: "Tirti žmogaus teisių padėtį Sov. Sąjungoje, imant dėmesį Australijos įsipareigojimus remti principus, esančius visuotinėje žmogaus teisių deklaracijoje ir galutiname Helsinkio susitarimo akte". Į komisiją įeina visų trijų didžiųjų partijų atstovai. Komisija jau apklausinėjo 16 asmenų, jų tarpe Australijoje apsilankiusį Leonidą Pliusčę; pažadėjęs atvykti ir gen. maj. Gregorenko.

Komisijai vykdant apklausinėjimus, keli užsienio reikalų ministerijos pareigūnai ir vienas žurnalistas panorė duoti komisijai parodymus neviešai. Kitas žurnalistas, pradėjęs liudyti viešai, perėjo į neviešą liudijimą po to, kai esą su juo kalbėjęs sovietų ambasados pareigūnas. Liudytojas skundėsis, kad nuo to pasikalbėjimo jis gaudavęs telefonu anoniminiu kvietimu, siūlančius vėlai naktį susitikti nuošalioj vietoj ir padiskutuoti sovietų politiką.

Apskritai Canberroje pasklido žinios, kad čia reziduoją iš anapus geležinės uždangos diplomatai — Sov. Sąjungos ir Rytų Vokietijos — mėginę daryti tarparlamentarinės komisijos nariam įtaką — sustabdyti apklausinėjimus. Jie kreipėsi asmeniškai ir telefonu į liudytojus, kurie viešai buvo davę parodymus apie žydų ir disidentų Sov. Sąjungoje persekiojimą. Jie siūlė žurnalistui medžiagos ir norėję jį įtikinti, kad Sov. Sąjungoje nėra žmogaus teisių pažeidimų. Diplomatinį funkcijų metu

NAUJASIS POPIEŽIUS

(atkelta iš 1 psl.)

konų, naujajam popiežiui uždėjo palijų, baltos vilnonės medžiagos liturginį ženklą, simbolizuojantį Šv. Tėvo galią ir valdžią bei vyriausio ganytojo pareigas.

Visiems kardinolams iš eilės praėjus pro soste sėdintį Joną Paulių II ir jam išreiškus pagarbą, paklusnumą ir ištikimybę, popiežius pats nuėjo pasveikinti kėdėse likusių ir nesveikuojančių kardinolų: amerikiečio Wright ir ukrainiečio Slipyi.

Atgiedojus "Gloria", mišių skaitymai buvo skaitomi anglų ir lenkų kalbomis, o evangelija perskaityta pirma lotyniškai, o paskui graikiškai. Tuo simboliškai išreiškiama, kad Kristaus žodis skelbiamas ne tik Vakaram, bet ir Rytam.

Po to Jonas Paulius II pasakė pamokslą, kuris tęsėsi 40 minučių. Pirminiausia kalbėjo itališkai, toliau lenkiškai, prancūziškai, angliškai, vokiškai, ispaniškai, portugališkai, rusiškai, če-

Vytautas ir Albina Vaškiai įteikia Baltimorės lietuvių muziejui kraičio skrynį. Iš k. Vytautas Vaškus, Elena Okienė, Kęstutis Česonis, Albina Vaškienė ir Algimantas Grintalis.

Sov. Sąjungos ir Rytų Vokietijos diplomatai kreipėsi į komisijos narius — ne grasinamai, bet gana tvirtai, kad apklausinėjimas apie žmogaus teises Sov. Sąjungoje turėtų būti sustabdytas. Tie mėginimai aiškinami kaip bandymas daryti į komisijos narius spaudimą.

Komisija, laikydamasi diplomatinės kurtuazijos, pradėdama savo darbą, buvo raštu pranešusi Sovietų Sąjungos ambasadoriui Basovui apie vykdomą apklausinėjimą ir net pateikė sąrašą liudytojų, kurie viešai davę parodymus ir net pasiūlė ambasadoriui duoti savo parodymus ar paaiškinimus. Bet, kaip komisijos pirmininkas sen. Wheelton pareiškė, iš sovietų ambasados negautas joks atsakymas, net negautas pranešimas, kad gautas raštas.

Po to, kai spaudoj pasirodė žinios, kad Sov. Sąjungos ir Rytų Vokietijos ambasadų tarnautojai mėginę paveikti komisiją, sovietų ambasados antrasis sekretorius Košliakov pabrėžė tokias žinias, pareiškėdama, kad "mūsų pozicija aiški — laikraščio pranešimai absoliu-

čiai klaidingi". Esą pranešimuose tėra spekuliacijos, o siūlymas susitikti slaptoje vietoje — juokingas. Niekas į komisijos narius nesikreipęs. Tai parlamento vidaus reikalas. Bet esą nenormalu, jei Australijos parlamentas kišasi į jų vidaus reikalus.

Komisijos nariai spaudos atstovams patvirtino, kad Sov. Sąjungos ir Rytų Vokietijos ambasadų tarnautojai kreipėsi į du komisijos narius, pareiškėdami, kad Australijos parlamento komisijos tyrimai reiškia kišimąsi į Sov. Sąjungos vidaus reikalus. Vokiečių diplomatas net pareiškė, kaip esą jum patiktų, jei mes pradėtume tyrinėti jūsų aboridžėnų sąlygas.

Komisijos pirmininkas sen. Wheldon pareiškė spaudai, kad vienas liudytojas davęs statutinį pareiškimą, jog buvęs įbaininamas. Kom. pirmininkas pareiškė, kad netrukus jis duos pareiškimą dėl įtarimų ir įbaininimų ir kartu įspėjimą, jog bandą įbauginti liudytojus duoti komisijai parodymus gali būti atsakingi už parlamentinių privilegijų pažeidimą.

BENDRUOMENINĖ KRONIKA

East Chicago, Ind., LB apylinkės valdybą sudaro Bronius Gincauskas (pirm.), Raimondas Baleckaitis (sekr.) ir Severas Jasaitis (įzd.).

JAV LB visuomeninių reikalų tarybos pirm. Aušra Zerr ir LB ryšininkas Washingtonė Alg. Gureckas atstovavo JAV LB krašto valdybai spalio 7-8 prie Washingtono, D.C., vykusioj Baltų Santalkos konferencijoje.

JAV LB VIII-osios tarybos trečioji sesija įvyks lapkričio 18-19 Washingtonė, D.C., Shoreham-Americana viešbučio patalpose. Tarybos sesiją šaukia jos prezidentas, o globoja Washingtono LB apylinkės valdyba, kuriai pirmininkauja dr. Saulius Naujokaitis. Tarybos sesijos ruošos reikalais šiomis dienomis Washingtonė lankėsi tarybos prezidento sekretorius adv. Algirdas Širvaitis iš Clevelando, kuris su dr. Naujokaičiu ir viešbučio vadovybe aptarė posėdžių patalpų, nakvynių ir iškilmingo banketo reikalus.

Italų kilmės Baltųjų Rūmų pareigūnės Victoria Mongiardo kvietimu JAV LB krašto valdyvos vicepirm. R. Česonis su žmona Roma buvo Italų Amerikiečių Fondacijos svečiais rugsėjo 21 Washingtonė, D.C., su ruoštuose pietuose. Juose dalyvavo 30 JAV kongreso narių (italų kilmės) ir 2,000 svečių. Kalbą pasakė JAV viceprez. S.F. Mondale.

Aušra Zerr, JAV LB visuomeninių reikalų tarybos pirmininkė, dviem atvejais kontaktavo visus JAV atstovų rūmų ir senato finansų komisijų narius, lais-kę atkreipdama jų dėmesį į tai, kad Sov. Sąjunga nelegaliai į JAV teritoriją esančius sąlymus eksportuoja priverčiamo darbo ir politinių kalinių rankomis pagamintas prekes (daugiausia laikrodžius). Prie šių prekių su-

BALTIMORĖS LIETUVIŲ MUZIEJAUS VEIKLA

Po vasaros atostogų Baltimorės lietuvių muziejus atidarė savo duris publikai rugsėjo 24. Buvo suruošta speciali paroda. Publika grožėjosi pilnai įrengtu namuku, su šiaudų stogu, rąstų sienomis, langinėmis ir gontomis, išpuoštomis medžio drožiniais. Namuko kambarėlis nuveša lankytoją į kitą amžių Lietuvoje. Stalas, kėdės, lovelė, kraičio skrynja, rankšluostinė, vaza, šotis su dubeniu, margučiai, paveikslai ir didelė tautiniai drabužiais aprengta lėlė yra Baltimorės lietuvių rankdarbiai. Ratelis stovi prie lango, uždengto iš Lietuvos atvežta užuolaida. Audiniai savo tautiniais raštais irgi prisideda prie šio lietuviško vaizdo.

Šalia tautinių eksponatų, muziejaus pirmoji šio sezono paroda pagerbė Baltimorės Lietuvių Atletų Klubą buvusius ir dabartinius narius. Istorinės sporto nuotraukos, trofejos, įvairūs klubo praeities dokumentai ir išspausdintos senos programos sudomino publiką. Filmas iš Toronto sporto žaidynių pagerbė dabartinius Baltimorės lietuvių sportininkus.

Šiuo metu muziejus yra įsigijęs daugiau eksponatų ir aukų. Norim padėkoti Annai Wassell, Genovaitėi Radžiuvienėi, Marytei Noreikienei, Margaret Būdaitėi-Mateli, Emilijai Šilgalienėi, Onai Karalienei, Mary Pavlovai, Rožei Pledienėi ir Lilijai Bekerskienei.

Viktorijos Vencius, gyvenančios Floridoje, dėka muziejus praturtėjo penkiais paveikslais: Varno, Šimonio ir Tarabildos.

Nėra tinkamų žodžių išreikšti padėką Vytautui ir Albina Vaškiam už jų nepaprastą dovanas muziejui. Jų puikus ir ypatingai meniškias rankų darbas muziejų praturtino kraičio skrynja ir lova. Be to, p. Vaškienė parūpino visą patalynę lovai: čiužinį, paklodę, tautinę lovatiesę, dvi pagalvėles ir užvalkalus su jos pačios išmegztais papuošimais.

Piniginėmis aukomis muziejų parėmė: po 100 dol. — Baltimorės LB apylinkė, Amerikos legijono Lietuvių postas 154 ir Lilija Bekerskienė; 50 dol. — Kalvelio tautinių šokių grupė; 32 dol. — Nijolė Skinaitytė-Sarv; 25 dol. — Moterų klubas; 20 dol. — Emilija Railienė. Muziejaus vedėjai širdingai dėkoja už šią paramą.

Baltimorės lietuvių muziejaus vedėjai

montavimo pridėjus minimalias salų gyventojų darbo pastangas, prekės nukreipiamos į JAV. Šiuo būdu Sov. Sąjunga apeinanti importo muitus ir smarkiai kenkianti amerikiečių industrijai. JAV kongreso atstovai laiškuose prašomi įstatymu suvaržyti šį Sov. Sąjungos neteisėtą amerikiečių nuostatų apėjimą.

(nukelta į 9 psl.)

DIDŽIOJO DARBO VAINIKAVIMAS

Po paskutinio karo naujamai bangai lietuvių, atsідūrusių Amerikoje ir kituose kraštuose, dar tik padai baigia atvėsti nuo kelionių, gyvenimo vietos radimo ir kokių nors būdu kasdieninės duonos užsitikrinimo. Lietuvoje dar viską naikina Stalino laikai, ir tik atsitiktinai viena kita žinutė ištrūksta iš ten į pasaulį. Tačiau net ir tokiu laiku vienam nenuoramai ateina ir vis sugrįžta galvon neįtikėtina mintis: kol dar lietuviai pilni tėvynės meilės ir jos prisiminimų, kol dar mūsų mokslo žmonės, ištrūkę iš Stalino replių, pajėgūs, — sukurti, surinkti ir išleisti visų jų pagalba lietuvių tautinį lobyną ir parodyti svetimiesiems, kas mes esam.

Juozas Kapočius. Nuotr. K. Čikoto

Tas nenuorama — Juozas Kapočius, o jam neduodanti ramybės mintis — Lietuvių Enciklopedija. Jau 1952 birželio mėn. jis nedrąsiai galvoja apie ją ir jos išleidimą. Susiriša su čia rasta, naujai atvykusiais ir kitur gyvenančiais lietuvių veikėjais, profesoriais ir mokslo bei visuomenės žmonėmis, pasidalina savo rūpestį. Šių daugumas jį padrąsina, pažada pagalbą, nors visiem kyla klausimas: ar įstengsim?

Padrąsintas pažadų ir būsimos pagalbos, Juozas Kapočius ryžtasi imtis neapsakomai didelės rizikos ir atsakomybės ir stengtis, kad Lietuvių Enciklopedija būtų išleista. Gan greitai suburiamas mokslo žmonių, veikėjų ir visuomenininkų būrys, per didelius vargus mobilizuojamas šio toks kapitalas pradžiai, nes reikalinga sava spaustuė, jai patalpos, darbininkai. Ieškomas ir surandamas didelis būrys bendradarbių. Daug kas prisideda savanoriškai. Ir 1953 išleidžiamas Lietuvių Enciklopedijos pirmas tomas.

Ledai pralaužti, bet rūpesčiai ir vargai nesibaigia. Nuolat reikia nugalėti finansinius nepriekštus, nes enciklopedijos prenumeratorių tik minimumas, o ir tie kartais dėl gyvenimo sunkumų ir kai kurie dėl neapdairumo neatsilygina laiku arba ir visai užmiršta atsilyginti. Reikia nugalėti sunkumus su enciklopedijos tomų ir skyrių redaktoriais, nes tie pragyvenimą turi pelyntis kitur, o enciklopedijai gali atiduoti tik laiko likutį. Ir taip per 17 metų, ligi 1969, kada išėjo paskutinis enciklopedijos tomas.

Buvo planuota išleisti 20 tomų, bet medžiagos prisirinko daug daugiau, ir reikalas tą medžiagą parodyti pasauliui padidėjo, tai reikėjo 36 knygų — tomų. Dabar daug kas pasako, net kai kurie ankstesni kritikai: "Gerai, kad didesnė, nes pateikia daug gausiau reikalingų žinių".

Lietuvių Enciklopedija — turtas, kuris įamžins Lietuvos lietuvių išeivių vardą visame kultūringame pasauly, kuris duos lietuvių ateinančiom kartom galybę pamatyti dalykus, kaip jie buvo laisvo lietuvių pristatomi ir vertinami.

Jau beleidžiant Lietuvių Enciklopediją, pasigirsta balsų, kad reikia ją turėti ir anglų kalba.

Vėl dedama našta ant Juozo Kapočiaus pečių: išleisti anglišką Encyclopedia Lituanica. Ji būtina, kad lietuviškai nekalbą galėtų rasti teisingą, objektyvų, lietuvių akimis matomą faktų išdėstymą, pažinti Lietuvą, jos mokslo, spaudos ir visų kitų sričių darbininkus ir jų darbus. Bent svarbesnius.

Taip 1970 išeina pirmas tomas Encyclopedia Lituanica. Pagaliau 1978, po 9 metų, išeina šeštas, paskutinis, tos enciklopedijos tomas.

Angliškoji enciklopedija pareikalavo daugiau pastangų negu lietuviškoji. Lietuviškąją prenumeravo ir daug susipratusių lietuvių, ne mokslo žmonių, o angliškąją — jau tik anglų kalbą gerai vartoją. Taip sumažėjo prenumeratorių skaičius. Iš kitos pusės, kai kurios mokslo įstaigos šiame ir kituose kraštuose nori turėti anglų kalba enciklopediją, bet ne visos už tai atsilygina. Nelengvas ir gerų vertėjų suradimas.

Žinoma, čia reikėjo mažesnės apimties enciklopedijos. Į ją įeina tik Lietuvą ir lietuvių lietiškai dalykai (kitus dalykus galima rasti visose kitose enciklopedijose). Taip apkarpyta informacija įsprausta į šešis tomus — knygas.

Pagal viskas nugalėta. Ačiū leidėjui Juozui Kapočiui, enciklopedijos tomų, jos skyrių redaktoriui, specialių skyrių žinovam ir visiem bendradarbiams už įdėtą pastangą, rūpestį ir darbą.

Baigus tokį neapbrėpiamą didelį darbą, galima nors vieną dieną pailsėti, švęsti, visiem ar bent daliai prie darbo prisidėjusių kartu susirinkti, pažvelgti

Prof. dail. Adomui Varnui įteikta JAV LB Kultūros Tarybos premija. Įteikė JAV LB Kultūros Tarybos pirmininkas A. Radžius. Dail. A. Varnas 1979 sausio 1 sulaukia 100 metų. Iš k. — A. Varnas, Kazys Laukaitis — LB Vidurio Vakarų apygardos pirmininkas, Rita Stukaitė, Dalia Polikaitytė, JAV LB Kultūros Tarybos pirmininkas Aleksandras Radžius ir Krašto valdybos vicepirmininkas Modestas Jakaitis. Nuotr. P. Maletos

į nueitą kelią ir visiem kartu pasidžiaugti, iškeliant pabaigtųjų vainiką. Š. m. gruodžio 3 South Bostone, Lietuvių Piliečių salėje, rengiamas tas šventinis susibūrimas — užbaigto didžiojo darbo vainikavimas.

Kitos organizacijos Bostone ir artimesnėse vietovėse prašomos tą dieną nedaryti jokių pramogų, kad daugiau žmonių galėtų dalyvauti enciklopedijų užbaigimo vainikavimo iškilmėje. Tokio didelio darbo užbaigimas ir jo pasidžiaugimas yra išskirtinis, vienintelis mūsų išeivių istorijoje. Tai ir susirinkim juo pasidžiaugti, pasididžiuoti ir apvainikuoti.

Dr. Juozas Kriaučiūnas

Apie naująją J. Gliaudos romaną

"Narsa gyventi"

Jurgis Gliauda tebėra vienas iš pačių produktyviausių lietuvių išeivių rašytojų. Neseniai Lietuviškos Knygos Klubo Chicagoje išleistas jo romanas yra bene 14-tas iš eilės (kone pusė jų laimėjo Draugo romano konkurso premiją).

Savo naujesniaisiais romanais J. Gliauda sprendžia įvairias aktualias psichologines problemas, pvz. lietuvių prisitaikymo Amerikoje ("Šikšnosparnių sostas", "Brėkšmės našta"), moralinio apsisprendimo ("Delfino ženkle") ir kitas. Kai kurie jo veikalai artimesni istorijos sričiai (pvz. "Agonija", "Sunkiausiu keliu").

Prie psichologinių romanų reikia skirti ir naująsias J. Gliaudos romaną "Narsa gyventi". Romane pasakojama apie praejusio karo veterano Albino Karkos pergyvenimus pokario metu. Pagrindinė romano mintis: reikia drąsos (narsos) gyventi su atskleista paslaptimi, kuri skaudina iki gyvo kaulo, iki pavojingai tragiško pergyvenimo.

Šio pokario metu Albinas, kariavęs Azijos fronte, gyvena iš tėvų "pensijos", bando studijuoti universitete, reikštis sporte, groti gitara (lyg artėtų prie hipių). Jo bendravimas su Gabija Troškūnaite baigiasi tuo, kad ji tampa nėščia. Jis nelinkęs jos vesti, o ji — linkus daryti abortą (tai vėl panaši problema kaip romane "Delfino ženkle"). Veiksmas pasiekia aukščiausią įtampą, kai paaiškėja, kad Albinas yra ne Karkos, o tragiškai žuvusio dr. Norkaus sūnus. Dėl to šis jam ir milijoninį palikimą užrašęs. Charonas, mitologinis vėlių kiltotojas į aną pasaulį, vizijoj Albinui siūlo atsisveikinti su gyvenimu ir šokti iš 13-to aukšto, buvusio dr. Norkaus buto. Bet Albinas Charono nepaklauso, o Gabija apsisprendžia nebedaryti aborto. Galima spėti, kad abu galės vesti ir gyventi normalų gyvenimą.

Taigi šio romano tragika pavaidzuota ne jo gale, kaip būna paprastai romanuose, bet pačiojo veiksmo eigoj. Autorius, suprasdamas, kad ir taip jau gyvenime per daug tragikos, nebebandė

rodyti dar kartą neišvengiamo sūdužimo. Tam reikalui pasitaravo ir vienuolio Gedmilo rolės pavaiddavimas.

Vyriausias veikėjas Albinas yra daugiau ar mažiau karo apgadintas asmuo. Bet, tėvo Gedmilo veikiamas, jis keičia savo pažiūras į gyvenimą, ima suprasti, kad materialistinė pasaulėžiūra neišgelbės, kad dvasiai reikia duoti pirmenybę. Kartą jis nusiskundžia: "Tėvai ir testatorių stumia į materiją" (283 p.), bet tėvas Gedmilas jam atsako, kad turtas (palikimas) "tai laimė gera daryti" (212 p.): Šis teigimas, be abejo, Albinui padeda galutinai nepalūžti po dvasinio pasimetimo ir materializmo našta.

Albino tėvas palaiko didžiųjų tautų ir valstybių pirmenybę. Jis kartą pasako: "Mažoji tauta... anksčiau arba vėliau privalės pradingti iš žemėlapijo" (251 p.). Albinui "Universitetas ir kariuomenė, baisesis fronto sukūrys, kaip galinga banga, nuplovė etnines smėlio pilis ir etninių aliuzijų liekanas" (252 p.). Bet tėvas Gedmilas dovanoja jam lietuvišką juostą kaip "etninės ramybės simbolį" (286 p.). Taigi tėvas Gedmilas Albiną teigiamai veikia tiek religiškai etiniu, tiek etniškai tautiniu atžvilgiu.

Daugiau teigiamo socialinio pojūčio krikščioniškąja prasme turi Gabijos pažiūros. Pvz. pagal Albiną seksiniai reikalai "neriša", bet pagal ją "labai riša" (4 p.). Ji, nors ir be ryškesnio motyvavimo, kaip pati sako, lieka "drąsi" nebedaryti blogio (aborto) ir pradėti naują prasmingą šeimos gyvenimą.

Per 26 knygos skyrius autorius pasakoja praejusio karo veterano gyvenimo kelius ir klystelius. Į pasakojimą įpinta nemaža vaizdų iš amerikinio gyvenimo papročių, pvz. Albino pamiltos šunelio Ajakso "laidotuves" (palygink panašias scenas anglų rašytojo E. Waugh "The Loved One"). Šalia to randam vaizdų iš antikinės mitologijos, pvz. apie Charono vėlių perkėlimą į pomirtinį pasaulį. Tai

DAILĖS PREMIJA ADOMUI VARNUI

1978 metų 1000 dolerių dailės premiją, kurios mecenatas yra Lietuvių Fondas, JAV LB kultūros taryba paskyrė populiariam ir visų mėgstamam dailininkui Adomui Varnui.

Premijos įteikimas įvyko rugsėjo 21 vakare, dailininką Chicagoje aplankius specialiai delegacijai, kurią sudarė LB kultūros tarybos pirmininko pareigas einas Aleksandras Radžius, JAV LB krašto valdybos vicepirmininkas Modestas Jakaitis, LB Vidurio vakarų apygardos pirmininkas Kazys Laukaitis ir LB Marquette Parko apylinkės pirmininkas Kostas Juškaitis. Delegacijon pakviestos ir dvi tautiniai drabužiais pasipuošusios Chicagoje jaunimo atstovės Rita Stukaitė ir Dalia Polikaitytė, kurios įteikė dailininko gyvenimo bendrąleivei, žymiai mūsų pedagogai Marijai Varnienei gėlių puokštę.

Premijos čekį dail. A. Varnui LB kultūros tarybos vardu įteikė Aleksandras Radžius, pabrėždamas, kiek daug dailininkas yra nusipelnęs mūsų tautai ir dalei. Priėmęs čekį, mūsų dailininkas maloniai padėkojo už jo pagerbinimą.

Reikia pridurti, kad dailininkas yra sulaukęs pavydėtinio amžiaus. Po poros gerų mėnesių jis jau bus šimtmetis. Bet vis guvus, pilnas sąmojo, kūrybingas. Delegacijos dalyviams smagiai nuteikė jo linksma, nuotaikinga šypsena ir gyvas, malonus žvilgsnis.

Dailininko kūrybingumą liudijo kambario sienose kabą jo paveikslai. Be ankstesniojo periodo aliejų, vieno kito šaržo, buvo ir portretas, nutapytas 1974. Kaip teko patirti, tai ne paskutinis A. Varno kūrinys. Esą ir vėliau sukurtų darbų. Tik paskutinius dvejus metus dailininkas jau nebetapas.

NAUJA OPERA

"Amadar" — nauja Dariaus Lapinsko opera, kuri jau baigiamas rašyti. Poetas Kazys Bradūnas parašė operai libretą pagal tradicinę Don Žuano temą, kurią panaudojo Mozartas savo "Don Giovanni" operoj ir Oskaras V. Milašius "Miguel Manara" misterijoje. Šiai operai rašyti komp.

kartu ir simbolika, ir mistika, susieta su romano veiksmo eiga.

Knygoj kai kur pasitaiko viena kita stilistiškai neišlyginta vieta arba skirtingai rašomas žodis. Kai kurie panašūs riktai priklauso korektūrai. Šiaip jau romanas skaitomas lengvai, apstu pagyvinančių dialogų.

J. Gliaudos "Narsa gyventi" lietuviui skaitytojui padės geriau suprasti praejusio karo veteraną, dargi jo tautietį, atsiradusį lyg naujo pasaulio perspektyvoj, patekusį į tragišką būseną, kurią nugalėti padeda šviesesnės sampratos pasaulėžiūra.

A. Tyruolis

D. Lapinskui buvo paskirta Lietuvių Fondo stipendija.

Rugsėjo 21 JAV LB kultūros tarybos pirmininko pareigas einas Aleksandras Radžius, JAV LB krašto valdybos vicepirmininkas Modestas Jakaitis ir LB Vidurio vakarų apygardos pirmininkas Kazys Laukaitis applanke kompozitorių ir įteikė stipendijos dalį — 1000 dolerių čekį.

LB Inf.-R.A.

NAUJA PLOKŠTELĖ

Nerija, Clevelando lietuvių studentų vokalinis vienetas, 1978 metų pabaigoje išleido savo pirmąją plokštelę. Vieneto dalyvės džiaugiasi įamžinusios ketverių metų skambų darbą ir kviečia lietuvių visuomenę dailintis su jomis jų darbo vaisiais.

Neriją sudaro: sopranai — Rita Balytė, Roma Balytė, Zita Kripavičiūtė, Nijolė Lenkauskaitė; antri sopranai — Onytė Kliortytė, Viktorė Lenkauskaitė, Danutė Miškinytė, Ligija Rociūnaitė; altai — Kristina Aukštulytė, Živilė Kliortytė ir Danutė Sirgėdienė.

Daugelis vieneto repertuaro dainų (lietuvių liaudies ir estradinų) yra suharmonizuotos ir pritaikytos dirigentės Ritos Čyvaitės-Kliorienės. Repertuare rasit V. Jančio, L. Povilaičio, B. Budriūno, B. Gorbulskio, A. Raudonikio ir M. Novikio kompozicijas.

Nerijai akomponuoja Kristina Kuprevičiūtė.

Dainų rekordavimo metu balsų takų balansavimu, dinamikos išlyginimu bei techniška pagalba rūpinosi Linas Stempužis. Spausdinimo ir techniškus darbus koordinavo Juozas Stempužis. Plokštelės viršelį iliustravo Diana Penkauskaitė.

Užsakymus siųsti šiuo adresu: Rita Čyvaitė-Kliorienė, 18111 Hillgrove, Cleveland, Ohio 44119.

Plokštelės kaina — \$7.00. Persiuntimo išlaidom pridėdama \$1.00.

— Dail. Povilui Kaupui mirus, buvo įsteigta jo vardo įamžinimo fondas (Kaupas Memorial Fund), kuriam laidotuvių dienomis buvo suaukota. Fondo įsteigimo mintį iškėlė Danutė Barauskienė. Dailininko pomirtingą parodą rengiamasi suruošti kitą pavasarį.

— Toronto "Volungės" koncertas įvyks spalio 29, sekmadienį, 3 val. popiet jaunimo Centre, Chicagoje. Programoj bus įvairaus žanro dainų — sutartinės, liaudies ir estradinės dainos. Vieneto vadovė yra muz. Dalia Viskontienė, išraiškos judesių choreografe — Birutė Nagienė, akompaniatorė — Silvija Freimanienė. Koncertą ruošia Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos Rysų Centras.

Atsiųsta paminėti

VARPAS. Žurnalas Tautos bei žmogaus laisvei, tautinei kulturai ir lietuviybei. Nr. 15, 1977 m. Įsteigtas 1889 m. Redaktorius — Antanas Kučys. Administratorius — Titas Briškaitis. Leidžia Varpininkų Filiterių Draugija. 168 psl. Kaina 3 dol.

Šio numerio bendradarbiai: Vytautas Alantas, Juozas Audėnas, Balys Auginas, Jonas Dugėla, Dana Daukšienė, Liudas Dovydėnas, Kęstutis Jokubynas, dr. Kazys Karvelis, Juozė Krištolaitytė, Antanas Kučys, Juozas Macevičius, Mečys Mackevičius, Julija Mockevičiūtė, dr. Aleksandras Štomas, Tomas Venclova, Vladislavas Žilius. Yra publicistikos, beletristikos ir poezijos, literatūrinio, visuomeninio ir politinio lietuvių reikimosi apžvalgų.

Numeris iliustruotas dailės darbais. Jų autoriai: Ilona Brazdžionienė, Marija Girdvainienė, Martynas Gramontas, Eleonora Marčiulionienė, Barbora Morkūnienė, Magdalena Stankūnienė, Mikas Šileikis, Audronė Šimaitytė, Vra Švabienė, Jonas Tričys, Vladas Vaičaitis, Adomas Varnas, Vladas Žilius (jo ir viršelis).

Danguole Sadunas — AND THERE WAS THE MOON THROWING STONES AT BIRDS. Illustrated by Sr. Ann Mikaila. 1978. Eilėraščiai. 100 psl. Kaina 3 dol. Gaunama pas Nekaltai Pradėtosios Marijos seseles Putname.

Tai Lietuvių Rašytojų Draugijos siemietinę literatūros premiją laimėjusios poetės Danguolės Sadūnaitės naujausias eilėraščių rinkinys anglų kalba. Ankstesnės šia kalba išleistosios jos knygos: To Regions of No Admittance (1968), Recollections of a Childhood (1971). Lietuviškosios: Vasaros medžiuose (1961), Kai tu arti manęs (1965), Tu esi mano žemė (1968), Laiškai Dievui (1970), Pakeliui į Emmaus (1974), Baltas ievos medis (1977 — šiemet premijuotji).

Naujoji knyga (And There Was the Moon...) daro gerą įspūdį ir jon sudėtis eilėraščiais, ir savo išvaizda. Idomiomis sesers Onos Mikailaitės iliustracijomis eilėraščiai padalyti į tris skyrius.

Sofija Ambrazevičienė — TĖVYNĖS PAKLUONĖS. Eilėraščiai. Čikaga. 1978. Aplankas ir iliustracijos — dail. Vilijos Eivaitės. Spaudė Draugo spaustuė. 128 psl.

Domina mus autorė. Nauja, ar jau girdėta? Knygos aplankas po simpatiško juos atvaizduo ramdom apie ją tik šias kuklias žinias: "Sofija Ambrazevičienė gimė ir augo Vilniuje. Tačiau ilgesnį laiką gyveno Kaune, iš kur 1944 metais pasitraukė į Vakarų, o vėliau apsigyveno Detroito. Pradėjo rašyti nuo jaunystės dienų — poeziją ir apyskaites. Bendradarbiavo "Tėvynėje" ir kituose laikraščiuose. Dabar yra paruošusi apysakaičių rinkinį."

Šiame eilėraščių rinkiny yra trys skyriai: 1) Kalbėk, tėvyne, 2) Gamtos prieglobstyje, 3) Šventės čia. Viso rinkinio bendras bruožas — patriotika, neabejotinai nuoširdi, bet literatūriškai silpna. Skaitytojui menka paguoda ir iš tokių skambių posmelių, kaip šis:

Pažiūrėjau pro langelį,
Pamačiau aš daug kelių,
Vienas bėga į tą šalį,
Kurį aš karštai myliu.

Menka paguoda dėl to, kad daugumas kitų posmelių daug silpnėsi.

— "Aidų" žurnalui paremti koncertas įvyks lapkričio 11 Chicagoje, Jaunimo Centre.

— Čiurlionio ansamblis Clevelande rengiasi išleisti plačią ansamblio monografiją — istoriją su gausiomis iliustracijomis.

— Solistės Pr. Ragienės koncertas Chicagoje, Jaunimo Centre, įvyks lapkričio 19.

KUNIGAS IŠ KAUNO KARMELITŲ

Kun. L. Budrecko kunigystės 50 metų sukaktis

Lapkričio 12 Apreiškimo parapijos bažnyčioje bus retos ir gražios iškilmės. Tą dieną kun. Ladas Budreckas aukos padėkos mišias ir švęs savo kunigystės 50 metų sukaktį. Drauge su juo koncelebruos ir trys to paties kurso draugai — kun. Jonas Gasiūnas, kun. Jonas Ruokis ir kun. Adolfas Stašys. Šie kunigai savo sukaktis paminėjo pavasarį, o kun. L. Budreckas — rudenį. Kaip čia yra?

1928 metais kunigai buvo įšventinti kovo 24. Klierikas L. Budreckas buvo per jaunas. Jis turėjo laukti, kol iš Romos atėjo specialus leidimas. Tai jis į kunigus įšventintas tik 1928 lapkričio 11. Įšventino vysk. J. Skvireckas privačioje koplyčioje.

Kun. L. Budreckas savo kunigystės sukaktį švenčia lapkričio 12 Apreiškimo parapijos bažnyčioje, kur jam teko būti vikaru ir kur nuolat jis buvuoja, švenčių metų talkindamas bažnyčioje. Po iškilmingų mišių sukurtovinė puota bus Dante Caterers restorane, Jackson Heights, N.Y. Ten sukurtovininką pagerbs jo bičiuliai, artimieji, dalis Apreiškimo parapijos žmonių.

Iš karmelitų

Kun. Ladas Budreckas gimė 1905 spalio 24 Gomelyje, Baltgudijoje. Jo tėvai buvo Antanas Budreckas, žemaitis, ir Ona Žalkauskaitė, aukštaitė. Netrukus jo tėvai grįžo į Lietuvą ir apsigyveno Kaune, Šv. Kryžiaus parapijos namuose. Ta parapija buvo karmelitų vienuolyne ir paprastai žmonių kalboje ir buvo vadinama — Karmelitai.

Ten Ladas ir užaugo Nemuno artumoje ir gausioje šeimoje. Už jį vyresnis buvo brolis Edvardas, po jo buvo — Jadvyga ir Vytautas. Du mirė kūdikystėje. Kuriantis nepriklausomai Lietuvai, tėvas aktyviai dalyvavo visuomeniniame gyvenime. Turėjo gražų balsą ir vadovavo giedojimam bažnyčiose.

Pats būdamas muzikalus, norėjo išlavinti ir savo vaikus. Nupirko fortepijoną ir pasam-dė mokytoją. Ladas ir Eduardas dalyvavo J. Naujalo vadovaujame katedros chore ir giedojo moterų balsais. Vėliau du Lado broliai, Eduardas ir Vytautas, dainavo operos chore.

I kunigų seminariją

Baigęs Saulės pradžios mokyklą, Kauno I-os gimnazijos 4 klases, būdamas 16 metų jaunuolis, 1921 įstojo į Kauno kunigų seminariją, kuri tuo metu vadinosi — Žemaičių Vyskupijos Kunigų Seminarija Kaune. 1924 įstojo į Lietuvos Universiteto teologijos fakultetą.

Seminarijoje šalia teologinių studijų daug dėmesio skyrė muzikai. Mėgo skambinti pianinu.

Baigęs mokslus 1928, būdamas diakonu, tikybą dėstė įvairiose Kauno mokyklose. Į kunigus įšventintas lapkričio 11, primicijas laikė lapkričio 25 — Šv. Kryžiaus bažnyčioje — Karmelituose. Giedojo parapijos choras, sustiprintas operos choro dainininkų, solo giedojo operos solistė Vl. Grigaitienė, smuiku grojo M. Leškevičius.

Darbas Jonišky
1928 gruodžio 19 buvo paskir-

Kun. Ladas Budreckas prie savo pianino Joniškyje

Kun. Ladas Budreckas

tas į Joniškį vikaru ir vidurinės mokyklos kapelionu. Teko lankyti ir plačiai išsibarsčiusias pradžios mokyklas. Darbo buvo daug.

Daug dėmesio skyrė vidurinei mokyklai. Jo butą lankė mokiniai, kur gaudavo knygų pasi-skaityti, kur ir padainuodavo, pasiklausydavo muzikos. Joniškį turėjo incidentą su mokyklos direktoriumi. Incidentas pasibaigė tuo, kad direktorius buvo iškeltas į kitą vietą paprastu mokytoju, o kun. Ladą Budrecką 1933 birželio 12 iškėlė į Kauną ir paskyrė bazilikos vikaru.

Studijuoja muziką

Prie bazilikos buvo mažiau darbo, taip susidarė sąlygos studijuoti muziką. Leidus arkivyskupui, jis įstojo į Valstybinę konservatoriją. Lankė vargonų klasę, fortepijono, harmonijos, balso pastatymo ir kitas privalomų teoretinių dalykų klases. Jo profesoriais buvo: J. Naujalis, N. Martinaitis, A. Kačanauskas, J. Gruodis ir kiti.

Giedojimo profesorius

Kaune trumpą laiką teko eiti Šv. Zitos draugijos pirmininko pareigas. Ten buvo daug darbo, bet paskui iš tų pareigų atsipalaidavo ir atsidėjo muzikai. 1936 jis buvo paskirtas Kauno metropolijos kunigų seminarijos giedojimo profesoriumi ir seminarijos auklėtinių choro dirigentu.

Reikėjo pasitempti, nes seminarijos choras buvo didelis, balsingas, giedojo gana žymių kompozitorių mišias. Reikėjo daugiau pastudijuoti muziką ir įsigyti šios srities laipsnį.

Studijuoja muziką Romoje

1937 rugsėjo 7 kunigų seminarijos vadovybė jį pasiuntė į Romą studijuoti Pontifikaliniame Muzikos Institute.

Prasidėjus antram pasauliniam karui, jis grįžo į Lietuvą, jau 1939 rugsėjo 1 buvo paskirtas giedojimo profesoriumi kunigų seminarijoje. Vadovavo ir klierikų chorui.

Sekmadeniais katedros choras, pakaitomis su seminarijos choru, giedojo mišias, kurios buvo transliuojamos per radiją.

Šv. Kryžiaus — Karmelitų — bažnyčia Kaune prie Nemuno

Choras buvo aukšto lygio, turėjo platų repertuarą. Per metus surengdavo du koncertus — Šv. Cecilijos dieną ir D. Penktadienį. Giedodavo mišias ir su simfoniniu orkestru.

I Vokietiją

Artėjant antrai bolševikų okupacijai, kun. L. Budreckas 1944 liepos 31 su įvairiais nuotykiiais pasitraukė į Vokietiją. Pirmą bu-

vo sustojęs Regensburge, paskui Burladingene. Tą sritį 1945 užėmė prancūzai. Tada kun. L. Budreckas su italų belaisviais išvyko į Romą studijų test.

Bėl Romoje

Po karo pragyvenimo sąlygos Romoje buvo skurdžios, bet jis vistiek tęsė studijas, studijavo Grigalinį choralą ir kompoziciją. 1949 spalio 25 baigė studijas, iš

Žmonės iš Kennebunkporto vasaros (2)

MUZIKAI IŠ BOSTONO ATOSTOGŲ KRAŠTE

Šeštadieniais vasarvietės žmonės keičiasi. Žiūrėk, neša lagaminus ir kraunasi. Išlydi artimųjų bičiulių būrelis, išlydi su linkėjimais nepamiršti vasaros Kennebunkporte.

Į jų vietą atvažiuoja nauji. Vakarop pasirodo naujos mašinos, nauji veidai, nauji lagaminai.

Muzikai

Teko sutikti čia įvairių menininkų. Pirmasis buvo muzikas. Tai ir apie juos dabar pakalbėsiau.

Tas muzikas buvo — kompozitorius Julius Gaidelis iš Bostono. Jis irgi tą pačią dieną įsiriti atostogauti.

Lieknas, padžiūvęs. Vešlūs, plaukai jau žilsterėję, suversti į viršų. Savo išore primena romantikų laikų muzikus, kokį Chopeną, Lisztą. Tokį jo veidą ir nupiešė dail. V. K. Jonynas, pagaudamas tą muziko bruožą. Šiaip jis rengiasi amerikoniškai, — šviesios languotos kelnės, švarkas irgi šių dienų.

Dantys jie nuolat laiko pypkę. Kai sėdi prie stalo, viena ranka barbena pirštais į stalą, lyg skambintų pianu. Kita ranka laikoma pypkę. Taip "paskambinęs" valandėlę, rankas pakeičia, su kita ranka ima "groti".

Julius Gaidelis yra daugelio muzikinių kūrinių autorius. Jei reikėtų viską suminėti, reikėtų ir enciklopedijas vartyti, ir dailrytis žurnaluose, kol visa suregistruotum. Jis parašė bent ke-lias simfonijas, kelias operas, sukūrė eilę kūrinių įvairiems instrumentams, kiek savo dainų, dainų mišriam chorui, kantatų, kiek visokiųjų kitokių kūrinių! Bet jis visada kuklus ir paprastas. Nemėgsta, kad kalbėtų apie jo muziką. Jei kokį klausimą paklausi, tuoj praeina negirdom. Šiaip mieliai kalba kultūrinėm temom, kalba ir apie kitų muziką.

Ne kartą jis nustebina savo kuklumu. Niekur neieško pirmų vietų, nes jis ir taip vietą papuošia, kur tik besėdėtų. Kartą sėdi bendrose vaišėse didžiojoje salėje. Šnekučiuojasi su kaimynais. Sugedo garsiausiai, sugedo šokių muzika. Ir muzikas — kompozitorius, Julius Gaidelis, ramiausiai atsikėlė, nuėjo prie pianino ant scenos ir pradėjo skambinti šokius.

Jo žmona atsiveža dviratį. Ankstų rytą, kai visi tebemiega, ji mėgsta važinėti pajūriais. Ap-suka didžiausius plotus. Ji yra vegetarė, valgo vaisius, geria jų sunkas. Atsiveža mašinas, kurios tas sunkas gamina. Žodžiu, savo kambary įtaiso sunkom gaminti dirbtuvėlę. Jei tik kalboje paliesi šią sritį, ji tuoj taip nukalbės, kad ir pats pradėsi tikėti vegetarų ideja.

Trijulė iš Bostono

Liepos gale arba rugpjūčio

choralinio giedojimo gavo magistro laipsnį, kompoziciją baigė licenciatu laipsniu.

I Ameriką

Planavo keliauti į Kolumbiją, bet paskui pasuko į Ameriką. Atvyko Pueblo vyskupo, Colorado, kvietimu. Bet vyskupas tuoj leido jam vyksti į Brooklyną. Jau 1959 lapkričio 27 buvo paskirtas į Šv. Patriko parapiją Glen Cove. Perėjo eilę parapijų, teko būti ir Apreiškimo parapijoje.

Vienu laiku buvo išvykęs į Pittsburghą, kur pavadavo sergantį lietuvių kunigą.

I Brooklyno vyskupiją įkardiuotas 1967 spalio 31. 1970 išėjo į pensiją ir buvo nuvykęs į Vokietiją. Ten 16 mėnesių išgyveno Bad Woerishofene, Vakarų Europos Lietuvių Sielovados būstinėje. 1972 grįžo atgal ir nuo tada yra seselių kapelionu Šv. Jono Krikštytojo vienuolyne, Immaculate Heart Residence, East Island, Glen Cove, N.Y.

Apie sukurtovininko muzikinę veiklą kitą kartą. (p.j.)

visokiųjų autorių, kad paskui galėtų nušviesti vieną ar kitą muziką, jo kūrinių. Taip šiemet sakėsi, kad perskaičiusi dvi knygas, kad galėtų pakalbėti apie Dvoržaką.

Ji yra labai dinamiška, kalbi. Tik laikykis užkalbinės. Palies visas temas. Mėgsta nešioti plačias skrybėles.

Bostono jaunuolis

Atsiuntė Bostonas dar ir kitą menininką — tai pianistą Saulių Cibą. Jis jaunuolis, tik 23 metų, jau baigęs chemijos studijas, šiemet stas studijuoti medicinos. Bus daktaras ir muzikas!

Jaunuolis stebina savo išsilaikėjimu. Visada mandagus, toks paprastas, nepasipūtęs. Randa kalbą ir su vyresniaisiais, tartum su jais būtų senokai pažįstamas. Taip gražiai išauklėjo jo tėvai Stasė ir Edmundas Cibai, kurie jaučiai draugauja su savo sūnumi.

Saulius jaučia pareigą. Jei reikia skambinti, tai ir dirba. Šiaip tuojau griebia teniso raketą ir eina žaisti. Mėgsta maudytis, sportuoti.

Bostono profesorius

Trumpam, tik vienai popietei buvo sustojęs ir Jeronimas Kačinskas, muzikas, kompozitorius, konservatorijos profesorius. Jis čia koncertavo su kvintetu.

Visada jis lieknas, tiesus, visada taip pat plaukai sušukuoti, su lengva malonia šypsena veide, su paprastu, skaidriu žodžiu.

DARBININKO SKAITYTOJŲ VAJUS

Darbininkas vėl kviečia visus skaitytojus į talką su-rasti naujų skaitytojų. Daug skaitytojų iškeliauo amžinybėn ir jų vietas užimti ieškomi bent 800 naujų skaitytojų.

Administracija prašo skaitytojų surasti bent vieną naują skaitytoją ar prisijusti adresu asmens, kurs pagaidautų skaityti Darbininką. Iki šių metų pabaigos Darbininkas bus siunčiamas už 1 dolerį. Per šių metų likusius mėnesius ir per visus 1979 metus naujiem skaitytojams Darbininkas bus siunčiamas tik už 10 dol. Nepagailėkit dole-rio ir padėkit Darbininkui skleisti lietuvišką žodį.

Platintojam ir naujiem skaitytojams bus duodamos do-vanos lietuviškais knygomis.

Laukiam Jūsų talkos ir iš anksto dėkojam.

T. Petras Baniānas, OFM
Darbininko administratorius

Siunčiu užsakymą naujam skaitytojui už 1 dol., už 10 dol.

Vardas, pavardė

Adresas

Užsakytojas

BALFO XIX SEIMAS

Spalio 28 Chicagoj vykstant XIX Balfio seimui, tenka paliesti kai kurias jo aplinkybes.

Balfio seimas dabar šaukiamas kas 3 metai. Kaip vyriausias Balfio organas, turi atlikti svarbias funkcijas: išrinkti naują direktorių tarybą, priimti įstatų pakeitimus bei papildymus, spręsti iškilusius esminius Balfio liečiančius klausimus, veiklos linkmės nustatymą ir kita. Tad yra svarbu, kad seimas būtų gausus, darnus, darbingas ir sėkmingas. Tam pasiekti reikalinga gero pasiruošimo ir gero suplanavimo, — tai yra centro valdybos rūpestis. Skyriai turi ruošti savo keliu: išrinkti atstovus į seimą, susipažinti su dienotvarkė, su įstatų papildymais bei pakeitimais, apgalvoti aktualijas, kurias reikia kelti seime.

Gausus atstovų skaičius išskyrų rodytų Balfio organizacijos stiprumą, jos gyvastingumą, suteiktų galimybę geriau išnagrinėti kilusius klausimus, įneštų daugiau minčių, naujų planų, darytų Balfio organizaciją einančių su gyvenimu, sugebančių atlikti užduotis ir pareigas, kurias šiandieną sudėtingas gyvenimas pateikia netikėtai.

Šiandieną jaunų, naujų jėgų įtraukimas į Balfio veiklą, be

abejo, yra jo skyrių ir visos organizacijos vienas didžiausių rūpesčių. Kad tai nėra lengva užduotis, matyti iš to, jog kai kurie skyriai valdybą renka narius visam laikui; ne dėl to, kad vyresnieji būtų ištroškę valdžios, kaip kartais rašoma spaudoje, bet dėl to, kad valdybos nariui pasitraukus, turima sunkumų rasti naują valdybos narį. Be abejo, tai labai liūdina aplinkybė, kad mūsų jaunoji karta yra indiferentiška lietuviškai organizacijai veiklai. Tačiau dėl to vis tiek kaltę turėtų prisiimti vyresnieji: jie per mažai stengiasi jaunimą pritraukti.

Iš viso lietuviškos išeivijos išlikimas tiesiogiai priklausys nuo to, koks bus mūsų jaunimas, ką sugebės tėvai ir mokyklos jiems duoti. Ar ne laikas pagalvoti, jog Balfas efektingiau ir stipriau prisidėtų prie lietuviškų mokyklų paramos? Jei nebus lietuviško jaunimo, nebus lietuviškos išeivijos, nebus ir lietuviškų organizacijų. Tas klausimas buvo keltas šią vasarą, centro valdybos pirmininkei M. Rudienai lankantis su pranešimu Philadelphiaj.

Skyrių veiklai palengvinti ar nevertėtų skyrių valdybos ir revizijos komisijos narių kadenciją prailginti 3 metais sulginant su tarybos ir seimo kadencijom. Taip pat kai kurie skyriai pageidauja, jog į seimą būtų siunčiamas vienas atstovas ne

nuo 25, bet nuo 100 narių, nes tolimesnių vietų skyriams yra per didelės išlaidos. Atkreiptinas dėmesys į tarybos rinkimų sistemą, nes pagal dabartinę sistemą skyriai labai neproporcingai atstovaujami taryboje.

Spaudoj buvo pasisakoma prieš vartojimą direktoriaus termino, padarant iš jo titulą. Faktiškai direktorius nėra joks titulas, o tik pareigų nusakymas. Be to, negalima pamiršti labai svarbios aplinkybės, jog, steigiant Balfio organizaciją, mūsų geri teisininkai paruošė įstatus, kurie atitiktų Amerikos teisinę dvasią, nes buvo labai svarbu, jog Balfas būtų įregistruotas Prezidento Karo Šalpos kontrolės Taryboje ir būtų priimtas pilnateisiu nariu į Tautinį Karo Fondą, kuris savo nariam pašalpom skirdavo stambias pinigų sumas.

Reikia atsiminti, jog Balfio organizatoriai turėjo nugalėti nepaprastai dideles kliūtis ir padėti ypatingas pastangas, kad Balfas būtų pripažintas. Legalizavus Balfą, visi pamename, kokios didelės materialinės ir teisinės pagalbos iš jo sulaukėm būdami Vokietijos karo zonoje, kada Balfio pirmininkas prel. J. Končius pulkininko uniformoj galėjo lankyti lietuvių stovyklas. Nesudarykim nereikalingų precedentų, kurie galėtų susilpninti Balfio turimą statusą.

F. Andriūnas

Lietuviai Baltuosiuose Rūmuose su prezidento Carterio asistente Anne Wexler. Iš k. PLB pirm. Vytautas Kamantas, JAV LB Visuomeninių reikalų tarybos pirmininkė Aušra Zerr, Anne Wexler, JAV LB ryšininkas Washingtonė Algimantas Gureckas ir JAV LB Krašto valdybos vykdomasis vicepirmininkas Balys Raugas.

LYG KREGŽDĖ, NEŠANTI PAVASARĮ ...

Šių metų vasarą atšventėm lietuvių dienas, pailsėjom ir pasidžiaugėm savo visuomenės gyvu judėjimu bendruomeninio, kultūrinio, muzikinio ir socialinio gyvenimo srityse. Tuo tarpu tyliai, be didelės reklamos, vieną birželio mėnesio vakarą į Pietų Ameriką išskrido iš Clevelando dr. Danguolė Tamulionytė, nešina PLB įgaliojimus, apsišarvavusi pažėjimais, turtingo pedagoginio patirimo bagažu ir meile lietuviui. Jos uždavinys buvo trijose Pietų Amerikos valstybių lietuviškose kolonijose praveisti lietuvių kalbos kursus, nurodyti mokymo metodus pagal jos pačios paruoštus pratimų sąsiuvinius bei vadovėlius ir paruošti mokytojus. Buenos Aires, Montevideo ir Caracas jos vedamus kursus lankė jaunoji karta tarp 20-30 metų.

Iš kelionės dr. Tamulionytė parsivežė su savim ne vien pluoštą gražių prisiminimų, jaudinančių įspūdžių ir brangių suvenyrų. Ji jaučiasi praturtėjusi nuostabaus vaišingumo ir nuoširdumo patyrimu, kuriam atpasakoti stinga žodžių. Pastebėjo, kad Pietų Amerikoje yra labai didelis jaunimo prieauglis, kuriam gresia pavojus visiškai prarasti savąją tautinę tapatybę ir

atitolti nuo savo šaknų. Argentinoje jaunimas atsisako kalbėti lietuviškai, nes jį pravadžiuoja "gringo". Nepriklausomos Lietuvos vaizdas vyresnė kartoj esąs primityvus ir atsilikęs. Reikia rasti priemonių jaunimo tarpe sukelti pasididžiavimą savąja kilme. Dr. Tamulionytė pirmiausia siūlo paruošti filmą iš nepriklausomos Lietuvos gyvenimo, kad jaunimas turėtų tikslinę ir šviesesnę Lietuvos sąvoką.

Ji įsitikinusi, kad į Pietų Amerikos kraštus reikia siųsti daugiau žmonių, tuo būdu pietiečius priartinant prie šiaurinės Amerikos lietuvių kamieno. Neuztenka koncertų ir išvykų. Asmeniškas kontaktas, kursai, bendravimas tegali sustiprinti tarpusavio ryšius ir suintensyvinti pastangas lietuviškam jaunimui priartinti prie savųjų šaknų.

Tiek dr. Tamulionytei, tiek LB Švietimo Tarybos vicepirmininkui Jonui Kavaliūnui priklauso didelė padėka už pastangas ir idealizmą. Danguolės Tamulionytės kelionė į Pietų Ameriką prilygsta kregždės skridimui, kuris neša lietuviško pavasario pažadą.

Aurelija Balašaitienė

Dr. Danguolė Tamulionytė mokytojų kursuose Buenos Aires Argentinoje.

čiau pasakė turėsiąs išsiaiškinti su Washingtonu. Tai buvo paskutinis kartas, kai mes iš tenai ką begirdėjom!

Vilius Bražėnas

The Times Magazine yra žurnalas, spausdinamas kaip priešas (du kartus per mėnesį) prieš savaitinių visų ginklo rąšių laikraščių, tokių, kaip *Navy Times*, *Air Force Times*, *Army Times*.

Sueiga prieš laužo su charakteringa skautiška programa Lietuvių Klubui salėje lapkričio 8, trečiadienį, 6 val. vakare.

Skautiška parodėlė Klubui salėje.

Laukiama svečių iš Miami, Ft. Myers, Juno Beach, Daytona Beach, Ormond Beach ir k.

Į šią šventę kviečiami esą ir buvę Lietuvių skautijos nariai, skautų bičiuliai, rėmėjai ir visi lietuviai, kurie domisi lietuvių skautų ir skaučių veikla. K.P.

-o-

St. Petersburgė Darbininką mielai sutiko platinti p. T. Liutkienė. Naujiem skautijom Darbininko prenumerata tik 10 dol. Už tai siunčiamas laikraštis nuo dabar iki 1979 metų galo. Už 1 dol. Darbininkas siunčiamas iki šių metų galo.

ST. PETERSBURG, FLA.

Skautų šventė

Didokas skaičius žinomų Lietuvių skautijos veikėjų, sulaukę senatvės ir išėję į pensiją, apsigyveno saulėtame St. Petersburgė ir jo apylinkėse vasarvietėse. Lietuvių skautijai švenčiant 60 metų sukaktį, ir floridiškiai sujudo šią sukaktį paminėti. Programa numatyta tokia: Mišios už Lietuvių skautijos ateitį ir žuvusius bei mirusius josios narius Šv. Vardo bažnyčioje lapkričio 5, sekmadienį, 1 val.

Bendri pietūs — Happy Dolphin Inn, 4900 Gulf Blvd., St. Pete. Beach, lapkričio 8, trečiadienį, 12 val.

PAKRANČIŲ SARGYBAI APGINTI

(Vertimas laiško, išspausdinto *The Times Magazine*, 1978 rugpjūčio 7)

Ft. Myers, Fla.: *The Times Magazine* skyrių "Kur jie dabar?" išspausdintas straipsnis apie Simą Kudirką ("Pakrančių sargybiniai ir Sovietų dezertyras", kovo 20 JAV laidoj ir birželio 12 užjūrių laidoj) už Kudirkos perdavimą Sovietams kaltina išimtinai JAV pakrančių sargybą.

Autorius Richard C. Barnard padarė labai didelę žalą tiesai ir dar didesnę skriaudą mūsų uniformuotiem vyram.

Šiuo metu bet kuris pusiau sąžiningas reikalo tyrinėtojas jau žino, kad tada buvo pasikeičiam pranešimais ne tik tarp kuterio Vigilant ir Bostono pakrančių sargybos štabo, bet taip pat ir tarp Bostono ir Washingtono bei tarp Sovietų laivo ir jų ambasados.

Straipsnis net nepaminai aiškiai dokumentuoto valstybės departamento įsipareigojimo priverstiniame Kudirkos grąžinime Sovietų pareigūnams, ypač tų "šešių valandų" metu, kai Kudirkos likimas buvo sprendžiamas. Tačiau straipsnis dosniai skiria valstybės departamentui nuopelnus už "išsiderėjimą iš Sovietų Sąjungos Kudirkos laisvės".

Iš tikrųjų į šį pasibiaurėtiną sprendimą buvo įveltas ne tik valstybės departamentas. *Watergate* apklausinėjimų metu paaiškėjo, kad reikalas pasiekė John Dean Baltuosiuose Rūmuose ir, kaip daugelis logiškai įtaria, net dr. Henry Kissin-

gerio tautinio saugumo įstaigą Baltųjų Rūmų rūsyje.

Tai buvo daug labiau įtikėtina priežastis, kodėl "tuometinis transportacijos sekretorius John Volpe ... sakė, kad (admiralo William B. Ellis ir kapitono Fletcher W. Brown Jr.) karinis nuteisimas niekuo nepasitarnautų".

Mano žiniomis, tik sindikatinis kolumnistas John Chamberlain nurodė esminį faktą, kad Sovietų įstaigos, pagal JAV įstatymus, neturėjo jokios jurisdikcijos Kudirkos, lietuvio, atveju.

Pirmiausia — JAV nėra niekada oficialiai Sovietams pripažinusios Lietuvos prijungimo. Be to, Kudirkos šuolis ant Vigilant įvyko Amerikos teritoriniuose vandenynėse, tuo automatiškai patenkant jam į jurisdikciją ir apsaugą (laisvos) Lietuvos atstovybės Washingtonė, D.C., ir/arba artimiausios (laisvos) Lietuvos konsulato — šiuo atveju Bostonė, Mass.

Net jeigu mes nekreiptume dėmesio nei į JAV, nei į tarp tautinius įstatymus (tai ir buvo padaryta), Kudirka vis tiek nebuvo joks "dezertyras" — "defektor", kaip *The Times Magazine* ir CBS filmas, tarp kitų, jį pravadžiuo. Lietuvių tauta niekada nėra davusi ištikimybės priesaikos įsibrovusioms Sovietų pajėgom. Kudirka paprasčiausiai buvo pabėgėlis, lygiai kaip tie amerikiečiai, kurie pabėgo iš priešo karo belaisvių stovyklų.

Simas Kudirka duoda autografus Clevelande City Club. Per 11 radijo stočių buvo transliuojama valandos programa su jo kalba. Iš k. Alšėnas, Bublrienė, Neimonienė, Stankus, Kudukis ir Rukšėnas. Nuotr. V. Bacevičiaus

— Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto seimas įvyks gruodžio pradžioj Chicagoj. (E)

— Solisto Ričardo Daunoro koncertas Clevelande įvyks spalio 28. Rengia Lietuvių Bendruomenės apylinkės valdyba Lietuvių Dienų proga.

— Dail. Jurgio Račkaus meno paroda, kurią globoja Kanados L.K. moterų Prisikėlimo parapijos skyrius, įvyks spalio 28-29 Toronte, Prisikėlimo parapijos salėj.

— Vokietijoj LB Miessau apylinkė rugsėjo 9 suruošė tautos šventės minėjimą, kuriame dalyvavo 50 žmonių. Šiai apylinkei tai didelis skaičius. Paskaitą skaitė IV PLJK studijinės ir akademinės programos komisijos pirmininkas V. Bartusevičius. Minėjimo proga suruošta loterija atnešė jaunimo kongresui 451 DM pelno.

— Tėv. dr. Tomas Žiuraitis, OP, šią savaitę išvykęs į New Jersey ir Illinois kai kurias lietuvių parapijas, į Washingtoną grįš lapkričio 25.

— Antanina Butkuvienė, gyvenanti Chicagoj, užprenumeravo "Encyclopedia Lituanica" prez. J. Carteriui, arkivysk. J. Bernardin, rašytojui A. Solženicynui, J. Schlesingeriui, Billy Graham, "Chicago Tribune" red. Mike Level ir laikraštininkui P. Lisagor, dirbusiam "Daily News". Iš jų gavo malonius padėkos laiškus. Tam reikaliui ji išleido daugiau kaip 840 dol., nors pati jau yra pensininkė.

— Vasario 16 gimnazijos evangelikų mokinių metinė išvyka įvyko rugsėjo 24. Aplankytas Trierio miestas. Ekskursiją suorganizavo ir jai vadovavo kun. Fr. Skėrys.

— Dr. Bronius Nemickas, Vli-ko vicepirmininkas teisių ir politikos reikalams, palaiko ryšius su JAV Kongreso įsteigtos Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo komisijos štabu, ją informuodamas apie žmogaus teisių pažeidimus okupuotoj Lietuvoj ir kitur, jei tie pažeidimai liečia lietuvius. Jis prašo pranešti Vyriausiam Lietuvos Išlaisvinimo Komitetui (29 West 57th St., New York, N.Y. 10019) žinomus Lietuvos okupanto veiksmus, pažeidžiančius žmogaus teises: a) pavergtų lietuvių persekiojimą (ispėjinėjimą, tardymą, įkalinimą ir kitas bausmes, nutėmimą, iš darbo atleidimą ir kit.); b) kliudymą susijungti perskirtųjų šeimų nariams; c) trukdymą laisviesiems lietuviams aplankyti savo gimines ir artimuosius okupuotoj Lietuvoj; d) pavergtųjų lietuvių neišleidimą į laisvąją pasaulį aplankyti ten gyvenančių savo giminių ir artimųjų. Žinios reikalingos tik apie tuos žmogaus teisių pažeidimo faktus, kurie vyko po Helsinko baigminio akto pasirašymo, t.y. po 1975 rugpjūčio 1 ar dabar dar vyksta. Žinių reikia ne tik minėtai Kongreso komisijai, bet ir pačiam Vlikui, kuris, ruošdamasis 1980 įvyksiančiai Madrido konferencijai, kaupia šios rūšies medžiagą. (E)

— Ieško savo dėdžių, išvykusių į Pennsylvaniją prieš pirmą karą ir apsilankiusių prieš antrą karą. Visi sūnūs Jono: Martynas Berneckis, Martynas, Motiejus ir Jonas Liutkevičiai, Kazys Prilickas. Visi iš Vilkpėdžių kaimo. Žiną prašomi pranešti adresu: J. Kisielius, 84 Haven St., New Haven, Conn. 06513.

— Nauji Darbininko skaitytojai: V. Šaulys, Chicago, Ill., R. Stribys, Jenkintown, Pa. Užsakė kitiem: Z. Strazdas, Palm Beach Gardens, Fla. — V.V. Strazdui, Delray Beach, Fla. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Naujiem skaitytojam Darbininko prenumerata pirmiem metam tik 10 dol. Atnaujinant — prenumerata visiem 13 dol. metam.

ATEITIES AUŠRA

Štraipsnius, korespondencijas, laikraščius bei kitas įdomybes siųskit:
"Ateities Aušra", 86-01 115 St., Richmond Hill, N.Y. 11418.
Redaguoja Rasa Razgaitienė — Tel. (212) 849-6233

REDAKTORĖS ŽODIS

Praeitame Ateities Aušros numery buvo išspausdintas Neringos moksleivių ateitininkų stovyklos aprašymas, paimtas iš stovyklos laikraščio Neringos Derlius. Laikraščio redakcinį kolektyvą sudarė: Vilija Dėdinaitė, Dalia Musonytė ir Raminata Pemkutė (Rašyba) ir Gailė Gražytė, Rūta Girdauskaitė, Rasa Krokytė ir Dana Skukauskaitė (Menas).

Neringos Derlius, suredaguotas ir išspausdintas šio kolektyvo stovyklos metu, susidaro iš trisdešimt puslapių. Jame randami aprašymai, įvertinimai, menas, poezija, kūryba, nuomonės ir įvairūs trupinėliai iš stovyklinio gyvenimo.

Šiame numery spausdinam stovyklautojų pasisakymus apie stovyklą kartu su vienu išskirtiniu straipsniu apie rytų pakraščio veiklą. Kviečiu skaitytojus atkreipti ypatingą dėmesį į Vilijos Dėdinaitės pareikštą mintį. Jos iškelti punktai yra sukrečiantys ir verti ne tik perskaitymo, bet ir gero pažvelgimo į save. Manau, kad beveik visi, kurie yra susipažinę su rytų veikla, sutiks, kad jos pastabos yra teisingos.

S.O.S.

MOKSLEIVIAI MIRŠTA RYTUOSE

VILIJA DĖDINAITE

Kad rytuose ateitininkų veikla mažėja ir silpnėja, nėra niekam naujiena. Tik prieš keletą metų veikė stiprios ir didelės moksleivių kuopos Bostone, Brocktone, Baltimorėje, Philadelphijoje, Montrealy, New Yorke, Rochestery, Washingtone ir Worcestery. Moksleivių Ateitininkų Sąjungos stovykla Neringoj visada sutraukdavo daug moksleivių iš rytų. Suvažiudavo tarp septyniadešimt ir aštuoniadešimt stovyklautojų. O dabar, tik po penkerių metų, vos surinkom dvidešimt šešis stovyklautojus, ir tik dešimt iš jų, net nė pusė, buvo iš rytų.

Kuopų veikla yra žymiai sumažėjusi. Tik New Yorke, Rochestery, Philadelphijoje ir Montrealy tegyvuoja paskutinės veiklos pabios. Kuopos stengiasi išsilaikyti tik su penkiais ar šešiais nariais, dažnai be globėjų ir dvasios vadų. Klausimas kyla: kodėl taip atsitiko?

Jaunučiai

Pirmiausia, nėra tuose miestuose jaunučių. Moksleivių kuopos gali išsilaikyti tik tol, kol bus naujų narių užimti vietos, kurie išeina į studentus. Vair-

šiuo atveju nebelieka laiko snaudsi ir gėrėtis praėjusios veiklos laurais. Yra būtina veikla ir organizaciją stiprinti iš pagrindų. Tai darysis per asmenis, kurie rūpinsis ir savo darbu skatins jaunimą. Jei sąžinė graus perskaičius S.O.S. signalą, nelaukit, kol būsit pakviesti į talką — pradėkit patys veiklos ratą sukurti.

Iš stovyklos įvertinimų susidaro vaizdas, kad stovyklą pasisekė gerai. Jos programa, nuotai-ka ir organizavimas buvo pozityviai įvertinti ne tik Neringos Derliaus puslapiuose, bet ir tėvų asmeniškose atsiliepimuose.

Didelė padėka šiuo reikalu tenka **Danutei Norvilaitei**, kuri buvo pasiryžus, kad stovykla

NERINGOS STOVYKLOS VERTINIMAS

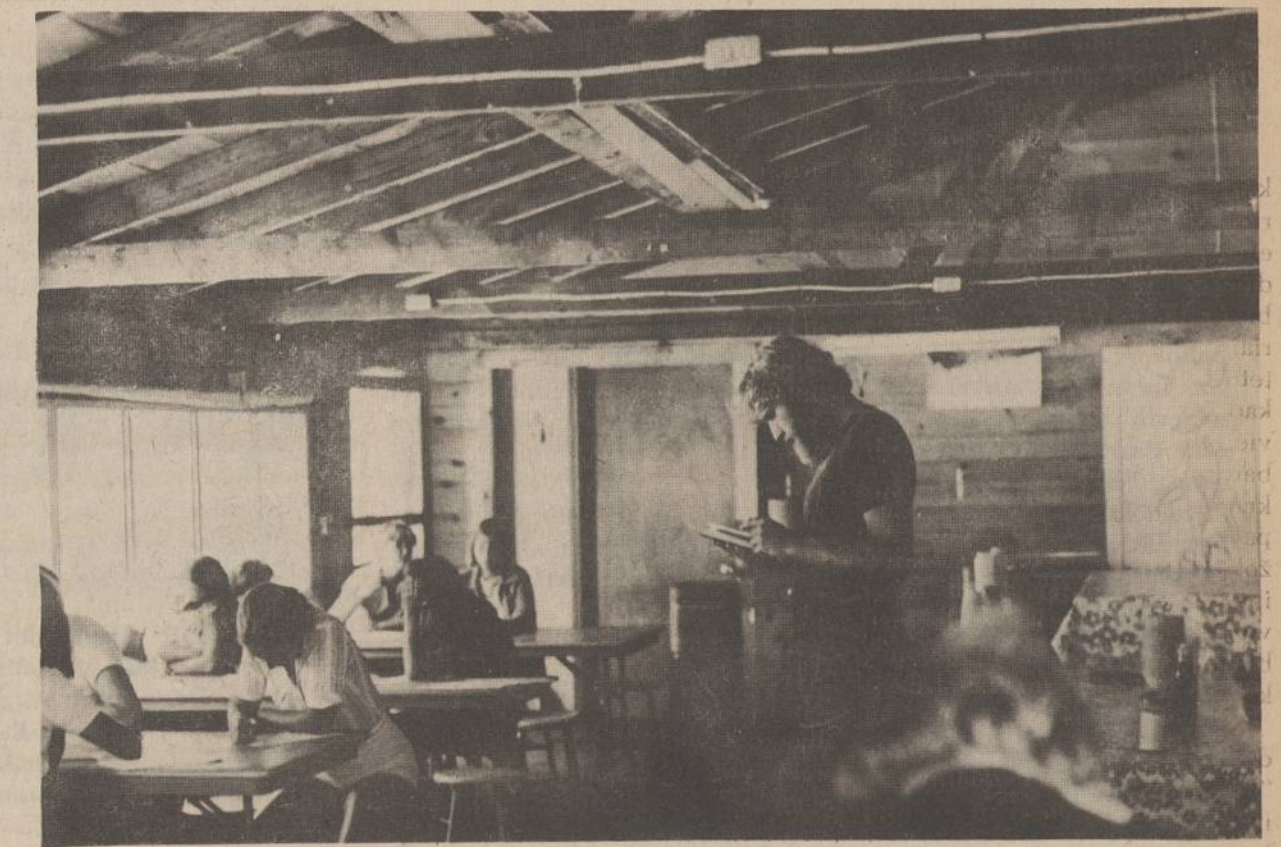
Man pačiai labai patiko ši stovykla. Iš jos esu labai daug ką pasisėmus. Gamta čia yra nuostabi; tai yra labai svarbu stovyklinei nuotakai. Mūsų čia susirinko, palyginus su Dainavos stovykla, gan mažai, bet kokia nuostabi čia buvo grupė! Stovyklautojai buvo lyg rinktiniai — atsirado atstovų iš beveik visų kuopų Amerikoje ir Kanadoje. Visi nuostabiai susigyvenom, kartu mokėmės ir dirbom, išdykavom.

Programa irgi buvo įdomi — ne per mažai, bet ir ne per daug paskaitų, diskusijų. Buvo progos

šiais metais būtinai įvyktų. Nors daugelis buvo "nurašę" Neringos stovyklą, jos entuziasmas ir pasišventimas davė moksleiviams progą susirinkti į Neringą.

Organizavimo problemų buvo daug, o finansinių — dar daugiau. Stovyklai įpusėjus ir pritrūkus pinigų, buvo kreipiamasi tiesiogiai į Ateitininkų Federaciją, kad pagelbėtų. To nebuvo galima atlikti telefonu ar raštu. Buvo keliamama iš Neringos į Kennebunkporto sendraugių stovyklą ir asmeniškai prašoma pagalbos, pabrėžiant jos reikalingumą. Federacijos sutikimas ir parama įgalino stovyklos pratęsimą antrai savaitei.

Mes įvertinam Danutės nemigo naktis sudarant programą, kviečiant stovyklautojus, paskaitininkus, vadovus ir visą rūpestį dėl organizavimo detalių. Tai buvo nemaža našta jaunai studentei. Sveikinam ją už ge-

Jonas Juozevičius, vyriausias vadovas, prižiūri anketų užpildymą Neringos moksleivių ateitininkų stovykloje. Nuotr. D. Norvilaite

rai ir darbščiai atliktą darbą!

Entuziasmas šių dviejų jaunų merginų, Vilijos ir Danutės, neturėtų būti išskirtinis mūsų organizacijos narių tarpe. Stenkimės visi jas pasivyti.

kūrybingai išsireikšti, rimtai pažūrėti į dabartį ir ateitį, susitikti su Dievu ir laisvai pabendrauti.

Gal po šitokių žodžių rodos, lyg ta stovykla buvo visai be jokių klūnių. Tai yra netiesa. Buvo ir sunkumų, pvz. nebuvo akordeonisto, bet užsispyrę, kad maži trūkumai nekenks mūsų stovyklai, mes juos nugalėjom.

Man atrodo, kad didžiausia problema šioj stovykloj buvo finansinė. Su mažesne kaina būtų ir daugiau stovyklautojų privažiavę, ir jiems būtų buvę galima visa tai patirti. Yra labai svarbu išlaikyti mūsų lietuvišką jaunimą, ir stovyklos yra vienas iš svarbiausių būdų!!

Be vardo

Šiais metais aš buvau ir Dainavos, ir Neringos stovyklose. Abi stovyklos turi savo geras ir blogas puses, bet abi man patiko.

Neringoj buvo nedaug žmonių dėl keleto priežasčių. Pirmiausia, daug kas važiavo į skautų stovyklą, kuri įvyko tuo pačiu laiku. Čia rytuose daugelis lietuvių yra skautai, o vakaruose yra daugiau ateitininkų, bet jiems yra gan toli čia atvažiuoti. Dėl šių priežasčių tik apie 25 stovyklautojai buvo Neringoj.

Neringoj aš daugiau išmokau, nes buvo paskaitos ir diskusijos — kartais net abejos per dieną. Dainavoj iš viso buvo tik gal keturios paskaitos. Neringoj mes visi daugiau išmokom apie Lietuvą ir ateitininkus.

Abi stovyklos turėjo panašias programas, bet Neringoj neturėjom užsiėmimo būrelių ar tautinių šokių, nes trūko žmonių ir svarbių reikmenų.

Iš viso aš džiaugiuosi, nes šiais metais daviau savo įžodį su kun. Ylos pagalba.

Vida Budrytė
Cincinnati, Ohio

Neringos stovykla yra labai savotiška. Žinau, kiek buvo problemų su šios stovyklos ruošia ir kiek daug darbo įdėjo jos organizatoriai. Vadovai atliko nepaprastą darbą šioj stovykloj. Programa buvo įdomi ir gerai paruošta. Pamokų vadovai buvo gerai pasiruošę, buvo parinkę gerą medžiagą ir ją sugebėjo įdomiai perduoti. Vakarinės programos buvo įdomios, ypač gerai pasisekė literatūros vakaras.

Ši stovykla pasižymėjo ramia atmosfera, kuri ugdė šiltas draugystes. Daug kartų juodavom, bet ir dažnai rimtai pasikalbėjom. Kadangi buvo mažas skaičius, visi geriau susipažinom, visi turėjom sugyventi ir būti vienas kitam mandagūs. Mažoj

grupėj kiekvienas žmogus pasidaro išimtinai svarbus, ir atsiranda daug daugiau progų pasireikšti visose srityse.

Dainavoj to nesijaučia, nes, jei dingsta trys ar keturi stovyklautojai iš 130, niekas to nepastebi. O čia, jau jaučiam, kad kažko trūksta... Taip pat didelė grupė gali gąsdinti tylesnius ir baillesnius vaikus. Dainavoj tenka arčiau susipažinti tik su tais, į kurių būrelį esi paskirtas. Ten gali nebendrauti su tais, kurių nemėgsti, o čia niekur nepabėgi.

Tie, kurie į šią stovyklą atvyko, atvyko su tikslu, o ne tik tam, kad pabėgtų iš namų dviem savaitėm. Be to tikslas jie nebūtų atvykę, nes kelionės išlaidos buvo nepaprastos. Šiuo atveju kokybė pasireiškė daugiau negu kiekybė.

Neringoj buvo gerų paskaitų ir diskusijų, kurių skaudžiai trūko Dainavoj. Šiais metais pirmą kartą pajutau, kad atvažiuoju į ateitininkų stovyklą, o ne tik į lietuvių.

Ši stovykla pasireiškė savo kūrybingumu, lietuviškumu, inteligentiškom paskaitom ir diskusijom ir šeimynišku sugyvenimu. Ją verta išlaikyti. Tikiuosi, kad niekada netruks žmonių, norinčių paaugoti savo laiką ir nervus šios stovyklos organizavimui.

Vilija Dėdinaitė
Rochesteris, New Yorkas

Man patiko ši stovykla, nes buvo labai mažai žmonių. Mes buvom kaip šeimyna. Visi sugyvenom per dvi savaites, susidraugavom, susikalbėjom ir problemas diskutavom. Su mažu būreliu mes galėjom lengviau organizuoti išvykas, pvz. į skautų tautinę stovyklą ir į vaidinimus. Programa buvo gerai suplanuota: ne per daug paskaitų ir ne per mažai.

Pamokos buvo geros. Ypatingai gera buvo Romo Kazlausko ir Jono Juozevičiaus pirmosios pagalbos pamoka. Literatūros pamokose skaitėm modernius kūrinius, o ne liaudies pasakas, kaip visada. Aš manau, kad kitais metais visiems patiktų turėti gautos pamoką. Mano nuomone, tai būtų labai naudinga. Man patiko, kai per sporto pamoką Saulius Cyvas mus mokė žaisti tinklinį. Daina stengėsi padaryti meno pamoką kuo įdomesnę, nors jai nebuvo duota daug pinigų ir produktų.

Šios stovyklos laikas buvo geras. Mes gavom progą turėti savo paskutinį "fling" prieš mokslo metų pradžią.

Paskaitos ir diskusijos praėjo labai gerai. Man ypatingai patiko šiandienos paskaita, kurią skaitė dr. E. Vaišnienė. Būtų įdomu pakeisti paskaitų aplinką (pvz. Dainavos kursų metu pusė paskaitų įvykdavo salėj, o kitos skaitykloj).

Vakarinės programos buvo geros, ypač vaidinimai, McArthur šeimos pasirodymas ir vėliavėlių žaidimas. Vadovai taip pat buvo geri. Aš pažįstu visus berniukų vadovus. Kai turėjau problemą,

nebijojau su jais pasikalbėti. Mergaičių vadovės irgi buvo geros. Man labai patiko pasikalbėti su "semi-qualified" psichologe Aušra ir pasitikrinti, ar aš tikrai protiškai pastovus.

Kapelionai buvo neblogi. Buvo labai įdomu pamatyti asmenį, kuris dirba su Kronikos leidimu — kun. Kazimierą Pugevičių. Kun. Stasys Yla yra kaip senas ažuolas, kuris tvirtai stovi ateitininkų sąjungoj.

Šį stovyklavietę yra labai graži, ir gamta ragina žmogų galvoti. Buvo labai ilga kelionė, bet buvo verta atvažiuoti.

Palyginti šią stovyklą su Dainavos yra neįmanoma. Yra didelis skirtumas tarp šimto trisdešimt ir trisdešimt vaikų. Ši stovykla yra šeima. Ten didelis būrys parodo stiprybę. Ten vis koks nors naujas žmogus atkreipia tavo dėmesį. Čia visi yra geriausi draugai. Man patiko abi stovyklos. Iš viso turėčiau sakyt, kad ši stovykla buvo labai gera.

Andrius Padleckas
Oak Park, Illinois

Man šių metų moksleivių stovykla Neringoj labai patiko. Palyginus su kitom stovyklom, kurias aš lankiau šiais metais, mažas stovyklautojų skaičius sudarė geras sąlygas stovyklauti. Turėjom progą ugdyti artimą ryšį su kiekvienu asmeniu ir tuo būdu pasijutom kaip viena stipri ateitininkiška stovykla.

Šioj stovykloj man buvo užpildytos tuštumos, kurias aš pajutau šią vasarą. Paskaitų, kurių trūko kitose stovyklose, buvo čia beveik kas dieną, ir dauguma jų buvo įdomios ir informacinės. Diskusijų irgi buvo pakankamai; apkalbėjom įdomias šios dienos problemas. Su tokiom diskusijom mes pasisėmėm vienas iš kito įvairių nuomonių, kurias, grįžę iš stovyklos, galėsim toliau pasvarstyti.

Šitai stovyklai nestigo ir problemų. Pinigų stoka, kuri atrodo vis labiau kliudo mūsų veiklai, ir čia buvo ryški. Šios stovyklos didžiausia problema buvo jos paruošimas ar, gal geriau būtų pasakyti, stoka pasiruošimo. Net iki keturių dienų prieš stovyklą kai kurie planai nebuvo žinomi. Man atrodo, kad čia ne tik MAS centro valdybos kaltė, bet ir tų rytų pakraščio ateitininkų — sendraugių, studentų ir moksleivių, kurie nesirūpino stovyklos išlaikymu ir planavimu.

Bet iš viso esu labai dėkingas vadovam už visą jų darbą. Ši stovykla buvo man nepaprastai įspūdinga.

Gintaras Grušas
Acoura, California

AIDAI — vienas geriausių kultūros žurnalų išėjimoj. Ar juos prenumeruoj? Metinė prenumerata 15 dol. Adresas: 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Neringos moksleivės stovyklautojos skaito "Neringos derlių". Iš k. Vida Budrytė, Danutė Skukauskaitė, Rasa Krokytė. Nuotr. D. Norvilaite

APIE NEW YORKO LIETUVIŠKĄ BIBLIOTEKĄ

Netrukus sukaks treji metai, kai A. Maceikos rūpestingai rinkytų knygų kolekcija tapo prieinama visuomenei. Dažnai girdim, kad didžiųjų New Yorko bibliotekų užsienio kalbų skyriai nedaug lietuviškų knygų turi. Todėl galim didžiulis, kad šioj yra sutelkti daugiausia vien tik lietuviški leidiniai. Dabartinio metu biblioteka puikuoja daugiau kaip su 5,000 pavadinimų. Vietos darosi mažoka, ir antrąsias kopijas tenka imti iš lentynų, kad atsirastų vietos naujom knygoms — problema, būdinga visoms bibliotekoms.

Svarbus pažymins prie žodžio "biblioteka" šiuo atveju yra "lietuviška". Tad pirmiausia čia ir tikėtumės rasti gimosios kalbos pažinimo priemonių. Peržvelgus per žodynus, matosi ir didžiulis 10 tomų "Lietuvių kalbos žodynas", leistas Lietuvoj 1956-1976, ir "Lietuvių kalbos sinonimų žodynas", ir "Dabartinės lietuvių kalbos žodynas". Randam medžiagos ir apie kirčiavimą, ir apie tarmes. Vienu žodžiu, informacinės medžiagos šioj srity netrūksta, tik reikia, kad ji negulėtų be naudės.

Besidomintis lietuvių tautosaka lentynose ras ne tik A. Juškos rinkinius, bet ir įvairios smulkiosios tautosakos — patarlių, priežodžių, mįslių. Iš šiuolaikinių darbų akį traukia J. Balio, įžymaus išeivijos tautosakininko, rinkiniai.

Grožinės literatūros skyrių yra kiekviena prozos knyga, išleista išeivijoje. Pažvelgus per nugarėles, matysim daug pažįstamų vardų. Šiuo skyrum ir yra plačiausiai naudojamos. Čia sutelkti ir mūsų klasikų raštai — Krėvė, Maironis, Putinas, Žemaitė, Bilūnas.

O štai ir mūsų nudailinta, surimuota kalba, koncentruota mintis, giliai išjautimas bei išmąstymas. Nedidelės knygutės

Atsistatydino Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Rytų apygardos valdyba

ALTS Rytų apygardos skyrių pirmininkų ir atstovų suvažiavimas š.m. gegužės 28 priėmė eilę pakeitimų:

- 1) Leisti Dirvoj tautinės srovės žmonėm atviriau pasisakyti įvairiais Tautinė Sąjungą liečiančiais klausimais, kviešti buvusius Dirvos bendradarbius, kurių skaitytai pasigenda;
- 2) Dirvos atstatymui surinktus pinigų galimai greičiau investuoti (pirkti namus), skelbti surinktųjų pinigų apyskaitą;
- 3) Neremti reorganizuotos bendruomenės;
- 4) Į tautinį sąjūdį skirti naujus atstovus ir iš kitų apygardos skyrių;
- 5) Paskubinti knygos "Tautinės minties keliu" išleidimą;
- 6) Šaukti Tautinės Sąjungos tarybos suvažiavimą, kuris sustabdytų dėl dr. Nemicko kivirčo su Čekiene besiplečiančią žalą.

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos valdyba, pasisakydama prieš kone visus šiuos pakeitimus, savo atsakyme apkaltino apygardos vadovybę, pareikšdama savo nusistebėjimą bei pasipiktinimą ir pridurdama, kad apygardos suvažiavimas nebuvęs įgaliotas priimti tokių pakeitimų.

Apygardos vadovybė, taip kietai drausminama iš viršaus, pasijuto ne tiktai įžeista, bet ir supančiota, užgniaužiant bet kokią jos iniciatyvą. Todėl jos pirmininkas Algirdas Jonys su vadovybe šiomis dienomis pasitraukė iš pareigų, atsistatydinimo priežastis motyvuotu raštu pranešdamas Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos valdybai ir savo apygardos skyriam.

Rytų apygardą sudaro šie šeši Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos skyriai: Baltimorės, Bostono, Elizabetho, Philadelphia, New Yorko I ir New Yorko XI.

glaudžiasi viena prie kitos: mažieji poezijos rinkiniai. Bet yra ir didelių rinkinių — Putino, Brazdžionio, Mačernio — tai jau nebe vienerių metų kūryba, tai jau viso gyvenimo duoklė.

Įvertinti dramai, romanui, eilėraščių rinkiniui reikalinga literatūros kritika, o šalia jos ir literatūros istorija. Pats naujasis veikalas šioj srity yra P. Naujokaičio keturių tomų "Lietuvių literatūros istorija". Jeigu asmeniui, šių metų pradžioj per Darbininką ieškojusiam šios istorijos 1-ojo tomo, ir nepasisekė jo nupirkti, biblioteka visuomet pasiūlys savąjį pasinaudojimą.

Neinant per daug į detales, reikia paminėti, kad yra atskiri skyriai vaikam ir jaunimui, dailės, istorijos bei gerai sukomplektuotas memuaristikos skyrius.

Bibliotekoj kiekvienas gali pasinaudoti Lietuviškosios Enciklopedijos tomiais lietuvių ir anglų kalbomis. Palyginimui jau gauti du pirmieji "Tarybinės enciklopedijos" tomai. Neseniai

ELIZABETH, N.J.

Pasikeitimai tautinių šokių grupėj

1972 LB NJ apygardos valdybos pastangom suorganizuotai tautinių šokių grupei, kuri kiek vėliau pasivadino "Liepsnos" vardu, visą laiką vadovavo ir mokė Birutė Vaičiūnaitė. Jos vadovybė grupę išaugo, sustiprėjo ir pasiekė nemažų laimėjimų. Grupė sugebėjo atlikti menines programas ne tik čia veikiančių LB apylinkių ir kitų lietuvių organizacijų rengiamuose įvairių švenčių minėjimuose, bet pasidarė žinoma ir amerikiečių visuomenei ir buvo dažnai kviečiama šokti įvairių kolegijų ar organizacijų ir klubų rengiamose iškilmėse. Grupės šokėjai dalyvavo paskutinėj tautinių šokių šventėj Chicagoj. Jie tikisi dalyvauti ir 1980 rengiamoj šventėj. Iš paskutinį grupės pasirodymų minėtini yra jos dalyvavimas su N.Y. Tryptiniu ir Philadelphiaus Aušrine paskutiniame Baltų festivaly, Atlantic City miesto suruoštam koncerte, Hunter Mountain įvykusiame International Polka Festival ir kt.

Pamažu keičiantis grupės sudėčiai, pagaliau ir pati grupės vadovė nusprendė dėl įvairių šeiminių priežasčių iš vadovės pareigų pasitraukti. Apygardos valdyba per eilę metų stengėsi paruošti šokių mokytojų prieauglį iš grupės šokėjų. Tokiu būdu grupė galėjo apsirūpinti mokytojų prieaugliu, į kurių rankas nuo rugsėjo pabaigos ir pereina tolimesnis grupės vadovavimas ir mokymas. Grupei vadovauti maloniai sutiko jos šokėja Debbie Didžbalytė, o jai talkinti Algis Brazinskas, kurie abu baigė tautinių šokių mokytojų kursus ir ilgesnį laiką grupę šokė. Apygardos valdyba tiki, kad ir jauni vadovai ir visi grupės šokėjai ir toliau su tokiu pat atsidėjimu ir entuziazmu stengsis šią grupę išlaikyti ir prisidėti prie saviškių ir kitatautiškų taip žavinčių mūsų tautinių šokių puoselėjimo. Geriausios jum visiem sėkmės, o Birutei Vaičiūnaitei nuoširdus ačiū už jos pasiektus laimėjimus.

Kad ši tautinių šokių grupė galėtų dar ilgai mus visus džiuginti grakščiai atliekamais šokiais, ji nuolat yra reikalinga pastovaus prieauglio. Į grupę yra visada priimami ir nauji šokėjai, pradėję lankyti aukštesniąją mokyklą (High School). Dėl smulkesnių informacijų skambinti Debbie Didžbalytei 925-4761 arba Algiui Brazinskiui 762-4192. Tėvai yra prašomi paraginti savo atžalyną įsijungti į grupės eiles, o ir dabar grupei priklausančią šokėjų prašomi pakalbinti savo jaunuosius kaimynus(es) ar draugus(es) įsijungti į jų šaukiamą grupę.

P.P.

K.J.

Lietuvos vyčių centro valdybos pirmininkas Pilypas Skabeikis organizacijos vardu sveikina Antaną Mažeiką pagerbimo pietuose spalio 15 Apreiškimo parapijos salėje. Prie garbės stalo iš k. Elena Kulber, kun. A. Račkauskas, Loretta Stukienė, Simas Kudirka, Tėv. P. Baltakis, OFM, Genė Kudirkienė, dr. J. Stukas, V. Radzivas, S. Mažeikienė, Antanas Mažeika, Pilypas Skabeikis, kun. Jonas Pakalniškis, Marijona Skabeikienė, Larry Janonis, kun. Kazimieras Pugevičius, kun. Stašys Raila. Nuotr. L. Tamošaičio

JAV LB VEIKLOS KRONIKA

(atkelta iš 4 psl.)

JAV LB krašto valdybos paskelbtas vėjus paremti lituanistiniam švietimui tęsiasi iki spalio pabaigos. Į vėjus yra įsijungusios LB apylinkės ir lituanistinių mokyklų tėvų komitetai. Džiugu matyti į vėjus jungiantis ir lietuvių pensininkų vietas. Gražiu pavyzdžiu yra Hot Springs apylinkė, kurios kasininkas A. Bertulis su talkininkais lanko tautiečius, rinkdamas aukas švietimo reikalui.

Vladas Židžiūnas, ilgametis Worcesterio LB apylinkės valdybos pirmininkas, šiomis dienomis persikėlė nuolatiniam gyvenimui į Cape Codą. Apylinkės valdybos pirmininko pareigas perėmė skautų darbuotojas Petras Molis.

Rimas Česonis, JAV LB krašto valdybos vicepirmininkas, paruošė ir LB apylinkėm išsiuntinėjo lietuviškos periodinės spaudos kainoraštį su prenumeratos užsakymo lapeliais. Spaudos vėjus tęsiasi iki gruodžio 31. Tautiečiai yra raginami per LB apylinkių valdybas užsakyti laikraščius ir žurnalus, o

būtų konkrečiau, tenka suminėti šiuos skaičius: iš viso aukos bibliotekai neviršijo 40 dol., o šiemet 1978 metams siekia 300 dol. Jei nesam suinteresuoti patys pirkti daug lietuviškų knygų, ar nebūtų gražu paaugoti vieną kitą dolerį, kad biblioteka klesėtų mūsų visų naudai?

Snieguolė Liaukutė

T.D.

BALTIC HOLIDAYS COME TO LITHUANIA IN 1979

JOIN US AND FULFILL A DREAM THAT WILL HAVE ENDLESS MEMORIES

COST

DEPART	RETURN	GROUP 30	G.I.T.	CITIES AND NIGHTS
Dec. 22	Jan. 5	\$1049.00 (APEX FARE)		Vilnius 5, Warsaw 3, Leningrad 3, Moscow 2
March 5	March 15	\$779.00	\$849.00	Vilnius 5, Warsaw 2
March 22	March 31	\$849.00	\$899.00	Vilnius 5, Moscow 2, Copenhagen 1
April 12	April 21	\$849.00	\$899.00	Vilnius 5, Moscow 2, Copenhagen 1
April 23	May 3	\$849.00	\$899.00	Vilnius 5, Warsaw 2
May 3	May 12	\$849.00	\$899.00	Vilnius 5, Moscow 2, Copenhagen 1
May 14	May 24	\$849.00	\$899.00	Vilnius 5, Warsaw 2
May 24	June 2	\$899.00 (Group 30 fare)		Vilnius 5, Moscow 2, Copenhagen 1
June 14	June 23	\$899.00 (Group 30 fare)		Vilnius 5, Moscow 2, Copenhagen 1
June 26	July 10	\$1249.00(Super apex fare)		Vilnius 5, Warsaw 5, Kiev 3
July 04	July 19	\$1199.00 (Super apex fare)		Vilnius 5, Riga 3, Leningrad 3, Moscow 2, Copenhagen 1
July 24	Aug. 07	\$1249.00 (Super apex fare)		Vilnius 5, Rome 5, Moscow 3
Aug. 08	Aug. 24	\$1199.00 (Super apex fare)		Vilnius 5, Riga 3, Leningrad 3, Moscow 2, Copenhagen 1
Aug. 21	Sept. 05	\$1249.00 (Super apex fare)		Vilnius 5, Warsaw 5, Kiev 3, Copenhagen 1
Sept. 06	Sept. 15	\$849.00 (Group 30 fare)		Vilnius 5, Moscow 2, Copenhagen 1
Sept. 20	Sept. 29	\$849.00	\$899.00	Vilnius 5, Moscow 2, Copenhagen 1
Oct. 15	Oct. 25	\$779.00	\$849.00	Vilnius 5, Warsaw 2

TOURS INCLUDE FULL DAY EXCURSION TO KAUNAS AND HALF DAY TRIP TO TRAKAI

CONTACT: JONAS ADOMENAS, Tour Manager

TRANS INTERNATIONAL TOURS, LTD.

535 Fifth Avenue
New York, N.Y. 10017
212 697 7257

Group 30 fare must have 30 or more participants

— Katalikų Federacijos Tarybos ir seimo posėdžiai vyks Chicagoj lapkričio 24-26. Seimo pamaldose Brighton Parko Nekalto Prasidėjimo bažnyčioj pamokslą pasakys prel. J. Balkūnas, P.A., iš St. Petersburgo, Floridos.

— Rašytojo Jurgio Gliaudos kūrybos vakarą gruodžio 2 Šv. Kazimiero parapijos salėje organizuoja Los Angeles LF Bičiuliai. Koncertinę dalį atliks viešnia solistė iš Philadelphijos, Ona Pliuskonienė.

— Anita Pakalniškytė iš Hamiltono ir Irena Černienė iš Londono dalyvavo Kanados parodos 100 metų sukakties proga įvykusiose muzikos-dainavimo varžybose Toronte. Baigminėse pirmųjų vietų laimėtojų varžybose Anita Pakalniškytė gavo aukščiausią viso festivalio atžymėjimą, stipendiją ir teisę dalyvauti Ontario provincinėse muzikos varžybose 1979 Toronte.

— XXV-oje Europos lietuvių studijų savaitėje Freisinge, Vokietijoje, lankėsi Elena Bradūnaitė iš JAV, kuri su kun. A. Saulaičiu yra sutikusi rūpintis JAV pasaulio lietuvių jaunimo kongreso stovyklos programą. Šia proga ji susitiko su IV pasaulio lietuvių jaunimo kongreso ruošos komiteto pirmininku A. Šmitu, akademinės ir studijinės programos komisijos pirmininku V. Bartusevičium ir kongreso informacijos tvarkytoja M. Dambriūnaite-Šmitiene. Stovyklos programa susidės iš dviejų dalių: 1) okupuotos Lietuvos padėtis ir gyvenimas, 2) lietuviškasis lobynas.

— Dail. O. Smalinskienės dailės darbų paroda Chicagoj Jaunimo Centre įvyks lapkričio 17-25.

— Didysis spaudos balius Chicagoj, organizuojamas LŽS Dr. Petro Daužvardžio fondo vadovybės, įvyks 1979 sausio 29 Martinique restorane.

— Californijos teisininkų žurnalas "California State Bar Journal" rugsėjo laidoj, Nr. 5, paskelbė plačią dr. Jurgio Gliaudžio studiją: "Paternity: A reluctant fatherhood". Prie straipsnio įdėta Jurgio Gliaudžio, J.D., foto nuotrauka ir biografiniai duomenys. Tai jau antroji jo studija, spausdinama šiame žurnale. Jurgis Gliaudys yra Los Angeles apskrities prokuroro padėjėjas.

— Toronto, Ont., Prisikėlimo parapijos nauja choro valdyba pasiskirstė pareigomis: P. Murauskas — pirm., J. Neškaitis — sekr. ir bosų seniūnas, V. Melnykas — ižd. ir tenorų seniūnas, O. Ražauskienė — parengimų vadovė ir sopranų seniūnė, K. Strimaitytė — parengimų vadovė ir altų seniūnė. Choriui vadovauja sol. V. Verikaitis. Šie metai choriui yra 25-tieji. Choras gruodžio 2 planuoja sukaktį paminėti iškilmingai.

— Išeivių evangelikų liuteronų kunigų ir Bažnyčios darbuotojų suvažiavimas įvyko rugsėjo 11-15 Bad Segeberge, Šiaurės Vokietijoje. Evangelikų Akademijos patalpose. Lietuvių grupei atstovavo senjoras kun. A. Kelelis iš Bremeno, garbės senjoras kun. A. Gelžinis iš Braunschweigo, vicesenjoras kun. J. Urdzė iš Bonn-Bad Godesbergo, kun. Mikas Klumbys iš Barntrupo, Bažnyčios reikalų vedėjas ir buhalteris Fr. Šlenteris iš Bremeno ir kun. Fr. Škėrys iš Mannheimo.

— Ieškomas Albertas Žukas, gimęs Scranton, Pa., mokytojas Lietuvoj, sugrįžęs į JAV 1946 liepos 27 ir tada apsislėjęs pas Mikalauską, 78-21 222nd St., Flushing Heights, L.I., N.Y. Jis pats arba apie jį žiną prašomi pranešti adresu: Andrew (Lenkauskas) Leonard, R.D. 1 Box 95, Tobyhanna, Pa. 18466.

SIoux CITY, IOWA

Mažytė Šv. Kazimiero parapija diecezijos įsipareigojimų vaju į laimėjo pirmą vietą

Spalio 1 įvyko Sioux City diecezijos įsipareigojimų rinkimo vaju: mokyklom, labdarystei, misijom, parapijom ir diecezijos reikalams.

Prieš vajuos pradžia rugsėjo 24, sekmadienį, vietos dienraštis Sioux City Journal paskelbė didelėm raidėm straipsnį "Šv. Kazimiero parapija jau viršijo paskirtą sumą surinkti diecezijos vaju. Surinkta įsipareigojimų 352%, iš kurių 291% grynais".

Rugsėjo 28, ketvirtadienį, diecezijos savaitinis laikraštis The Globe pirmame puslapy paskelbė: "Šv. Kazimiero parapija pirmąją. Ji jau surinko 372% įsipareigojimų iš kurių 352% grynais". Įsidėjo nuotrauką, kurioje kun. S. Morkūnas minėtai diecezijai priima 500 dol. čekį iš Šv. Kazimiero rožančiaus draugijos pirmininkės Onos Yorkus ir sekretorės Cheryl Uknis.

Tikslas buvo surinkti 775,000 dol. Iki šiol surinkta 1,066,000 dol. įsipareigojimais, iš kurių 638,184 dol. grynais. Dar 10 parapijų nebaigė vaju.

Įsipareigojimų laikas — 10 mėnesių.

Vaju dalyvavo 137 parapijos. Šv. Kazimiero parapijai buvo paskirta surinkti 2,976.89. Visų diecezijos parapijų 6,500 vyrų ir moterų vykdė įsipareigojimų rinkimą, taip pat ir Šv. Kazimiero 40 parapijų turėjo patys atlikti tą sunkų uždavinį. Vietoj pasauliečių kun. S. Morkūnas jau ketvirtą kartą iš eilės ryžosi atlikti įsipareigojimų rinkimą ir per tris savaites kiekvieną dieną nuo 10 val. ryto iki 9 val. vakaro lankė parapičius. Jau prieš vajuos prasidėjimą, spalio 1, jis buvo surinkęs 11,205 dol. įsipareigojimais, iš kurių 8,920 dol. grynais.

Vietos vyskupas ordinaras Frank H. Greteman, D.D., asmeniškai padėjo savo buvusiam vikarui kun. S. Morkūnui už nepaprastą pasiaukojimą renkanti įsipareigojimus ir didelį laimėjimą.

Iš 175 įsipareigojimų kortelių tik vienas atsisakė dalyvauti vaju. Tačiau jo vietą užpildė trys nekatalikai, paaukodami 550 dol. grynais. Buvo ir tokių šeimų, iš kurių du, trys dalyvavo vaju. Taigi ir šiuo atveju laimėta rekordas. Kai 35% amerikiečių atsisakė dalyvauti vaju, nieko neaukodami, ir iš įsipareigojimų 10 ir 15% jų nesumoka, Šv. Kazimiero parapičiai įsipareigojimus sumoka 100%, todėl ir čia jie yra pirmo vietos.

Šv. Kazimiero parapija labai daug prisidėjo prie vajuos pasisekimo. Patirta, kad mažytei parapijai, ypač tautinei, pirmąją prieš vajuos pradžia, turtingų parapijų parapičiai, nenorėdami atsilikti, savo aukas padidina.

Praeitais metais didžiausią procentą iš įsipareigojimų para-

Wroclaw mieste, Lenkijoje, gyvena būrelis lietuvių. Jie turi savo kultūros draugiją. Nuotraukoj — tos draugijos surengtoje spaudos parodoje. Trečias iš k. dr. Vytautas Markevičius — draugijos pirmininkas, šeštas — dr. Č. Bankauskas, septintas — A. Člušauskas.

BALTIMORĖS ŽINIOS

L. Tautinės Sąjungos Baltimorės skyrius spalio 21 surengė koncertą Lietuvių Svetainės dižioj salėj. Programą atliko Rochesterio "Sutartine" ir dek-

lamatorė Iz. Žmuidzinienė. Šokių orkestras. Lietuvių Parko iškilmingas atidarymas įvyko spalio 21 su ypatingomis ceremonijomis. Baltimorės burmistro J. Donald Schaeffer pastangomis Baltimorės lietuviams įgytas žemės sklypas prie Lietuvių Svetainės ir paskirtas kaip parkas lietuviams. Majoras Schaeffer, lietuvių bičiulis, išpildė prieš keletą metų padarytą pažadą. Iškilnėse dalyvavo majoras Schaeffer, atstovai iš įvairių lietuviškų organizacijų ir kiti miesto pareigūnai. Iškilnės pradėtos su kun. Antano Dranginio invokacija.

1,200 dol. Lietuvių Katalikų Religinei Šalpai

Šv. Kazimiero parapijos parapičiai ir kitataučiai, lankantieji šią gražią išpuoštą bažnyčią, liepos 16, sekmadienį, meldėsi už pavergtuosius brolius ir seses Lietuvoje, Sibire ir kitose Rusijos vergų stovyklose. Parapijos biuletenis lietuvių ir anglų kalbomis buvo skirtas žinioms apie pavergtą Lietuvą. Kun. S. Morkūnas pasakė keturis patriotinius pamokslus lietuvių ir anglų kalbomis, nušviesdamas sunkią religijos būklę Lietuvoje ir rusų komunistų ne tik religinę, bet ir kultūrinę kovą sunaikinti lietuviams.

I biuletenį buvo įdėta labai gerai paruošti LKR šalpos direktoriaus kun. Kazimiero Pugeviciaus lietuvių ir anglų kalbomis specialūs lapeliai su įspūdingais paveikslais, panaudojant Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kroniką: "Mes prašom užsieny gyvenančius brolius lietuvius dvasinės ir medžiaginės pagalbos, ypač katakombinėse sąlygose gyvenančiai mūsų Bažnyčiai". Surinkta bažnyčioje ir lankant parapičius po namus 1,200 dol., (į šią sumą įeina ir kun. S. Morkūno asmeniškai auka 500 dol.).

Kalakatų vakariene

Spalio 15, sekmadienį, parapija pavalgydino daugiau kaip 700 žmonių. Gauta gryno pelno 1,302 dol. Rožančiaus draugijos moterys iš namuose gamintų maisto produktų ir įvairių rankdarbių pelnė 744.50 dol.

Koresp.

SCHUYLER SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

24 Davis Ave., Kearny, N.J.

07032

Tel. 991-0001 or 991-7260

Serving the Community 54 Yrs.

announces the current availability of higher interest-bearing SAVINGS CERTIFICATES

8% a year
8-year term, Minimum \$4,000

7 3/4% a year
6-year term, Minimum \$4,000

in addition to its regular Savings Certificates:

7 1/2% a year
4-year term, Minimum \$4,000

6 1/2% a year
2-year term, Minimum \$2,500

— Substantial interest penalty is required for early withdrawal — Limited Subscriptions — 5 1/4% a year is paid on regular savings accounts, from day of deposit to day of withdrawal. Provided \$10.00 remains to end of quarter. Save or withdraw any amount anytime.

— All Rates Compounded Daily —

Savings insured to \$40,000 by the Federal Savings & Loan Insurance Corp.

Šypsniai iš anapus geležinės uždangos

Rizika

Knygyno ir skaityklos vedėjas okupuotoj Lietuvoje užtinka savo pažįstamus lošiant kortomis iš pinigų.

— Draugai! — maldauja jis. — Ar jūs nežinot, jog azartiniai lošimai čia yra uždrausti? Kodėl nežaidžiat šachmatais?

— Nemokam. — Na, jei jau lošiat kortomis, tai bent vietoj pinigų vartokit žirnius.

— Ką, ar pakvailai? — atsiliepia vienas lošėjų. — Tada jau būtų tikras azartas. Juk vienas svaras žirnių atsieina 10 rublių. Ir tai dar reikia gerokai paieškoti.

Padėkos

Politrukas išgirsta darbininkus sakant "ačiū Dievui" ir šoka bartis:

— Sakykit: ačiū draugui Kosyginui!

— O kai Kosyginas mirs?

— Tai tada galėsit sakyti "ačiū Dievui".

Mašinos

Vienam turistui, nuvežtam į fabriką Vilnių, priskirtas komunistinis technikas aiškino:

"Štai neseniai gavom naują mašiną iš Sverdlovsko. Ji atlieka šešių vyrų darbą, o jos operavimui reikalinga aštuonių žmonių..."

Šalin visi "izmai"!

Viename susirinkime pavergtoji Lietuvoje agitatorius pasakė smarkią kalbą, kurią užbaigė šaukdamas: "Šalin kapitalizmas, nacionalizmas, fašizmas ir amerikiečių imperializmas!"

Balsas senutės iš vidurio salės:

— Ir reumatizmas, drauge, ir reumatizmas!

AUKOS BALFUI DARBOVIETĖSE

BALF'o centro valdyba prašo visų lietuvių, kurie aukoja šalpai savo darbovietėse per Crusade of Mercy, Community Chest ar kitaip pavadintus amerikiečių šalpos fondus, savo aukas paskirti lietuvių šalpai — BALF'ui.

Aukojant, vienas būdas yra įrašyti BALF'o vardą angliškai — UNITED LITHUANIAN RELIEF FUND OF AMERICA, Inc. — ant darbovietės išduotos kortelės (pledge card), ir tada darbovietė atskaito pažadėtą aukos sumą iš algos. Geriausias būdas būtų išrašyti vienkartinį čekį UNITED LITHUANIAN RELIEF FUND OF AMERICA VARDU, KURIS SKIRIAMAS TIESIAI BALF'ui.

BALF'as, kaip pelno nesiekianti šalpos organizacija (charitable, non-profit organization), yra įrašytas Internal Revenue Service sąrašuose ir aukos skiriamos BALF'ui yra pilnai nurašomos nuo pajamų mokesčių.

Jei būtų daugiau klausimų šiuo reikalu, prašome kreiptis į BALF'o Centro įstaigą — 2558 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629, tel. 312 776-7582.

Mūsų senelių žodžiai iš anapus. Tai knyga apie mūsų tautos didingą praeitį. Remiantis tautos padavimais ir sveiku protu, šioj knygoj išdėstyta tikra ir nieku kitu nepamainoma mūsų tautos būtis. Knyga 306 puslapių, kaina 5 dol. Kreiptis: M. Aukštuolis, 4 Elizabeth Ave., Springdale, Conn. 06907.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
TELEF. 296-4130

Politika

Lietuvius klausia į Lietuvą atvykusį maskolį:

— Kodėl jūs, rusai niekad nekalbat apie politiką? Juk patys sakot, jog sovietų valdžia yra darbininkų valdžia.

— Pas mus politika yra toli siekianti — prasideda liežuviu ir baigiasi Sibiru.

Pasaulio šachmatų meistrui tapo Anatolijus Karpovas iš Leningrado, laimėdamas lemtinį

— šeštąjį — tašką iš savo varžovo, pasitraukusio iš Sovietų S-gos dm Viktoro Korčnojus, dabar gyvenančio Šveicarijoje, kai po 31 partijos mačo stovis buvo 5-5! Taigi Karpovas laimėjo po labai sunkios ir ilgos kovos pasaulio čempijono titulą, surinkęs 6-5 tš. Jam atiteko arti 400 tūkstančių dolerių prizas, varžovui daugiau 200 tūkstančių.

Šis mačas pareikalavo rekordinio laiko, daugiau kaip trijų mėnesių. Karpovas, visą laiką saugomas KGB agentų, gyveno kažkur paslaptinai kalnuose. Korčnojus, anot jo, kovojo nepakenčiamose sąlygose. Buvo agentų hipnotizuojamas. Jie sėdėdavo septintoj eilėj; vėliau, Korčnojui reikalaujant, buvo nukelti toliau. Karpovas žaidimo metu gaudavęs su jogurtu gėrimu sutarto kodo instrukcijas. Korčnojus žmona ir sūnus tebėra Sov. S-goj, valdžia jų neišleidžia išvažiuoti pas vyrą ir tėvą į Šveicariją. Prieš šį mačą Korčnojus teigė, kad, jei jis laimėtų, jis jų niekada nesulauktų; pralaimėjus atsisrųtų daugiau galimybių jiems išvykti. Tai nėra tušti žodžiai. Korčnojus, kaip atsime-nam, buvo atsilikęs 3 taškais, Karpovas vedė 5-2, tačiau Korčnojus įrodė, kad jis ne blogesnis už Karpovą ir laimėjo tris partijas paeiliui, išlygindamas padėtį 5-5.

Netrukus Karpovas su Korčnojum susitiks šachmatų olimpinuose žaidimuose Buenos Aires mieste. Karpovas žais Sovietų S-gos komandoje, o Korčnojus — Šveicarijos, kur jis dabar gyvena.

Maskva. Sovietų S-ga iškilmingai švenčia Karpovo pasaulio titulo laimėjimą šachmatuose prieš Viktorą Korčnojų, pabrėždama, kad tai yra komunizmo triumfas prieš pavojinguosius ir klastingus priešus. TASS teigia, kad Karpovas laimėjo, patvirtindamas savo parei-

šimą.

Po 5 dol. — H. Petniūnas, Richmond Hill, N.Y., A. Belazaras, So. Windsor, Conn., J. Adomėnas, Brooklyn, N.Y., V. Leskaitienė, Santa Barbara, Calif., A. Bocis, Langhorne, Pa.

4 dol. — A. Petrick, Philadelphia, Pa.

Po 2 dol. — S. Domeika, Fairfield, Conn., kun. J. Matutis, Hartford, Conn., L. Jankauskas, Mountaintide, N.J., A. Miciūnas, New Britain, Conn., kun. dr. V. Cukuras, Woodstock, Conn., C. Dėdinas, Annandale, VA, A. Miciūlis, Richmond Hill, N.Y., S. Marcavage, Milford, Conn., A. Kuolas, Toronto, Ont., S. Dziakas, Indialantic, Fla., V. Kliorys, Cleveland, Ohio, W. Tragus, Allentown, Pa.

1 dol. — K. Jurkevičius, Wethersfield, Conn.

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkoja Darbininko administracija.

gingumą milijonam žmonių, nekantriai laukusių jo pergalės.

Naujosios Anglijos komandos kapitonas M. Blecher, Stamford, Conn., dėkodamas Kaziui Merkiui už įsijungimą į N. Anglijos komandą, tikisi, kad pavyks N. Anglijos vyram iškviesti ne vieną stambią pergalę, besirungiant Amerikos komandinėse susirašinėjimo keliu.

Bostono MET lygos varžybose, kurios netrukus prasideda, dalyvaus So. Bostono LPD šachmatų komanda, sutrumpintai vadinama LITHUANIAN.

Komandos kapitonas Bronius Skrabulis laukia galingų įsijungti į šias varžybas mūsų tautiečių, nes trūksta pakaitų komandai. Žais R. Grauslys, K. Merkis, T. Girnius, J. Zoza, B. Skrabulis, talkininkas A. Klino-vas. B. Skrabulio tel. 471-4704.

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

Darbininko skaitytojai, atsiųdami prenumeratos mokestį, prisidėję aukomis už kalendorių, įvairius patarnavimus ar šiaip spaudą parėmė:

25 dol. — kun. S. Morkūnas, Sioux City, Iowa.

Po 12 dol. — O. Pakalnis, Manchester, Conn., F. J. Monchun, Windsor, Conn.

10 dol. — J. P. Holbert, San Antonio, Tex.

Po 8 dol. — V. Rukšėnas, Downey, Calif., E. Vazgis, Gloucester, Mass.

Po 7 dol. — A. Naujokas, Norridge, Ill., M. Starkus, Kearny, N.J., J. Stankūnas, Elizabeth, N.J., A. Jonynas, Berlin, Conn., J.J. Gliaudys, Jr., West Covina, Calif., M. Garolis, Verona, N.J., K. Vaitaitis, Westbrook, Conn., J. Stempuzis, Cleveland, Ohio, V. Petrauskas, Clark Summit, Pa.

Po 5 dol. — H. Petniūnas, Richmond Hill, N.Y., A. Belazaras, So. Windsor, Conn., J. Adomėnas, Brooklyn, N.Y., V. Leskaitienė, Santa Barbara, Calif., A. Bocis, Langhorne, Pa.

4 dol. — A. Petrick, Philadelphia, Pa.

Po 2 dol. — S. Domeika, Fairfield, Conn., kun. J. Matutis, Hartford, Conn., L. Jankauskas, Mountaintide, N.J., A. Miciūnas, New Britain, Conn., kun. dr. V. Cukuras, Woodstock, Conn., C. Dėdinas, Annandale, VA, A. Miciūlis, Richmond Hill, N.Y., S. Marcavage, Milford, Conn., A. Kuolas, Toronto, Ont., S. Dziakas, Indialantic, Fla., V. Kliorys, Cleveland, Ohio, W. Tragus, Allentown, Pa.

1 dol. — K. Jurkevičius, Wethersfield, Conn.

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkoja Darbininko administracija.

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAM palengvinti išsiųsti prenumeratą dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirpti, užpildyti ir pasiųsti adresu: **DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207**

Prašau pratęsti prenumeratą 1979 metam

Vardas ir pavardė

Adresas

DARBININKAS naujiem skaitytojam pirmuosius metus tik \$10.00. Visi kiti skaitytojai, kur begyventų, moka \$13.00.

Siunčiu už prenumeratą \$.....

Už kalendorių \$.....

Spaudai paremti \$.....

Anglų kalba nauja virimo knyga

LITHUANIAN COOKERY

(In English, 316 pages, price 7 dol.)

Agronomės Iz. Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži devana draugėm amerikietėm. Knyga su plastikiniu aplanku, nugarėlė patogiai suverta. 316 pusl. Kaina 7 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuanian Cookery" už 7 dol. Pajuntimas-Postage 50 c.

Vardas, pavardė

Numeris, gatvė

Miestas, valstija, Zip

Bernardas Prapuolenis ir Nerija Linkevičiūtė, Chicagos solistai, lapkričio 11 dainuos Kultūros Židinio rudens vakaro programoje.

RUDENS VAKARAS KULTŪROS ŽIDINY

Mažai pastebimas, nелabai su-prantamas ir kartais net smerkiamas Lietuvių Kultūros Fondas žengia į trečiuosius veiklos metus. Fondas gimė tam, kad padėtų tėvam pranciškonam ir lietuvių visuomenei išlaikyti Kultūros Židinį bei remti jame buojančią lietuvišką veiklą dabar ir ateity. Tai nėra politinė ar ekonominė organizacija, bet visų bendro ir brangaus tikslo — Kultūros Židinio išlaikymo — rėmėjų išrinkta darbo ir veiklos grupė. Nesigilinant į plačius LK Fondo uždavinius, ši kartą atkreipkim dėmesį į parengimų sekcijos ruošiamą tradicinį Kultūros Židinio rudens vakarą. Žvelgiant atgal į LK Fondo pernai rudenį suruoštą rudens vakarą, kuriame dalyvavo Toronto ansamblis Gintaras, ir kryžiaus pašventinimo linksma šventę šį pavasarį, reikia ir šį kartą tikėtis gražaus ir nuotaikingo pobūvio.

Vakaro programai atlikti yra pakviesta šauni pora solistų iš Chicagos — Nerija Linkevičiūtė ir Bernardas Prapuolenis. Abu yra jaunesnės kartos, populiarūs ir daug atsiekę dainos menininkai. Linkevičiūtė su koncertais jau yra aplankiusi didžiulias lie-

LIETUVIŲ KULTŪROS FONDO SUSIRINKIMAS

Kultūros Židiny spalio 14 įvyko metinis Lietuvių Kultūros Fondo korporacijos narių suvažiavimas. Nežiūrint pašto išsiuntinėtų kvietimų ir raginimų per spaudą, dalyvavo tik mažas skaičius narių. Vienas iš svarbiausių pranešimų buvo LKF tarybos pirmininko dr. V. Vygantio korporacijos ir pranciškonų teisinio susitarimo projekto apžvalga. Pagal numatytą sutartį, Kultūros Židinio tvarkymas ir išlaikymas bus visuomenės atsakomybė, LK Fondo korporacijai atliekant organizacinius ir administracinius darbus.

Pagal korporacijos statutą, pasibaigus kadencijai, buvo trijų tarybos narių, narystės komiteto ir išdžio tikrinimo komisijos rinkimai. Neatsiradus naujų kandidatų, tarybon buvo išrinkti tie patys 3 asmenys: Lilė Milukienė, Apolonija Radzivanienė ir Algirdas Šilbajoris. Narių komitetas išrinkti: K. Jankūnas, K. Kazlauskas, J. Klivėčka ir A. Reivytytė. Išdžio kontrolės komisijon: J. Gerdvilienė, Vl. Kalytis ir V. Padvarietis. Susirinkime taip pat buvo nutarta bingo darbuotojus atleisti nuo metinio korporacijos mokesčio ir pastiprinti narių verbavimo pastangas.

tuvių kolonijas Amerikoje ir Kanadoje, dainavusi Chicagos lietuvių operos spektakliuose, Dainavos ansamblio "Nemunas Žydi" pastatyme ir įvairiuose koncertuose su Prapuolėniu ir Vytautu Naku "Jaunimo Trio" grupė. Nerija visada buvo entuziastiška jaunimo pastangų rėmėja ir dainavo jaunimo kongresuose Chicagoy, Pietų Amerikoje ir 1977 metais Lietuvių Studijų Savaitėje Europoj.

Abu menininkai yra Chicagoy baigę mokslus muzikos srityje ir dalyvauja miesto muzikinio gyvenimo apraiškose. Prapuolenis, pavyzdžiui, yra Chicagos simfonijos choro narys ir kitų muzikinių pastatymų solistas. Jis taip pat dainuoja lietuvių operos spektakliuose ir paskutiniu metu su Linkevičiūte yra aplankę eilę didžiųjų lietuviškų centrų šiame kontinente.

Solistai šiuo metu koncertuoja Anglijos lietuvių kolonijose. Jų programoj daugiausia yra lietuvių kompozitorių kūriniai, solo arba dueto formoj. Reikia tikėtis, kad, po gastrolių Anglijoj solistai bus pačiojo savo pasirinkto repertuaro aukštumoj ir new-yorkiečiai turės pirmą progą išgirsti Chicagos menininkus.

Kultūros Židinio rudens vakaras šiemet turi ir kitą reikšmę. Tai Kultūros Židinio pastatymo 5 metų sukaktuvės. Vakaro programoj bus trumpa oficialioji dalis, kurioje bus pasveikinti ir pagerbti Židinio statybos iniciatoriai bei svarbiausieji rėmėjai, o šampano tostu bus palinkėta sėkmingos veiklos ateities darbuose.

Rudens vakaras prasidės 7 valandą su kokteilų valandėle. 8 val. prasidės koncertas, po to oficialioji dalis, šampano tostas ir koncerto tęsinys. Publika galės sėdėti prie iš anksto užsakytų arba laisvų stalų. Reikalui esant, bus pristatyta daugiau kėdžių, kad visi galėtų patogiai išklausti programos. Pasibaigus programai, bus galima įsigyti šeiminių gaminto maisto bei gėrimų ir vaišintis prie stalų, kurių bus užtenkamai pastatyta visiems svečiam. Šokių muzika visus palinksmins populiariusis Joe Thomas orkestras, jau seniai žinomas lietuvių parengimuose. Norintiems išbandyti laimę, bus turtinga loterija ir kitokios staigmenos.

Bilietus jau galima iš anksto įsigyti ir užsisakyti vietas, skambinant M. Klivėčkienei 296-0406 B. Lukoševičienei 846-7331, K. Bačauskui 846-5543 ir B. Bobeliui 647-6637. Bilietai taip pat bus parduodami koncerto dieną prie įėjimo, ir ten pat bus galima pasirinkti vietas prie stalų. Įėjimo auka suaugusiems tik 6 doleriai, o jaunimui 3 doleriai.

RELIGINĖS ŠALPOS PADĖKA

Religinės Šalpos vakaras spalio 14 sėkmingai praėjo. Liko pelno apie 1000 dol. Jis bus su-naudotas Lietuvos kenčiančiai ir kovojančiai Bažnyčiai padėti.

Religinės Šalpos pirmininko vysk. V. Brizgio ir direktorių tarybos vardu kun. K. Pugevičius, Šalpos reikalų vedėjas, nuoširdžiai dėkoja visiems, kurie prisidėjo prie šio vakaro pasisekimo ir tokiu būdu parėmė Religinę Šalpą.

Pirmiausia dėkojame Bostono lietuvių etnografiniam ansamblui už gražų lietuviškų vestuvių vaidinimą. Dėkojame Gitai Kupčinskienei, to ansamblio vadovei.

Už scenos ansamblui technškai talkino: T. Alinskas, A. Pumputis ir V. Radzivanas.

Prie įėjimo talkino: B. Radzivanienė, R. Balsienė, P. Ažuoliūnė, B. Lukoševičienė, B. Labutienė, Vl. Sidas.

Skelbimus spausdintai programai rinko A. Radzivanienė ir M. Skabeikienė.

Maisto ir gėrimo bilietėlius parduvinėjo: V. Padvarietis, M. Klivėčkienė, A. Katinaitė, J. Gudaitytė, A. Reivytytė, E. Sandanavičienė.

Prie maisto šeiminkavo E. Mickeliūnienė. Prie maisto išdavimo talkino: F. Ignaitienė, O. Barauskienė, Čekavičienė, Jurkuvienė, Zabitiene, Dūditiene.

Pyragus iškepė ir padovanojo: M. Šaulienė, Žukienė, M. Raulinaitienė, R. Kondratienė, Šležiūnė, V. Simonaitienė, M. Šalinskienė (ji prisidėjo ir stambia auka), O. Barauskienė, E. Tutinienė, P. Ažuoliūnė, Zabitiene. Bare patamavo: M. Simonaitis,

Reikia tikėtis, kad ne tik New Yorko, bet ir apylinkių lietuvių lapkričio 11 susirinks į Kultūros Židinį atšvesti 5 metų sukaktį ir išgirsti iškiluosius Chicagos solistus Židinio scenoj. Kultūros Židiny duoda mum visiem pastogę — atvykime pasidžiaugti ir kartu padėti Kultūros Židinio rėmėjų organizacijai. Alg.Š.

Kalėdų atostogos Lietuvoje specialiai paruoštos Jums ir šeimai UNION TOURS

Vadovai puikiose kelionėse nuo 1931
\$899.00 — 10 dienų/9 naktys;
6 dienos Vilniuje

Dėl informacijos kreiptis:

UNION TOURS
6 East 36th Street
New York, N.Y. 10016
(212) 679-7878

(Mes ieškome prityrusių vadovų
su gerais paliudymais dėl 1979)

Vietos ribotos
rezervuokite anksti

SAS

SCANDINAVIAN AIRLINES

NAUJAUSIOS KNYGOS

Gen. Povilas Plechavičius. Monografiją paruošė Petras Jurgėla ir Paulius Jurkus. Didesnio formato, kietais viršeliais, 300 psl. Kaina su persiuntimu — 10 dol.

Jonas Narbutas, Sportas nepriklausomoje Lietuvoje. 1919-1936. I dalis, 432 psl. Kaina su persiuntimu — 10 dol.

Šios ir kitos naujos knygos bei lietuviškos muzikos plokštelės gaunamos Darbininko administracijoj, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Balto 100-sis skyrus spalio 15 pradėjo rudens vaju, kuris baigiamas gruodžio 31. Visi kviečiami savo auka prisidėti prie šio vaju. Aukas siųsti skyriaus išdinkinui Vladiui Jasinskui: 85-75 87 St., Woodhaven, N.Y. 11421.

Smuikininko Izidoriaus ir pianisto Vytenio M. Vasyliūnų metinis koncertas Bostone įvyks spalio 29, sekmadienį, 3 val. po piet Jordan Hall mažojoje salėj. Bilietų kainos tik 2.50 dol. Programoj Brahmsio, Griego ir Gaidelio sonatos. Tai reta proga pasigėrėti kamerinės muzikos programa, ypač savo kompozitoriaus kūrinium, kurio kitur negalima išgirsti. Bostoniškiečiai kultū-

A. Kregždys, A. Pocius, M. Povilaitis, J. Šližys.

Kėdės ir stalus tvarkė: B. Kumet, B. Bobelis, W. Yurkus, J. Kumet, R. Bobelis, T. Vainius, A. Kulpa.

Barą organizavo, orkestrą parūpino ir daug kitur prisidėjo A. Balsys.

Aktojų nakvynėmis rūpinosi A. Radzivanienė ir R. Alinskienė. Dėkojame visiems, kurie svečius priėmė ir parodė lietuvišką vaišingumą.

Gėles dovanojė Alice Zupkus krautuvė Alice's Florists.

Prie automobilių pastatymo dirbo V. Radzivanas.

Be minėtų asmenų, dar tenka padėkoti tėvam pranciškonam, Židinio administracijai, Kario žurnalo redakcijai, kuri užleido patalpas tam vakarui.

Loterijos bilietus platino: J. Gerdvilienė, J. Gudaitytė, A. Lukoševičiūtė, A. Lukoševičiūtė, D. Mikulskytė, J. Pumputienė (vadovavo), R. Razgaitienė, Č. Sodaitytė, H. Yurkienė, W. Yurkus.

Laimėjimam fantus padovanojo: D. Bulvičiūtė, J. Gerdvilienė, M. Šalinskienė, M. Šaulienė, V.M. Simonaičiai, E. Vainienė, Helen ir Walter Yurkus.

Stambesnėmis pinigėmis aukomis prisidėjo: Sofija ir Juozas Kungiai — 100 dol., dr. Vytautas ir Mara Vygantai — 100 dol., E. Mickeliūnienė — 500 dol., tėvų pranciškonų spaustuovė — 50 dol.

Dėkojame visiems, kurie vienu ar kitu būdu prisidėjo prie šio vakaro pasisekimo ir savo apsilankymu parėmė Lietuvos Katalikų Religinės Šalpos veiklą.

rininkai laukiami ir kviečiami gausiai atsilankyti. Abu Vasyliūnai šio koncerto išvakarėse koncertuoja New Yorko Carnegie recitalių salėj.

Pranas Baltuonis, medžio skulptorius, jau trečią kartą pasirodė Bostone su medžio šaknų skulptūromis. Šį kartą su savo kūriniais jis užpildė didžiulę Lietuvių Piliečių d-jos salę. Tikrai buvo kuo pasigrožėti. Skulptorius yra aplankęs daugelį lietuvių kolonijų JAV. Numato pakeliauti ir po Kanadą.

Brocktone Sandaros 24 kuopai padalinus iš kasos savo nariam po 300 dol., Laisvės Varpo radijo programų vedėjas Petras Viščinis ir jo žmona, kurie buvo priešingi pinigų pasidalinimui, gautus 600 dol. persiuntė Lietuvių Fondui. Tai teisingas visuomeninių pinigų nukreipimas ten, kur jie naudojami lietuvių visuomeniniam bei kultūriniam reikalui. Būtu džiugu, jei šiuo pavyzdžiu pasektų ir kiti.

Lietuvių Enciklopedijų užbaigimo vakaras įvyks gruodžio 3. Kalbės prof. A. Klimas. Draminę dalį atliks aktorius H. Kačinskas. Bus parodytas dokumentinis filmas.

Balto vaju, skiriamas aukom rinkti ir remti vargan patekusius tautiečius, pradėtas spalio 1. Vajus tęsiamas iki šių metų rabaigos.

Lituanistinės mokyklos tėvų komitetas rengia vakarą spalio 28 So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos salėje.

BOSTON, MASS. — WNSR 1360 bangos sekm. nuo 1 iki 1:30 val. Veda S. ir V. Minkai, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0489. Parduodamas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

LAISVĖS VARPAS
Sėkmadieniais
11:30-12:00 val. 1430 banga iš WWEL
12:10—1:00 val. 1460 banga iš WBET
Vedėjas Petras Višeinis
173 Arthur St., Brockton, MA 02402
Telef. (617) 586-7209

BANK-BY-MAIL Postage paid both ways Fast, convenient, private, safe, free!

That's what BANKING-BY-MAIL is

Greitai, prieinamai, privačiai, saugiai, nemokamai. Tai taupymas pašto So. Boston Savings

Bank būdu. Ar jums reikia pinigų padėti į banką ar juos atsiimti, tai galite atlikti namie bet kuriuo laiku. Jūsų siuntą gavęs, bankas tuoj įtraukia sumą į sąskaitą. Prisideda ir užtikrinimas, kad jūsų pinigai pelno aukščiausius procentus, leidžiamus įstatymų.

Del lengvo taupymo būdo per paštą skambinkit Mr.

Donahue 268-2500

arba rašykit paduotais adresais.

MAIN OFFICE
400 West Broadway
South Boston
9 AM to 5 PM
Monday thru Friday
Saturday 10 AM to 1 PM
268-2500

NEPONSET CIRCLE OFFICE
740 Giffen Blvd.
6:30 AM to 5:30 PM
Mon., Tues., Wed. & Fri.
Thurs. — 8:30 AM to 7:30 PM
Saturday 9:30 AM to 12 Noon

ALFRED W. ARCHIBALD PRESIDENT

South Boston
Savings Bank
"ALWAYS THE LEADER"

1978/79 EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

Paskutinė šių 1978 metų ekskursija į Lietuvą išvyksta
GRUODŽIO 22 D. ir grįžta SAUSIO 5, 1979
(Leningradas, Vilnius, Kaunas, Ryga, Helsinkis)

Kaina \$1045.00 (double occupancy)

Prie šios grupės galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu. 1979 metų ekskursijų į LIETUVĄ išvykimo datos yra šios: balandžio 11, 25, gegužės 2, 9, birželio 7, 20, liepos 12, rugpjūčio 2, 8, rugsėjo 19, 26, spalio 10 ir gruodžio 19. Visoms šioms grupėms REGISTRACIJAS JAU PRIIMAME DABAR.

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 W. Broadway, p.o. box 116, South Boston, Mass. 02127

Telefonas: 617 268-8764

Įstaigai vadovauja: Aldona ADOMONIENĖ ir

Albina RUDŽIŪNIENĖ

Prices are based on double occupancy and are subject to changes and/or Government approval. Norintiems atsikviesti gimines iš Lietuvos sutvarkom iškvietimo dokumentus.

LITO BENDROVĖ PARDUODA

1978 M. KELIONES Į LIETUVĄ

Didelis pasirinkimas iš įvairių kompanijų ir ekskursijų. Priklausant nuo maršruto, bus aplankoma:

Roma
Miunchenas
Baden-Baden
Bernas
Leningradas
Ryga
Briuselis

Paryžius
Lucerna
Ciurichas
Ženeva
Maskva
Helsinkis
Kopenhaga

Visos 2 savaitių vasaros ekskursijos įjungia VILNIŲ penkioms dienoms. Dėl informacijos kreipkitės:

LITAS INVESTING CO., INC.
86-01 114 ST.
RICHMOND HILL, N.Y. 11418
(212) 441-6799

Brangiai mūsų klubo nare!

A.A. GENOVAITEI ŽIDONIENEI

iškeliavus amžinybėn, jos šeimą giliai užjaučiame ir drauge liūdime

LMKF New Haveno Klubas

DARBININKAS

Redakcija (212) 827-1352
Administr. (212) 827-1351
Spaustuvė (212) 827-1350
Vienuolynas .. (212) 235-5962
K. Ž. salė (212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, N.Y. 11207

Vėlinės, mirusiųjų prisiminimo šventė, bus lapkričio 2, ketvirtadienį.

Kultūros Židiny šį savaitgalį: spalio 28 ir 29, šeštadienį ir sekmadienį, lietuvių katalikų organizuotos veiklos 70 metų ir Pasaulio Lietuvių Katalikų Organizacijų Sąjungos 30 metų sukakties minėjimas. Solistės Ginos Čapkauskienės ir pianisto Sauliaus Cibo koncertas šeštadienį 7 v.v. Sekmadienį darbo posėdžiai. Mažosioje salėje vyks vyr. skaučių židinio Vilijos paroda. Dalyvauja: B. Kidolienė, G. Kudžmienė ir G. Kulpienė.

Solistė Gina Čapkauskienė atvyks iš Montrealio ir dainuos sukaktuviniame moterų organizuotos veiklos koncerte, kuris bus spalio 28, šį šeštadienį, 7 v.v. Kultūros Židiny.

Pianistas Saulius Cibas atvyks iš Bostono ir dalyvauja sukaktuviniame moterų organizuotos veiklos koncerte, kuris bus spalio 28, šį šeštadienį, 7 v.v. Kultūros Židiny. Jis akomponuos solistei Ginai Čapkauskienei ir taip pat skambins solo.

Jaunimo pamaldos Kultūros Židiny bus lapkričio 5, 12 val. Vaisėmis rūpinasi ateitininkai. Po pamaldų įvyks ateitininkų moksleivių susirinkimai.

Ateitininkų susirinkimai įvyks lapkričio 5, sekmadienį, Kultūros Židiny, tuoj po jaunimo mišių. Renkasi šios grupės: jaunučiai ir jaunieji — tarp 5 ir 12 metų amžiaus, vyresnieji — gimnazijos amžiaus, studentai ir tėvai. New Yorko jaunimas nuširdžiai kviečiamas atsilankyti į šiuos susirinkimus. Tėvai kviečiami dalyvauti ir apsvartyti šių metų veiklos planus.

Birutė Šlepetytė Venskuvienė atvyks iš Paryžiaus ir spalio 28, šeštadienį, 7 v.v. Kultūros Židiny kalbės apie lietuvių moterų organizuotą veiklą. Birutė Venskuvienė plačiai reiškiasi lietuvių katalikų moterų organizuotoje veikloje ir yra Pasaulio Lietuvių Katalikų Organizacijų Sąjungos atstovė tarptautiniam ryšiam.

KUN. STASIUI RAILAI IŠLEISTUVES

ruošia Lietuvių Katalikų Moterų Sąjungos 29 kuopa spalio 29, sekmadienį, 12:30 val. popiet. Apreiškimo parapijos salėje. Įėjimo auka 7.50 dol.

MALONIAI KVIEČIAME ATsilankyti į LIETUVIŲ KATALIKŲ MOTERŲ ORGANIZUOTOS VEIKLOS

70 METŲ

IR PASAULIO LIETUVIŲ KATALIKŲ ORGANIZACIJŲ SĄJUNGOS

30 METŲ

SUKAKTIES MINĖJIMĄ
— KONCERTĄ

1978 spalio 28, šeštadienį, 7 v.v. Kultūros Židiny, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.

Akademine daly kalbės B. ŠLEPETYTĖ-VENSKUVIENĖ-PLKOS atstovė tarptautiniams ryšiams

Koncerto programą atliks sol. GINA ČAPKAUSKIENĖ ir pianistas SAULIUS CIBAS

Įėjimo auka — 5 dol.

Laikrodžiai šio šeštadienio naktį vėl atsukami vieną valandą atgal. Žiemos laikas tęsis iki paskutinio balandžio mėnesio sekmadienio.

Už a.a. Jono Veršelio vėlė mišios bus laikomos spalio 29, sekmadienį, 10 v.r. pranciškonų vienuolyno koplyčioje.

Kun. Stasio Railos išleistuvės Apreiškimo parapijos salėje bus spalio 29, tuoj po sumos.

Dail. Elenos Urbaitytės kūrinių paroda vyksta nuo lapkričio 2 iki lapkričio 22 Merrick Wing Gallery, 2369 Merrick Ave., Merrick, N.Y., priešais stotį, kamas Merrick ir Kirkwood Ave. Atidarymas lapkričio 2, ketvirtadienį, nuo 8 iki 10 val. v.

Popiežiaus Jono Pauliaus II žodis lietuviškai bus perduotas per Laisvės Žiburio radiją šį sekmadienį, spalio 29.

Balfo seimas spalio 28-29 įvyks Chicagoje. Iš New Yorko į seimą vyks šie 100-ojo Balfo skyriaus atstovai: Bronius Bieliukas, Janina Gerdvilienė ir Vincas Padvarietis. Vitalis Žukauskas įgalioja p. Žukauską.

Prof. dr. Jokūbas Stukas dalyvauja diskusijose, kurias lapkričio 1 rengia Seton Hall universitetas. Diskusijų tema — Arab Markets '78. Seminare bus penkios diskusijos. Trečiom diskusijom moderuoja prof. dr. Jokūbas Stukas. Diskusijų tema — Kaip prekiauti arabų kraštuose. Prof. Stukas Seton Hall universitete dėsto prekybą ir tarptautinę prekybą.

New Yorko gubernatorius Carey spalio 23 New Yorke, Overseas Press klube sušaukė konferencijai įvairių tautybių atstovus ir pranešė apie įkurtą gubernatoriaus tautybių patariamąją komisiją kultūros, švietimo ir ekonomijos reikalams. Kiekviena tautybė šioj komisijoj turės nors vieną atstovą. Šį gubernatoriaus nutarimą dar turės patvirtinti New Yorko valstijos legislatura. Pasimatyme su gubernatorium ir konferencijoj lietuviams atstovavo Helen Kulber ir Jonas Vilgalys.

Smuikininkas Izidorius Vasyliūnas ir pianistas dr. Vytenis M. Vasyliūnas koncertuoja spalio 28, šeštadienį, 5:30 val. vak. New Yorko Carnegie recitalių salėje. Salė prie pat požeminio traukinio stoties — 57th St. ir 7 Avenue. Programoj sonatos: Brahms G dur opus 78, Gaidelio E moll 1951 metų ir Griego G dur opus 13. Koncertą rengia žinomas New Yorko koncertų rengėjas Norman Seaman. Bilietų kainos 4 dol. New Yorko ir apylinkių lietuviai maloniai kviečiami atsilankyti ir paremti lietuvių menininkus, atliekančius lietuvių kompozitorių kūrinių. Tai reta meninė proga. Spalio 29, sekmadienį, 3 val. popiet abu menininkai koncertuos Bostone, Jordan Hall mažosioje salėje.

Vincė Jonuskaitė-Leskaitienė, dalyvavusi Lietuvių Moterų Klubų Federacijos suvažiavime, kuris buvo spalio 7-8 Kultūros Židiny, kurį laiką buvo sustojusi pas dr. A. Goeldnerienę. Jos paldydeta, lankėsi Darbininko redakcijoje, kur papasakojo apie muzikinį gyvenimą Los Angeles mieste, pasidžiaugė ten esančiais solistais, prisiminė ypač gražų solisto A. Pavasario tarimą, prisiminė jų statomus veikalus ir kvietė visus dažniau lankytis aname Amerikos pakraštyje. Ji taip pat apžiūrėjo A. Galdiko vardo galeriją, pranciškonų spaustuvę, Darbininko administraciją. Savaitgaliai buvo sustojusi pas savo dukrą Giedrą Zauniūtę New Jersey, kur spalio 15 buvo surengtas LMK Federacijos veikėjom priėmimas. Atgal į Santa Barbarą išskrido spalio 19, ketvirtadienį.

Pirmoji pabaltiečių meninės fotografijos paroda New Yorke įvyks spalio 28 - lapkričio 5 Ukraičių Institute, 2 East 79th St., prie Metropolitan Muziejaus, Manhattane. Lankymo valandos: 2-7 kasdien, išskyrus pirmadienį. Dalyvaus iškilūs lietuvių, latvių ir estų fotografai. Tarp kitų lietuvių — foto menininkas Algimantas Kezys iš Chicago ir newyorkiečiai Vytautas Augustinas ir Vytautas Maželis. Parodos atidarymas su atgaiva bus spalio 28, šį šeštadienį, 3 val. popiet, o oficialus uždarymas lapkričio 5, sekmadienį, 5 v. popiet. Parodą rengia pabaltiečių meno draugija BAL-TIA.

Juozas Sodaitis Kultūros Židinio A. Maceikos vardo bibliotekai padovanojo nemažą knygų. Bibliotekos vadovybė už knygas jam nuširdžiai dėkoja.

Viengungis, 53 metų vyras, ieško mažesnio buto arba didesnio kambario su baldais bei galimybe naudotis bendra virtuve lietuvių šeimoje Woodhavene arba Maspeth. Skambinti vakarais 441-1252.

HELP WANTED. International Corp. seeks ambitious and aggressive people who want to make \$20,000 plus. Full company benefits and free training. For confidential interview, call collect Mr. Gregory Lukomski, 212 354-9880.

PIRMOJI NEW YORKE PABALTIEČIŲ MENINĖS FOTOGRAFIJOS PARODA

įvyks

spalio 28 — lapkričio 5

Ukraičių Institute, 2 East 79th St. Manhattane (prie Metropolitan Muziejaus)

Lankoma nuo 2 iki 7 val. vak. kasdien, išskyrus pirmadienį

Atidarymas ir vaišės spalio 28 d., šeštadienį, 3 val. popiet

Oficialus uždarymas lapkričio 5, sekmadienį, 5 val. popiet

Visus maloniai kviečia atsilankyti

Pabaltiečių meno draugija
BAL-TIA

Kultūros Židinio rudens vakaras — koncertas bus lapkričio 11 Kultūros Židiny. 7 val. bus kokteiliai, 8 val. pirmoji koncerto dalis, 8:30 bus paminėta Kultūros Židinio 5 metų sukaktis ir toliau tęsiamas koncertas. Koncerto programą atliks solistai iš Chicago: Nerija Linkevičiūtė ir Bernardas Prapuolenis. Po koncerto — vaišės ir šokiai.

Laisvės Žiburio rudens koncertas-balius bus lapkričio 18 Kultūros Židiny. Iš Baltimorės atvyks tautinių šokių ansamblis Kalvelis, vadovaujamas Algimanto Vitkausko. Šokių spektakly dalyvaus lietuviai, ukrainiečiai, havajiečiai, skotai, flamenko šokėjai ir korejiečiai. Viso apie 100 dalyvių.

Aktorius Vitalis Žukauskas spalio 28 skrenda į Hamiltoną, kur koncerte atliks humoristinę programą.

Kun. Ladas Budreckas lapkričio 12 švenčia savo kunigygtės 50 metų sukaktį. Mišios 11 val. bus Apreiškimo parapijos bažnyčioje. Mišiom vadovaus Brooklyn v.ysk. Francis J. Mugavero, taip pat dalyvauja vysk. V. Brizgys, drauge su jubiliatu tais pačiais metais baigė kunigų seminariją — kun. Jonas Gasiūnas, kun. Jonas Ruokis, kun. Adolfas Stašys. Pamokslą pasakys prel. Ladas Tulaba, P.A., Šv. Kazimiero kolegijos rektorius Romoje, tikinčiųjų maldą giedos Tėv. Viktoras Gidžiūnas, OFM, visom iškilmėm vadovaus kun. Antanas Račkauskas, lekcijas skaitys Aloyzas Balsys. Giedos du chorai: Apreiškimo parapijos choras, vadovaujamas Viktoro Ralio, New Yorko vyrų choras Perkūnas, vadovaujamas Vytauto Daugirdo. Yra išspausdinti jubiliejinių mišių lietuviški tekstai, kurie bažnyčioj bus dalinami su dalyvių ir giedojimo programomis. Mirus kun. Pr. Raugalui, šių iškilmių globeju yra naujasis klebonas kun. Jonas Pakalniškis.

Kun. Adolfas Stašys, kuris pastoviai gyvena Chicagoje, atvyks į kun. Lado Budrecko kunigygtės 50 metų sukakties iškilmes lapkričio 12. Jis drauge su kun. L. Budrecku baigė kunigų seminariją ir drauge 1928 lapkričio 11 buvo įšventintas į kunigus. Jis savo 50 metų sukaktį švęs lapkričio 19 Chicagoje.

Kun. Jonas Gasiūnas atvyks iš St. Petersburgo, Fla., ir dalyvaus kun. Lado Budrecko kunigygtės 50 metų sukakties iškilmėse. Jis drauge su sukaktuvinku baigė kunigų seminariją.

Kun. Jonas Ruokis iš Waterburio, Conn., atvyks į kun. Lado Budrecko 50 metų kunigygtės sukakties iškilmes, kurios bus lapkričio 12 Apreiškimo parapijos bažnyčioje. Jis drauge su kun. L. Budrecku baigė kunigų seminariją.

Korp! Neo-Lithuania New Yorko vienetas išsirinko naują valdybą, kuri pareigom pasiskirstė taip: pirmininkė dr. Giedrė Kumpikaitė, vicepirmininkas Povilas Ališauskas, sekretorius Jonas Lenkaitis, išdininkas Rimas Bitinas.

MAIRONIO LITUANISTINĖS MOKYKLOS TĖVŲ SUSIRINKIME

Maironio lituanistinės mokyklos tėvų susirinkimas, įvykęs spalio 21 mokyklos patalpose, buvo gana gausus. Susirinkimo svarbesni darbai bei nutarimai buvo šie:

Priimtas mokslo metų biudžetas ir pakeltas mokestis už mokslą.

Kalėdų eglutė bus sausio 7 Kultūros Židiny. Pavasarį bus rengiamas mokyklos tėvų balius.

Tėvų komitetą dabar sudaro: G. Žemaitaitis — pirmininkas,

B. Kumet — išdininkas, A. Janauskas — sekretorius, F. Senken — narė.

Komiteto pirmininkas padėjo visiems, kurie prisidėjo prie praeitų metų vaidinimo, tėvų komiteto balius. Buvo prisiminta ir padėkota Česlovui Janušui, kuris jau antrą kartą gautą premiją paaukoja mokyklos išlaikymui. Be to, dar gauta stambesnių aukų: iš Švietimo Tarybos, Great Necko LB apylinkės, Stamfordo Conn., LB apylinkės, Stamfordo Conn., lietuvių moterų klubo ir iš V. Vailkučio, Stamford, Conn.

NEPAMIRŠK BALFO VAJAUS!

Šalpos organizacijos veikla surišta su didele atsakomybe, nes jos apimty yra į vargą patekęs žmogus. Kaip gydytojas stengiasi sumažinti sergančiojo skausmą, išgelbėti gyvybę, taip ir šalpos organizacija stengiasi padėti į vargą patekusiam žmogui, suteikdama jam reikiamą paramą.

JAV-bių lietuviai buvo ir yra į vargą patekęsių ir persekiojamų tautiečių vienintelė viltis. Jų šauksmai ateina į Balfą iš mirties nešančio Sibiro, iš pavergtos Lietuvos, iš Lenkijos, V. Vokietijos ir iš kitų kraštų. Net ir čia, JAV-bėse, prašoma pagalbos.

Balfas visomis jėgomis stengiasi tą kenčiančių tautiečių šauksmą išgirsti ir jiems padėti. Tačiau jis gali tai padaryti tik Jūsų suaukotais pinigais.

Šiam gailestingam darbui, Brangus Broli ir Sese, nepagai-

lėk didesnės aukos. Praeity, būdamas tremty ar varge, galbūt ir Tu tiesei savo ranką, prašydamas pagalbos, maisto ar drabužių. Dabar, būdamas pakankamai viskuo apsirūpinęs, nepamiršk labdaringo Balfo darbo, į kurį ištiesios daugelio mūsų brolių ir sesių pagalbos prašančios rankos. Dėl to palengvink jų vargus savo auka.

Aukų rinkimo vaju New Yorke ir jo apylinkėse pradėtas spalio mėn. ir baigiamas gruodžio 31. Dėl rinkėjų stokos aukos renkamos korespondenciniu būdu. Tačiau ne visus mūsų laiška dėl pakeistų gyvenamųjų vietų pasiekia. Todėl, mieli lietuviai, palengvinkit mūsų darbą, iškirpkit žemiau teksto išspausdintą lapelį, užpildykite jį su savo auka pasiųskite Balfą 100 skyriaus išdininkui. Auką galite nurašyti nuo mokesčių.

Už aukas iš anksto dėkojam!

UNITED LITHUANIAN RELIEF FUND OF AMERICA, INC.
Chapter 100, 85-75 87th St., Woodhaven, N.Y. 11421

Siunčiu savo auką \$ vargstančių lietuvių šalpos reikalams.

I enclose herewith my contribution for needy Lithuanians of \$.....

NAME

ADDRESS

City State

Date

P: S. Your donation is deductible for income tax

LIETUVIAI SUSIDOMĖKITE DAYTONA BEACH, FLORIDOJE!

Čia puikūs paplūdimiai, malonus nuolatiniam apsigyvenimui klimatas, auganti lietuvių kolonija, piginti dar nebrangios nuosavybės. Jums sąžiningai ir maloniai patarnaus Century 21 Kellog Real Estate Co. reprezentantas HARIS LAPINS. Kreiptis: įst. telef. 904 258-1330, nemokamai šaukiant "Out of State Toll free 1-800-874-4464 arba Adolfo Andriulio rez. 7 Talo Circle, Port Orange, Fla. 32018, telef. 904 761-3625.

LIETUVIŲ KULTŪROS ŽIDINIO 5 METŲ SUKAKČIAI PAMINĖTI RUDENS VAKARAS

ĮVYKS Š. M. LAPKRIČIO 11, ŠEŠTADIENĮ, KULTŪROS ŽIDINYJE

7 VAL. KOKTEILIŲ BARAS APATINĖJ SALĖJ
8 VAL. PIRMOJI KONCERTO DALIS
8:30 VAL. OFICIALUS SUKAKTUVIŲ MINĖJIMAS IR ANTROJI KONCERTO DALIS

PROGRAMĄ ATLIEKA POPULIARŪS CHICAGOS SOLISTAI NERIJA LINKEVIČIŪTĖ

ir

BERNARDAS PRAPUOLENIS

PO KONCERTO VAIŠĖS IR ŠOKIAI

GROJA JOE THOMAS ORKESTRAS

Įėjimo auka suaugusiems 6 dol., jaunuimui 3 dol.

Vietas prie stalų galima užsisakyti pas:

M. Klivečienė, 296-0406

B. Lukoševičienė, 846-7331

K. Bačauska, 846-5543

B. Bobel, 647-6637

Visus širdingai kviečia atsilankyti

LIETUVIŲ KULTŪROS FONDAS IR TĖVAI PRANCIŠKONAI